

Πάτμος

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

ΣΤΗΝ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

Στην τοιχογραφία, οι δύο προφήτες Ενώχ και Ηλίας καθώς και ο Θεολόγος Ιωάννης, στο 11ο κεφάλαιο.

«Ιδού Εγώ σας αποστέλλω τον Ηλία τον Θεσβίτη, πριν να έλθει η ημέρα Κυρίου η μεγάλη και επιφανής (της 2ας Παρουσίας)». (Μαλαχίας 3:22)

ΣΤ. Η μέτρηση του ναού και οι δυο μάρτυρες στο 11ο κεφάλαιο.

Αύγουστος 2013+

Λεόντιος Μοναχός Διονυσιάτης

www.imdleio.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ

(Η μέτρηση του ναού και οι δυο μάρτυρες)

Και ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ λέγων· ἔγειρε καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ·

Και μου δόθηκε καλάμι (μετρήματος) ὅμοιο με ραβδί, λέγοντάς μου. Σήκω καὶ μέτρησε τὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριο καὶ ἐκείνους που προσκυνοῦν μέσα σ' αὐτόν.

11-2 καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἐξώθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσης, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆνας τεσσαράκοντα δύο.

11-2 Ἀλλὰ τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ ναοῦ, βγάλ' τὴν ἔξω ἀπὸ τὸ μέτρον καὶ μὴ τὴν μετρήσεις, γιατί δόθηκε στα ἔθνη, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγία θα πατήσουν σαράντα δύο μῆνες.

11-3 καὶ δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυσί μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα, περιβεβλημένοι σάκκους.

11-3 Καὶ θα δώσω στους δύο μάρτυρές μου καὶ θα προφητέψουν χίλιες διακόσιες ἐξήντα ἡμέρες ντυμένοι με σάκους.

11-4 οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τῆς γῆς ἐστῶσαι.

11-4 Αὐτοὶ εἶναι οἱ δύο ἐλιές καὶ οἱ δύο λυχνίες (τοῦ προφ. Ζαχαρία, δ'3), που στέκονται μπροστά στον Κύριο τῆς γῆς.

11-5 καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις θέλει αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι.

11-5 Καὶ ἀν κάποιος θέλει νὰ τοὺς βλάψει, φωτιά βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα τοὺς καὶ κατατρώει τοὺς ἐχθροὺς τοὺς. Καὶ ἀν κάποιος θελήσει νὰ τοὺς βλάψει, με τὸν ἴδιο τρόπο πρέπει αὐτός νὰ σκοτωθεῖ.

11-6 οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν τὸν οὐρανὸν κλεῖσαι, ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχη τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν, καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ πατάξαι τὴν γῆν ἐν πάσῃ πληγῇ, ὅσακις ἐὰν θελήσωσι.

11-6 Αὐτοὶ ἔχουν τὴν ἐξουσία νὰ κλείσουν τὸν οὐρανὸ, γιὰ νὰ μὴ πέφτει βροχὴ κατὰ τὴς ἡμέρες τῆς προφητείας τοὺς. Καὶ ἔχουν ἐξουσία πάνω στα νερά νὰ τα μετατρέπουν σὲ αἷμα καὶ νὰ χτυπήσουν τὴ γῆ με κάθε πληγὴ ὅσες φορές κι ἀν θελήσουν.

11-7 καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ' αὐτῶν πόλεμον καὶ νικήσει αὐτοὺς καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς.

11-7 Καὶ ὅταν ἐπιτελέσουν τὴ μαρτυρία τοὺς, τὸ θηρίο που ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴν ἀβύσσο θα κάνει με αὐτοὺς πόλεμο καὶ θα τοὺς νικήσει (στο ὑλικὸ πεδίο) καὶ θα τοὺς σκοτώσει.

11-8 καὶ τὸ πτώμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἣτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος αὐτῶν ἐσταυρώθη.

11-8 Καὶ τὸ πτώμα τοὺς θα κείται σὴν πλατεία τῆς πόλης τῆς μεγάλης, που καλεῖται πνευματικὰ Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριός τοὺς σταυρώθηκε.

11-9 καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὸ πτώμα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς μνήμα.

11-9 Καὶ βλέπουν (οἱ ἄνθρωποι) ἀπὸ τοὺς λαοὺς καὶ φυλές καὶ γλώσσες καὶ ἔθνη τὸ πτώμα τοὺς τρεισήμισι ἡμέρες, καὶ δὲν θα αφήνουν τὰ πτώματά τοὺς νὰ τεθoύν σὲ μνήμα.

11-10 καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ εὐφρανθήσονται καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφητῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

11-10 Καὶ ὅσοι κατοικοῦν πάνω σὴν γῆ χαίρουν γι' αὐτοὺς, καὶ ευχαριστιοῦνται, καὶ δῶρα θα στείλουν ὁ ἕνας σὸν ἄλλο, γιατί αὐτοὶ οἱ δύο προφῆτες βασάνισαν (με τὸ ἐλεγκτικὸ τοὺς κήρυγμα καὶ τὰ θαύματα που προκαλοῦσαν φόβο) ὅσους κατοικοῦν πάνω σὴν γῆ.

11-11 καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ, πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσηλθεν εἰς αὐτούς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς.

11-12 καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν αὐτοῖς· ἀνάβητε ὧδε. καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἔθεώρησαν αὐτούς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν.

11-13 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τοῖς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτὰ, καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ.

11-14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἰδοὺ ἔρχεται ταχύ.

11-11 Καὶ μετὰ τις τρεισήμισι ἡμέρες, πνεῦμα ζωῆς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ εἰσηλθε μέσα τους, καὶ στάθηκαν πάνω στα πόδια τους, καὶ μέγας φόβος ἔπεσε πάνω σ' αὐτούς που τους ἐβλεπαν.

11-12 Καὶ ἀκουσα φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τον ουρανό να τους λέει. Ανεβείτε εδῶ. Καὶ ἀνέβηκαν στον ουρανό μέσα στη νεφέλη, καὶ τους εἶδαν οἱ ἐχθροὶ τους.

11-13 Καὶ ἐκείνη την ἡμέρα ἐγίνε μέγας σεισμὸς, καὶ ἔπεσε το ἓνα δέκατο της πόλης, καὶ σκοτώθηκαν κατὰ το σεισμὸ ἑπτὰ χιλιάδες ἀνθρωποι, καὶ οἱ λοιποὶ (ἐπειδὴ) γέμισαν ἀπὸ φόβο, τότε ἔδωσαν δόξα στο Θεό του ουρανοῦ.

11-14 Το ουαί (αλλοίμονο) το δεύτερο πέρασε· ἰδοὺ, το ουαί το τρίτο ἔρχεται γρήγορα.

1.1. Σύνδεση με τα προηγούμενα και η μέτρηση του ναοῦ.

Είδαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο ὅτι ὁ «Ἰσχυρὸς Ἄγγελος» κατέβηκε ἀπὸ τον Οὐρανὸ για να εἰρηνεύσει τον κόσμον καὶ να ενισχύσει την Εκκλησία. Κορυφαίον συμβάν αὐτῆς τῆς ἐνίσχυσης υπῆρξε μία μεγάλη Εκκλησιαστικὴ Σύναξη, στην ὁποία ἡ ἰσχυρὴ **ὡς βροντὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ** ἔδωσε τις λύσεις στα προβλήματα τῆς Εκκλησίας, που ἀκολουθῶς διατυπώθηκαν ἀνθρωπίνως ἀπὸ τις βροντώδεις φωνές των Θεολόγων ὅλων των Εκκλησιῶν. Ἀπὸ σχετικὲς προφητείες ἀναγνωρίσαμε, σ' αὐτὴν τὴν Σύναξη, τὴν **τελευταία Οἰκουμενικὴ Σύνοδο**, που γίνεται για να ἐνώσει τους Ὀρθοδόξους καὶ να ἀποβάλλει ἀπὸ τὴν Εκκλησία τους κακοδόξους. Μετὰ εἶδαμε ἐπίσης ὅτι ἀκολουθεῖ ἡ ἀνανεωμένη ἀποστολὴ των Ὀρθοδόξων θεολόγων καὶ ἄλλων διδασκάλων, ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Θεολόγου Ἰωάννη, σε ὅλους τους λαοὺς συγχρόνως, για να γίνε ἓνας τελευταίος γενικὸς ἐπανευαγγελισμὸς. Το κήρυγμα εἶναι πλέον ἀκρῶς προφητικὸ, γιατί γίνεται με βάση ὅσα περιέχονται στο μικρὸ βιβλίον τοῦ «Ἰσχυροῦ Ἀγγέλου», που ἀποτελοῦν το τελευταίον μέρος ὅσων περιέχονται στην ἴδια τὴν Ἀποκάλυψη καὶ ευαγγελίζονται τὴν ἐγγύτατα πλέον εὐρισκόμενη βασιλεία των Οὐρανῶν.

Τὴν ἀξιολόγηση τοῦ ἀποτελέσματος αὐτοῦ τοῦ γενικοῦ ἐπανευαγγελισμοῦ, ἔρχεται να μας παρουσιάσει τῶρα ὁ Ἰωάννης, ἐπειδὴ προηγουμένως αὐτὸς ὀρίσθηκε υπεύθυνος τοῦ κηρύγματος με τὰ λόγια: **«Πρέπει πάλι να προφητέψεις σε λαοὺς καὶ σε ἔθνη καὶ σε γλώσσες καὶ σε βασιλιάδες πολλοὺς»**. Ἡ ἀξιολόγηση γίνεται μετὰ ἀπὸ νέα ἐντολή, ἀν καὶ ἀπὸ πρὶν γνωρίζομε ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Ἰωάννης, προσωπικά μέσα του, θα αἰσθανόταν το ἀποτέλεσμα, καὶ μάλιστα ὅτι αὐτὸ θα ἦταν πικρὸ, λόγω τῆς ἀπιστίας των πολλῶν.

«Καὶ μου δόθηκε καλάμι (μετρήματος) ὅμοιον με ραβδί»... Εδῶ δὲν γίνεται ἀπλή μέτρηση με **«καλάμι χρυσό»**, ὅπως στο κεφ. 21 (στ.15), που μετριέται ἡ οὐράνια πόλη. Ἀντίθετα ἡ καταμέτρηση ἔχει συνέπειες, ἐπειδὴ το μετράρι μοιάζει με ραβδί, δηλ. με τιμωρικὸ ὄργανον. Γιατί λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: **«τι θέλετε; με ράβδο να ἔλθω πρὸς εσάς, ἢ με ἀγάπη καὶ πνεῦμα πραότητος»;** (Α' Κορ. 4:21). Καὶ εἶναι ἐπίσης ἡ ράβδος σύμβολον ἐξουσίας, διότι με τὴ ράβδο δείχεται συγχρόνως ἡ ἰσχύς καὶ ἡ τιμωρικὴ δύναμη τῆς ἐξουσίας κατὰ των ἀπειθάρχων σ' αὐτὴν. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ κατέχει ράβδο: **«ράβδος ἐυθύτητος ἡ ράβδος τῆς βασιλείας Σου, ἀγάπης δικαιοσύνη καὶ ἐμίσησες ἀνομία»**, ὅπως λέει ὁ προφητὰναξ Δαβὶδ καὶ ἐπισημαίνει στην πρὸς Εβραίους ἐπιστολή του ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Εβ. 1:8).

Καὶ οἱ ἀμαρτωλοὶ, ἐπίσης, κατέχουν προσωρινὰ «ράβδο», που τὴν χρησιμοποιοῦν, ὅταν το ἐπιτρέψει ὁ Θεός (για λίγο), ἀκόμη καὶ ἐναντίον των δικαίων, για να φανεί ἡ προαίρεσή τους:

«..διότι δεν θα αφήσει ο Κύριος την ράβδο των αμαρτωλών πάνω στον κλήρο των δικαίων, για να μην απλώσουν οι δίκαιοι τα χέρια τους σε ανομίες»... (Ψαλ. 124:3).

Πρώτα διατάσσει η ουράνια φωνή τον Ιωάννη να ενεργοποιηθεί στο νέο καθήκον: **«έγειρε»**. Αυτό συμβαίνει στο μικρό διάστημα, μετά την διάδοση του Ευαγγελίου και πριν το μεγάλο διωγμό της Εκκλησίας. Προστάζεται, επομένως, στον καιρό μετά από το κήρυγμα, στον οποίο ζυμώνεται η προηγηθείσα διδασκαλία μέχρι να αρχίσουν οι διωγμοί, να ηγηθεί στην ακολουθούσα καταμέτρηση των πιστών και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της. **Είναι πνευματική διεργασία αυτή η καταμέτρηση**, διότι αφορά τις ψυχές των ανθρώπων, και δεν μπορεί να γίνει από κάποιον που δεν έχει τα προσόντα, ή δεν βρίσκεται σε πνευματική κατάσταση. Γι' αυτό, ως πιο κατάλληλος, επιλέχθηκε ο Ιωάννης ο Θεολόγος.

Μπορούμε και εμείς οι πιστοί να αξιολογούμε τους ανθρώπους του περιβάλλοντός μας, για να μην βλαπτόμαστε από αυτούς, όχι όμως για να τους κρίνομε. Ο **άγιος Λουκάς, ο ιατρός και θαυματουργός**, μας δίνει ένα κριτήριο:¹ **«Αυτό είναι το κριτήριο βάσει του οποίου μπορούμε να ξεχωρίζουμε τους ανθρώπους. Αν βλέπομε έναν άνθρωπο που τότε λέει λόγο καλό και τότε καταριέται και βρίζει τους άλλους, να φεύγομε μακριά απ' αυτόν. Να ξέρομε ότι είναι ακάθαρτη η καρδιά του και ότι ο άνθρωπος αυτός ακόμα πολύ απέχει από το να είναι πραγματικός Χριστιανός. Και αν θα συναναστρεφόμεσθε μ' αυτόν θα μας χαλάσει και εμάς, διότι η συναναστροφή με έναν διεφθαρμένο άνθρωπο δεν μένει ποτέ χωρίς επιπτώσεις. Μπορεί μαζί του να γίνουμε και εμείς σαν την πηγή που αναβλύζει ταυτόχρονα νερό γλυκό και πικρό»**. Πρώτος ο απόστολος Παύλος μας έδωσε κριτήριο επιλογής των φίλων μας: **«Σας έγραψα δε τώρα, να μην συναναστρέφεσθε με όποιον αδελφό έχει βγάλει όνομα² ότι είναι πόρνος ή πλεονέκτης ή ειδωλολάτρης ή λοίδορος (εμπαιχτής) ή μέθυσος ή άρπαγας· με αυτόν ούτε να συντρώγετε»** (Α Κορ. 5:11). Αυτά είναι παραδείγματα προσωπικής αξιολόγησης του στενού περιβάλλοντός μας, που ακόμα και αυτή δεν είναι εύκολο να γίνει σωστά από εμάς όσο είμαστε εμπαιθείς. Γι' αυτό έχει προτεραιότητα το να κρίνομε τον εαυτό μας,³ και όχι τους άλλους, για τους οποίους είναι εύκολο να κάνομε σφάλματα. **Στον Ιωάννη όμως, σαν αρχηγό των θεολόγων της Εκκλησίας, δόθηκε εντολή να αξιολογήσει πνευματικά ολόκληρη την αγωνιζόμενη στη γη Εκκλησία**. Οι αποφάσεις των Συνόδων της Εκκλησίας, και ιδιαίτερα της τελευταίας (8ης) Οικουμενικής, πριν τον γενικό επανευαγγελισμό, είναι το κριτήριο με το οποίο ελέγχεται η παραμονή των πιστών στην Ορθοδοξία. Επί πλέον εξετάζεται πόσο ζωντανή είναι η πίστη τους στο Θεό: **«Σήκω και μέτρησε το ναό του Θεού και το θυσιαστήριο και εκείνους που προσκυνούν μέσα σ' αυτόν»**.

Οι λέξεις **«ναός»** και **«θυσιαστήριο»** ίσως οδηγήσουν μερικούς στην εξωτερική προσέγγιση των λόγων του ευαγγελιστή Ιωάννη και κατόπιν στην προσπάθεια να διεισδύσουν στο εσωτερικό τους νόημα, το οποίο σαν κύριο άλλοι εξετάζουν πρώτα. Κάποιοι είναι δυνατόν να μην ενδιαφερθούν καθόλου για εσωτερική ερμηνεία, μένοντας στις εξωτερικές μορφές των πραγμάτων, λησμονώντας ότι η Αποκάλυψη είναι ένα εκκλησιαστικό κείμενο, κινούμενοι μόνο στο υλικό πεδίο, όπως οι "προβλέψεις" του Νοστράδαμου⁴... Υπάρχουν δηλαδή διάφοροι τρόποι προσέγγισης των νοημάτων της Αποκάλυψης, αλλά ο τελευταίος είναι απαράδεκτος. Το σωστότερο, και απλούστερο, είναι να πηγαίνομε κατ' ευθείαν στην πνευματική ερμηνεία,⁵ μέσω

¹ Από το «Λόγοι και ομιλίες» Β, αρχιεπ. Λουκά Κριμαίας, έκδ. Ορθόδοξη Κυψέλη, 2003.

² Έχει δηλ. χαρακτηριστεί σαν υπηρέτης κάποιου πάθους, όχι ότι απλώς κάποτε αμάρτησε.

³ Διότι «αν κρίναμε τους εαυτούς μας δεν θα εκρινόμεθα (υπό του Κυρίου)» (Α Κορ. 11:31).

⁴ Διαβάστε, σε συντομία, για τον Νοστράδαμο: https://www.imdleio.gr/diaf/2008/08_L-Nostradamus.pdf

⁵ Αυτή τη μέθοδο εφαρμόσαμε μέχρι τώρα στην ερμηνεία πχ των σαλπίγγων. Έτσι στην περίπτωση του αστέρος της τρίτης σάλπιγγας δεν ξεκινήσαμε από το υλικό φαινόμενο, αλλά κάναμε κατ' ευθείαν αντιστοιχηση της έννοιας του αστέρος από άλλα σημεία της Γραφής, και μάλιστα από άλλο εδάφιο της Αποκάλυψης, όπου ο Χριστός μας φανέρωσε την ερμηνεία του αστέρος σαν επισκόπου. Επίσης η ερμηνεία ενός εδαφίου γίνεται με βάση το συνολικό νόημα και δεν υπάρχει κάποια αντιστοιχηση λέξεων δηλ. δεν είναι πάντα ο αστέρας = επίσκοπος...

των αντίστοιχων νοημάτων άλλων εδαφίων της Αγίας Γραφής και των λόγων των θεοφόρων πατέρων της Εκκλησίας που τους διευκρινίζουν, γιατί υπάρχει και εκεί το αυτό Άγιο Πνεύμα που φώτισε τον Ιωάννη να γράψει την Αποκάλυψη.

Απ' ευθείας ερμηνεία του τι είναι «ναός» δίνεται από τα λόγια του αποστόλου Παύλου: **«Δεν γνωρίζετε ότι είσθε ναός του Θεού και το πνεύμα του Θεού κατοικεί μέσα σας»;** (Α Κορ. 3:16). Με αυτά αντιλαμβανόμαστε ότι **ναός του Θεού είναι κάθε πιστός**. Αλλά και το σύνολο των πιστών, η Εκκλησία, είναι επίσης **«ναός άγιος εν Κυρίω»** κατά τον αυτόν απόστολο.⁶ Θυσιαστήριο είναι ο νους των πιστών, όταν εύχεται και προσφέρει **«θυσίαν αινέσεως»** δηλ. δοξολογία και ευχαριστία προς τον Θεό,⁷ και όταν θυσιάζει με την **«μάχαιρα του πνεύματος που είναι ρήμα Θεού»**⁸ τους λογισμούς του για να αποκτήσει πνεύμα ταπεινό κατά το **«θυσία προς τον Θεό πνεύμα συντριμμένο»**, όπως και κάθε αρετή, κατά το ψαλμικό: **«να θυσιάζετε (προσφέρετε) θυσία δικαιοσύνης»** (ψαλμ. 4:6). Αυτό συμβαίνει διότι ο άνθρωπος δημιουργήθηκε κατ' εικόνα και ομοίωση Θεού, και οι πιστοί μετέχουν στο «Σώμα του Χριστού» δηλ. την Εκκλησία, που σ' αυτήν μέσα ζει Μυστηριακά ο ίδιος ο Υιός του Θεού. **«...Αυτός είναι ο αρχιερέυς και Αυτός το θυσιαστήριον, Αυτός το ιλαστήριον (και Αυτός ο πρεσβεύων)· και Αυτός ο προσφέρων και Αυτός ο υπέρ κόσμου θυσία προσφερόμενος και Αυτός τα δένδρα (του Παραδείσου) της ζωής και της γνώσης. Αυτός ο αμνός και Αυτός το πυρ υπάρχων. Αυτός η ολοκαύτωση και αυτός η μάχαιρα του πνεύματος. Αυτός ο ποιμήν και Αυτός το αρνίον. Αυτός ο θύτης και Αυτός ο θυόμενος. Αυτός ο αναφερόμενος και Αυτός ο την θυσίαν δεχόμενος»**, όπως λέει χαρακτηριστικά ο άγιος Κύριλλος, αρχιεπίσκοπος Ιεροσολύμων.⁹

Ο παλιός ναός των Ιουδαίων είχε και αυτός θυσιαστήριο, γιατί ήταν εικόνα του δικού μας πνευματικού θυσιαστηρίου και ναού: **«Εκείνο το (Ιουδαϊκό) θυσιαστήριο, του θυσιαστηρίου τούτου τύπος είναι και εικών· εκείνο το πυρ, τούτου του πυρός του πνευματικού»**, λέει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος.¹⁰ Και ο Κύριος έλεγε βαδίζοντας στον Ιουδαϊκό ναό, **«λύστε τον ναό αυτό και σε τρεις μέρες θα τον ανεγείρω»**, αναφερόμενος στο σώμα Του, του οποίου εικόνα αποτελούσε ο ναός, και το εξήγησε σε μας ο Ιωάννης, στο ευαγγέλιό του: **«Εκείνος δε έλεγε περί του ναού του σώματος Αυτού»**.¹¹

Μπορούμε, σαν τύπο και σκιά του αληθινού ναού του Θεού, να εξετάσουμε τον παλιό Ιουδαϊκό ναό, προσεγγίζοντας έτσι, αρχικά, με ένα **εξωτερικό τρόπο** τα αναγραφόμενα στην Αποκάλυψη. Τότε βλέπουμε **σαν τοπίο την ευρύτερη περιοχή της Ιερουσαλήμ και σαν ναό και θυσιαστήριο αυτά που υπήρχαν στον ναό του Σολομώντος**.

«Ο ναός αυτός είχε 1) τον κυρίως ναό, 2) την εσωτερική αυλή γύρω του ναού όπου βρισκόταν το θυσιαστήριο των ολοκαυτωμάτων και μετά από την εσωτερική αυλή και γύρω απ' αυτήν 3) την εξωτερική αυλή όπου εισήρχοντο οι εθνικοί». Έτσι περιγράφει τα μέρη του Ιουδαϊκού ναού ο π. Ιωήλ Γιαννακόπουλος.¹² Και προσθέτει: **«Μετά τον ναό έρχεται 4) η Ιερουσαλήμ...»**

⁶ «...έποικοδομηθέντες (οι πιστοί) επί τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὐξεῖ εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ» (Εφ 2:20-21).

⁷ «...θῦσον τῷ Θεῷ θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀπόδος τῷ Ὑψίστῳ τὰς εὐχὰς σου»... (ψαλ. 49:14)

⁸ «...καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ» (Εφ. 6:17)

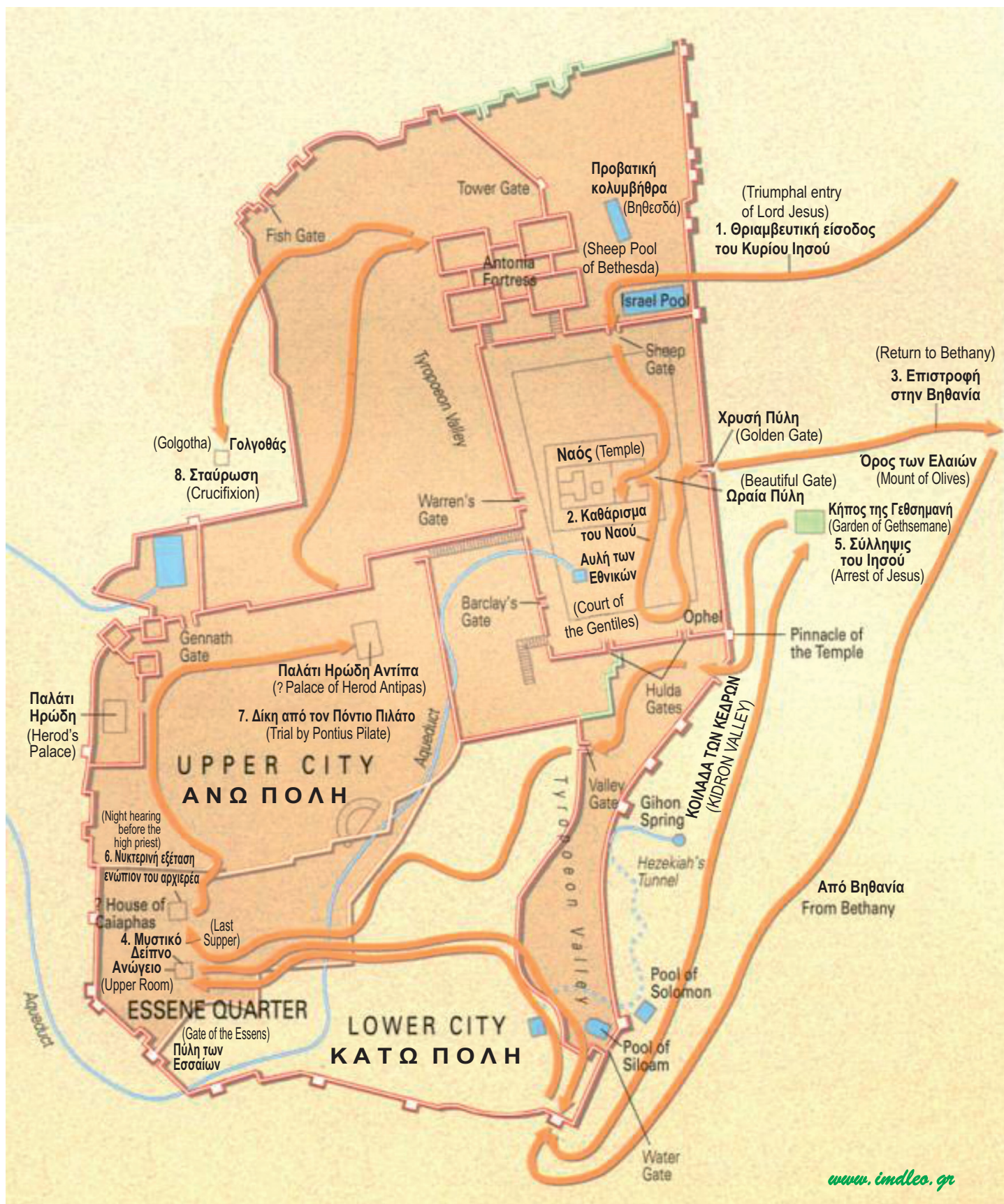
⁹ **Λόγος εἰς τὴν ὑπαπάντην τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν Συμεῶνα τὸν θεοδόχον:** «...αὐτὸς ὁ ἀρχιερέυς καὶ αὐτὸς τὸ θυσιαστήριον, αὐτὸς τὸ ἰλαστήριον [καὶ αὐτὸς ὁ πρεσβεύων]. καὶ αὐτὸς ὁ προσφέρων καὶ αὐτὸς ὁ υπέρ κόσμου θυσία προσφερόμενος, καὶ αὐτὸς τὰ ξύλα τῆς ζωῆς καὶ τῆς γνώσεως, αὐτὸς ὁ αμνός καὶ αὐτὸς τὸ πῦρ υπάρχων. αὐτὸς ἡ ολοκαύτωση καὶ αὐτὸς ἡ μάχαιρα τοῦ πνεύματος. αὐτὸς ὁ ποιμήν καὶ αὐτὸς τὸ αρνίον. αὐτὸς ὁ θύτης καὶ αὐτὸς ὁ θυόμενος. αὐτὸς ὁ ἀναφερόμενος καὶ αὐτὸς ὁ τὴν θυσίαν δεχόμενος».

¹⁰ Ομιλία στο ρητό: «Καὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ, οὗ ἀπέθανεν Ὁζίας ὁ βασιλεύς», καὶ περὶ μετανοίας.

¹¹ Οι Ιουδαῖοι δὲν το κατάλαβαν (Ιω 2:19-21), ὅπως δὲν κατάλαβαν καὶ ὅτι ὁ ναός αποτελοῦσε εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐνόψει τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Μεσσία. Τώρα δὲν υπάρχει τέτοια εὐλογία, καὶ μόνο ἐπὶ Ἀντιχρίστου, γιὰ ἔλεγχον καὶ τιμωρία τους, θὰ ἐπιτρέψει ὁ Θεός να γίνει ὁ ναός.

¹² «Ερμηνεία της Αποκαλύψεως», σελ. 106 καὶ 107.

Η Ιερουσαλήμ, ο ναός των Ιουδαίων, και η πορεία του Κυρίου Ιησού Χριστού, από την θριαμβευτική είσοδο στην πόλη και το καθάρισμα του ναού από τους εμπόρους, μέχρι τον Γολγοθά.

...Εδώ ο συγγραφέας διατάσσεται να μετρήσει τον κυρίως ναό, την εσωτερική αυλή όπου ήταν το θυσιαστήριο, και τους ευρισκόμενους πιστούς στα μέρη αυτά, να αφήσει δε άνευ μέτρησης την εξωτερική αυλή και ολόκληρη την πόλη, την Ιερουσαλήμ, ώστε η εξωτερική αυλή και η πόλη να πατιούνται από τα έθνη. **Ιδού η οπτική εικόνα της προφητείας αυτής**». Αλλά η εξωτερική προσέγγιση, πέρα από τη σχηματική παράσταση, δεν προχωράει, διότι το εδάφιο της Αποκάλυψης δεν αφορά τον παλιό Ιουδαϊκό ναό. Αυτό παρατηρεί ο π. Ιωήλ κατόπιν: **«Ότι δεν πρόκειται περί του ναού του Σολομώντος και του θυσιαστηρίου αυτού κατά λέξη, φαίνεται από το ότι τέτοιο γεγονός κατά το οποίο η μεν εξωτερική αυλή του ναού να πατιέται από τους άπιστους εθνικούς, ο δε κυρίως ναός να μένει άθικτος, ούτε συνέβη ποτέ, ως μας διδάσκει η ιστορία του ναού του Σολομώντος, ούτε πρόκειται να συμβεί, διότι ήδη ο ναός του Σολομώντος έχει καταστραφεί. Επομένως πρόκειται περί ναού πνευματικού, περί της Εκκλησίας του Χριστού...»**

«Αλλά την αυλή την εξωτερική του ναού, βγάλ' την έξω από το μέτρημα και μην την μετρήσεις, γιατί δόθηκε στα έθνη, και την πόλη την Αγία θα πατήσουν σαράντα δύο μήνες». (11:2)

«Σύμφωνα με τον σχολιασμό του Αγίου Ανδρέα (Καισαρείας), ο ναός του Θεού του ζώντος είναι η Εκκλησία όπου προσφέρουμε τις θυσίες μας. **Η αυλή "η έξω" είναι η κοινωνία των απίστων και των Ιουδαίων που δεν αξίζουν να προσμετρηθούν από τους αγγέλους** (δηλ. να ορισθεί ο βαθμός της ηθικής τους τελειότητας και συνεπώς της μακαριότητάς τους εξ αιτίας της ασέβειάς τους», γράφει ο αρχιεπίσκοπος Αβέρκιος.¹³ Η μέτρηση του συνόλου των πιστών της αγωνιζόμενης στη γη Εκκλησίας, ειπώθηκε πριν, ότι γίνεται από τον Ιωάννη.

Ο άγιος Ανδρέας θεωρεί (ως φαίνεται), για το είδος και μέγεθος του εγχειρήματος, ότι βοηθοί του ευαγγελιστή Ιωάννη είναι άγγελοι, διότι **δεν προσμετρούνται με κοσμικά και επιφανειακά κριτήρια οι πιστοί αλλά με καθαρώς πνευματικά. Εξετάζεται πρώτα ποιοι αποτελούν «ναό του Θεού»,** δηλ. ποιοί ανυπόκριτα ανήκουν στην Ορθόδοξη Εκκλησία που διατηρεί τη χάρη του Θεού, καθώς είναι ιδρυμένη από τον Κ. Ι. Χριστό και διαφυλάττει τα δόγματα και τις παραδόσεις, **και αμέσως κατόπιν (εξετάζεται) αν οι πιστοί ασκούνται στην αρετή,** ανάλογα με το αν μετέχουν στο «θυσιαστήριο» δηλ. αν έχουν Μυστηριακή κοινωνία μέσα στην Εκκλησία και πνευματικό (εσωτερικό) προσωπικό αγώνα έκαστος.

Εννοείται ότι υπάρχει ενότητα και συνεργασία μεταξύ της θριαμβεύουσας και της αγωνιζόμενης στη γη Εκκλησίας, και ότι ο Ιωάννης τόσο κατά τον καιρό του προφητικού του κηρύγματος, όσο και κατά τον καιρό της καταμέτρησης των αληθινά πιστών **δεν βοηθιέται μόνο από αγγέλους** (τους οποίους ανέφερε ο άγιος Ανδρέας), **αλλά και από τους κήρυκες του λόγου του Θεού στη Γη, και τον πιστό στις Ορθόδοξες παραδόσεις κλήρο και λαό,** που επιτελούν ένα σπουδαίο μέρος του έργου, βοηθώντας αφενός στην διάδοση της Ορθοδοξίας και αφετέρου στην περιφρούρησή της από τους αιρετικούς και από τις κοσμικές αντιλήψεις.

Ο καιρός των **«42 μηνών»** αφορά τις θλίψεις που περνάει στη γη η Εκκλησία, η οποία προς το τέλος του κόσμου, οπότε γίνεται η τελική και παγκόσμια προσπάθεια διάδοσης του Ευαγγελίου, θα περάσει **ένα διάστημα μεγάλων θλίψεων** μέχρι την 2α Παρουσία του Κυρίου Ιησού Χριστού. **«Τότε θα σας παραδώσουν σε θλίψη και θα σας φονεύσουν, και θα είσθε μισητοί από όλα τα έθνη για το όνομα μου»** λέει ο Κύριος (Ματθ. 24:9).

Επίσης: **«Θα είναι τότε θλίψη μεγάλη, τέτοια που δεν έγινε απ' αρχής κόσμου μέχρι τώρα, ούτε πρόκειται να γίνει (πλέον). Και αν δεν περικόπτονταν οι ημέρες εκείνες, δεν θα**

¹³ Αρχιεπ. Αβερκίου Τσέβ - π. Σεραφείμ Ρόουζ: «**Η Αποκάλυψη του Ιωάννη**» εκδ. Μυριόβιβλος σελ. 189. Με βάση τον άγιο Ανδρέα (εδώ από το κεφ. 30). Οι αναφορές στον αρχιεπ. Αβέρκιο, γίνονται από αυτό το βιβλίο, εκτός αν ορισθεί διαφορετικά.

έμενε κανείς άνθρωπος που φέρει σάρκα ζωντανός. Για τους εκλεκτούς όμως θα κολοβωθούν οι ημέρες εκείνες». (Ματθ. 24:21-22).

Στο διάστημα αυτό των «42 μηνών» η Ορθοδοξία πλουτίζεται με πολλούς εξ Εβραίων Χριστιανούς, σύμφωνα με το μυστήριο του Θεού κατά τον απόστολο Παύλο, ώστε μετά τα έθνη όσοι Εβραίοι αναζητούν την αλήθεια να ενωθούν στην μία Αγία Ορθόδοξη Εκκλησία, και έτσι να συγκροτηθεί το σύνολο του πνευματικού Ισραήλ. **«Διότι δεν θέλω αδελφοί να αγνοείτε το μυστήριο αυτό, για να μην εξαρτάσθε από την δική σας φρονιμάδα· ότι (δηλ.) έγινε πύρωση (καρδιών) σε μια μερίδα του (κατά σάρκα) Ισραήλ, μέχρις ότου εισέλθει το σύνολο των εθνών και έτσι να σωθεί όλος ο (πνευματικός) Ισραήλ», δηλ. η Εκκλησία** (Ρωμ. 11:25). Όσοι στο τέλος του κόσμου, σε καιρό θλίψεων, προσέρχονται στην πίστη αντιστοιχούν στην τελευταία (δωδέκατη) «φυλή», την πνευματικά αντίστοιχη στον **Βενιαμίν, που σημαίνει υιός θλίψης**, και μνημονεύει ο Ιωάννης ενωρίτερα (Αποκ. 7:8).

Στον καιρό των «42 μηνών», ο εμπαθής κόσμος περιορίζει σταδιακά τις ελευθερίες των Χριστιανών που κρατούν την αληθινή πίστη, μέχρις ότου τις καταργήσει οριστικά τον καιρό του Αντιχρίστου. Τα πονηρά πνεύματα θα πείσουν τότε τους ασεβείς που βρίσκονται και στα τέσσερα σημεία του ορίζοντος, δηλ. σε όλη τη Γη, να σταματήσουν κάθε διδασκαλία, όπως είδαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο: **«...είδα τέσσερις (πονηρούς) αγγέλους να στέκονται πάνω στις τέσσερις γωνίες της γης, κρατώντας τους τέσσερις ανέμους της γης, για να μην πνέει άνεμος (διδασκαλίας) πάνω στη γη...»** (7:1).

Οι σαράντα και δύο μήνες, είναι μια υπερπλήρης «μεγάλη σαρακοστή» για τους πιστούς, την οποία οι πιστοί διερχόμενοι με τελεία πίστη, ελπίδα των μελλόντων αγαθών, μετάνοια και αυταπάρνηση, έρχονται έτοιμοι στην Κρίση για να δικαιωθούν. Στην ίδια περίοδο, όμως, οι άπιστοι, πολυαριθμότεροι και έχοντας την εξουσία με το μέρος τους, **πολεμούν οργισμένα τους Χριστιανούς**, και θα τους επιτραπεί να καταπατήσουν τους ιερούς τόπους σαράντα δύο μήνες, **προκαλώντας τελικά πάνω στον εαυτό τους την οργή του Θεού**. Και επειδή η οργή λέγεται επίσης μήνις, **το διάστημα αυτό μετρούμενο σε «μήνες» είναι εκείνο στο οποίο θα συσσωρευθεί εναντίον των εχθρών της Εκκλησίας η «οργή του Θεού»**, ώστε στην Κρίση να είναι αναπολόγητοι. Επομένως το διάστημα των «42 μηνών» δεν είναι αναγκαστικά ένα μονοσήμαντο αριθμητικά διάστημα, αλλά αναφέρεται στον «πνευματικό χρόνο», δηλ. τον χρόνο εκτύλιξης πνευματικής φύσης γεγονότων πριν από το τέλος του κόσμου. Και μπορούμε να δούμε διάφορα διαστήματα «οργής», που όλα να έχουν **ένα κοινό τέλος, το τέλος του κόσμου**.¹⁴ Ένα από αυτά τα διαστήματα είναι εκείνο που διαρκεί 42 γήινους μήνες.¹⁵

Λέει ο Θεοδώρητος Κύρου: **«Λοιπόν σαράντα μεν πήχεις ήταν τα λεγόμενα άγια, είκοσι δε τα άγια των αγίων»**¹⁶ **στο ναό των Ιουδαίων**, ο οποίος έτσι είχε συνολικό μήκος 60 πήχεων. Στα άγια των αγίων υπήρχε η **κιβωτός της διαθήκης**. Χρησιμοποιώντας σαν σύμβολα αυτά τα στοιχεία του ναού ο Ιωάννης, λέει ότι στο τέλος του κόσμου φανερώνεται στον ουρανό η **κιβωτός της διαθήκης**, πράγμα που συγκλονίζει τη γη. Πρώτα λέει, όπως εξηγήσαμε πριν, **«τα έθνη οργίσθηκαν, και ήλθε η οργή Σου και ο καιρός των εθνών να κριθούν»...**(11:18). Και ύστερα προσθέτει:

¹⁴ Και οπτικά ο αριθμός «42» δηλώνει αντίστροφη μέτρηση πριν το τέλος, διότι γράφεται αντίστροφα από τον 24 που συμβολίζει το τέλος, επειδή το 24ο γράμμα του Ελληνικού αλφαβήτου είναι το ωμέγα, και ο Κύριος είπε: **«Εγώ (είμαι) το Άλφα και το Ωμέγα, ο πρώτος και ο έσχατος, αρχή και τέλος»** (Αποκ. 22:13).

¹⁵ Περίπου 42 μήνες όμως, διότι, επαναλαμβάνομε, το κυρίαρχο και ακριβές νόημα είναι το πνευματικό, και από αυτό ερχόμαστε στο κοντινότερο γήινο διάστημα που το εκφράζει.

¹⁶ «Ουκοῦν τεσσαράκοντα μὲν πήχεων ἦν τὰ λεγόμενα Ἅγια· εἴκοσι δὲ τὰ Ἅγια τῶν ἀγίων». (Ερωτήσεις στα βιβλία των Βασιλειών και των Παραλειπομένων, τ. 80, σ. 688).

«Και ανοίχθηκε ο ναός του Θεού στον Ουρανό, και φάνηκε η κιβωτός της διαθήκης του Κυρίου μέσα στον ναό Του...» (11:19). Αλλά ο ίδιος ο Ιωάννης εξηγεί ότι δεν υπάρχει στην άνω Ιερουσαλήμ ναός όπως στη Γη: **«δεν είδα ναό σ' αυτήν· διότι Κύριος ο Θεός ο Παντοκράτωρ είναι ναός αυτής και το αρνίον (Χριστός)»** (22:22). Επομένως οι δοκιμαζόμενοι στη Γη Χριστιανοί το διάστημα των «42 μηνών», αφού περάσουν την σαρακοστή ή τους 40 πήχεις του μήκους του ναού,¹⁷ θα βλέπουν τα ουράνια και ανεκλάλητα αγαθά, τα οποία όπως και η κιβωτός της διαθήκης βρίσκονται στα «άγια των αγίων», και επομένως αφορούν όσους φθάσουν σε πνευματική τελειότητα. Και επειδή είπαμε ότι στο διάστημα αυτό των «42 μηνών» στο τέλος του κόσμου, θα προσέλθουν στην πίστη οι Εβραίοι, πρέπει να θυμηθούμε ότι κατά το 42ο χρόνο μετά τη Βάπτιση του Κυρίου και φανέρωση της Θεότητός του, του κηρύγματος, και του καιρού της μακροθυμίας Του,¹⁸ καταστράφηκε ο ναός των Ιουδαίων και η πόλη τους, το 70 μ.Χ. Έτσι και στα έσχατα χρόνια, που ζούμε ήδη, όποιοι από τους Ιουδαίους και εθνικούς δεν πιστέψουν στον Κ. Ιησού Χριστό θα υποστούν την «οργή του Θεού», δηλ. την αιφνίδια καταδίκη στην Συντέλεια του κόσμου. Και τα γεγονότα θα είναι τέτοια που θα συμπαρασύρουν ακόμη και τους πρώην αδιάφορους, που βρίσκονται γύρω από την Εκκλησία, και αποτελούν **«την αυλή την εξωτερική του ναού»** σε ξαφνική έχθρα εναντίον της. Γι' αυτό διατάχθηκε από τον Θεό να μην προσμετρηθούν στην Εκκλησία: **«την αυλή την εξωτερική του ναού, βγάλ' την έξω από το μέτρο και μην την μετρήσεις, γιατί δόθηκε στα έθνη, και την πόλη την Αγία (δηλ. την Εκκλησία) θα πατήσουν σαράντα δύο μήνες».**

Η ξαφνική έχθρα (ή οργή) κατά της Εκκλησίας οφείλεται στην υποκίνηση των πονηρών πνευμάτων τα οποία λύνονται για να δοκιμάσουν στο διάστημα των «42 μηνών» τον κόσμο, και να συσσωρεύσουν εναντίον των ασεβών και εχθρών της Εκκλησίας την «οργή του Θεού», που επειδή ο Θεός είναι απαθής, σημαίνει το απότομο της καταδίκης και καταστροφής τους. Στο τέλος λύνεται ο αρχηγός των πονηρών πνευμάτων, ο Σατανάς, που θα κατοικήσει στον Αντίχριστο. Όσοι δεν είναι συνειδητοί Χριστιανοί και αγνοούν τον νοερό πόλεμο, εύκολα από αμελείς και αδιάφοροι θα γίνουν εχθροί της Εκκλησίας. Λέει χαρακτηριστικά ο Αιδέσιμος Μπηντ: **«Όχι μόνο απομακρύνονται από την Εκκλησία, αλλά και πολεμούν την ίδια την Εκκλησία με τους ειδωλολάτρες ως συμμάχους τους, για τρία χρόνια και μισό. Δεν είναι ότι μόνο τότε την καταπατούν, την εποχή του Αντίχριστου, αλλά ότι σε αυτό το διάστημα όλο το σώμα των ασεβών στους οποίους «το Μυστήριο της ανομίας ήδη ενεργείται»,¹⁹ ενώνεται όπως ήταν (προ Χριστού), με το κεφάλι του (δηλ. τον Σατανά**

¹⁷ Είναι ενδιαφέρον ότι οι 40+2 πήχεις είναι 42x0,525=22 μέτρα, λαμβανομένου ως 0,525 μέτρα περ. του ιερού πήχεος. Και επειδή είναι 22 τα γράμματα του Εβραϊκού αλφαβήτου, δηλώνεται συμπλήρωση ενός κύκλου. που συμβαίνει στα έσχατα. Σε χρόνια αυτός ο αριθμός θυμίζει τα λόγια του γέροντος Αμβροσίου Λάζαρη: **«Όταν (ο Σατανάς) βγει στην επιφάνεια, θα κάνει τη ζημιά για τριάμισυ χρόνια που θα βασιλεύσει, και άλλα είκοσι, που θα γίνεται η προετοιμασία».** Το 48ο στο: https://www.imdleio.gr/diaf/2012/gAmbrosios_b.pdf

¹⁸ Διότι 42 περ. χρόνια πέρασαν από τότε που άρχισε ο Κύριος το κήρυγμα μέχρι τότε που έγινε η καταστροφή της Ιερουσαλήμ. Ο Κύριος εβαπτίσθη περίπου 30 ετών, το 15ο έτος του Τιβερίου Καίσαρος. Και όπως λέει ο Ωριγένης **«εί δὲ θέλεις, ἄκουε· ἀπὸ πεντεκαιδεκάτου ἔτους Τιβερίου Καίσαρος ἐπὶ τὴν κατασκαφὴν τοῦ ναοῦ τεσσαράκοντα καὶ δύο (42) πεπλήρωται ἔτη»** (στον Ιερεμία ομιλ. 14η). Και ήταν 29 ετών και 10 μηνών ο Κύριος όταν ἦλθε να βαπτισθῆ, κατά τον ἅγιο Επιφάνιο: **«ἦν γὰρ τῷ μὲν ὄντι εἴκοσι ἑννέα ἐτῶν καὶ μηνῶν δέκα, ὅτε ἐπὶ τὸ βάπτισμα ἦκε»** (Πανάριον τ.2, σ.271). Και: **«ἄρχεται δὲ κηρύττειν ὅθεν τὸ πνεῦμα αὐτῷ παρεκελεύσατο, τὴν ἀρχὴν τάττων ἀπὸ πεντεκαιδεκάτου (15ου) ἔτους Τιβερίου Καίσαρος, μετὰ ἔτη τριάκοντα τῆς τοῦ Ματθαίου πραγματείας»** (τ.2, σ.256). Επίσης κατά τον ἅγιο Επιφάνιο: **«ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ ἔτει Τιβερίου Καίσαρος ἤρξατο τοῦ κηρύγματος (ο Κύριος), μετὰ τριακοστὸν ἔτος τῆς αὐτοῦ γεννήσεως, ὅπερ κατήντα εἰς πεντακισχιλιοστὸν πεντακοσιοστὸν ἑνατον ἔτος (5509) τῆς κοσμοποιίας καὶ τριακοστὸν τῆς αὐτοῦ ἡλικίας, τριακοστὸν δὲ τρίτον ἕως τοῦ σταυροῦ»** (τ.3, σ.87). Και ο ἅγιος Ιω. ο Χρυσόστομος λέει: **«Ἰησοῦς δὲ ἐπὶ Τιβερίου Καίσαρος βασιλεύοντος τριακονταέτης γενόμενος, ἀπεκάλυψε τὴν ἑαυτοῦ θεότητα ἐπὶ τοὺς μαθητὰς, καὶ ἐπὶ τούτοις τρία ἔτη ἐπεκήρυξε· πανταχοῦ γὰρ τιμία ἡ Τριάς· διὸ (διὰ τοῦτο) τρία κηρύξας ἔτη, τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει Τιβερίου ἀπαντᾷ εἰς τὸ πάθος, τελέσας τῆς σαρκὸς τὴν οἰκονομίαν».** (τ. 50, σ. 799).

¹⁹ Β Θεσ. 2:7.

πνευματικά, και ορατά τον Αντίχριστο)²⁰ (Β Θεσ. 2:7). Όπως όλοι οι ευσεβείς ενώθηκαν κάτω από τον Ιησού Χριστό, που είναι η κεφαλή της Εκκλησίας, όταν Αυτός ήλθε και σαρκώθηκε στη Γη, έτσι και οι ασεβείς ενώνονται κάτω από τον Αντίχριστο, όταν στο τέλος του κόσμου εμφανισθεί και αυτός. Προηγείται όμως η ετοιμασία του ερχομού του.

Οι γενιές των προπατόρων του Κυρίου Ιησού είναι 42 από του Αβραάμ, κατά τον ευαγγελιστή Ματθαίο.²¹ Σύμφωνα με όσα είπαμε πριν, σαν «42 μήνες», εκτός από το συγκεκριμένο διάστημα των 3,5 ετών στο οποίο κορυφώνεται ο διωγμός της Εκκλησίας, μπορούν να θεωρηθούν και οι τελευταίες 42 γενιές των πονηρών ανθρώπων που υπηρετούν το «Μυστήριο της ανομίας», στο μεγάλο "ημιώριο" (βλ. Γ τεύχος) το οποίο φθάνει στο μέγιστο της δύναμής του επί Αντιχρίστου. Δηλ. κατ' αντιστοιχία προς το μυστήριο της Θείας Οικονομίας, στο οποίο ο ευαγγελιστής Ματθαίος μετράει 42 γενιές όχι από Αδάμ, αλλά από Αβραάμ, έτσι και στο Μυστήριο της ανομίας μετρώντας όχι από του «νέου Αδάμ» Χριστού²² και του προδότη μαθητή Ιούδα του Ισκαριώτη,²³ αλλά από την εποχή της οριστικής διαμόρφωσης των αιρέσεων που δηλώνουν κοινό προπάτορα τον Αβραάμ, έχουμε μέχρι τον Αντίχριστο 42 γενιές πονηρών ανθρώπων που είτε αντιμάχονται τον Ιησού Χριστό σαν Μεσσία είτε μάχονται μέρος της διδασκαλίας Του.

Έχει μεγάλη αξία επομένως η διαφύλαξη της αλήθειας από την Ορθοδοξία, διότι αυτή είναι η μόνη που σταθερά αντιστέκεται στον Αντίχριστο επειδή είναι η μόνη που στην πάροδο του χρόνου καταπολεμεί τις αιρέσεις. Οι άλλες θρησκείες και οι απομακρυσμένες από την Ορθόδοξη πίστη χριστιανικές ομάδες στο τέλος θα υποστηρίξουν τον Αντίχριστο που θα λέει: **«Εγώ είμαι ο Ιμάμης (που αναμένουν οι Μουσουλμάνοι), εγώ είμαι ο πέμπτος Βούδας (για τους Βουδιστές), εγώ είμαι ο Χριστός (που περιμένουν σαν Γήινο βασιλιά οι ψευτο-χριστιανοί), εγώ αυτός που περιμένουν οι Ιαχωβάδες, εγώ είμαι ο Μεσσίας των Εβραίων! Πέντε εγώ θα έχει!»...**²⁴

1.2. Ποιοι είναι οι δύο Μάρτυρες και για τον Ιωάννη. Το κήρυγμα της Εκκλησίας για τη σωτηρία των ανθρώπων, που είπαμε ότι όσο πλησιάζουμε στο τέλος του κόσμου περιορίζεται από τις αντίχριστες δυνάμεις, αναλαμβάνουν στο τέλος δύο πολλοί ισχυροί άνθρωποι του Θεού, που με την θαυμαστή ζωή τους και τα υπερφυσικά σημεία που κάνουν, αντιστέκονται ακόμη και στον Αντίχριστο. Δίνει ο Θεός σ' αυτούς την εξουσία να προφητεύσουν χίλιες διακόσιες εξήντα ημέρες, ντυμένοι πένθημα γιατί θα είναι τότε η εποχή των μεγάλων θλίψεων, προειδοποιώντας τους ανθρώπους για την απώλειά τους αν ακολουθήσουν τον Αντίχριστο και σφραγιστούν από αυτόν: **«Και θα δώσω στους δύο μάρτυρές μου και θα προφητέψουν χίλιες διακόσιες εξήντα ημέρες ντυμένοι με σάκους (δηλ. πένθημα)»** (11:3).

Λέει ο Μέγας Βασίλειος ότι ο Θεός **«προφήτες απέστειλε σε έλεγχο της κακίας και διδασκαλία της αρετής»**. (PG 31,913). Αλλά για να διδάξει κάποιος την αρετή πρέπει και ο ίδιος να είναι ενάρετος. Η μεγάλη αρετή των δύο ανθρώπων του Θεού και ο δυνατός προφητικός τους λόγος, τους κάνει να ξεχωρίζουν τόσο, ώστε άλλοι προφήτες να προβλέπουν με θαυμασμό την εμφάνισή τους, και αυτό μας το υπενθυμίζει ο

²⁰ Από το βιβλίο του Edward Marshall: «The Explanation of the Apocalypse» υπό Venerable Beda. Οι αναφορές στην ερμηνεία του Μπηντ είναι από αυτό το βιβλίο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

²¹ «Όλες λοιπόν οι γενιές από Αβραάμ έως Δαβίδ γενιές δέκα τέσσερις, και από Δαβίδ έως της μετοικεσίας Βαβυλώνας γενιές δέκα τέσσερις, και από της μετοικεσίας Βαβυλώνας έως του Χριστού γενιές δέκα τέσσερις» (Ματθ. Α-17). Συνολικά 3x14=42 γενιές.

²² Ο Χριστός ανακαινίσας την ανθρώπινη φύση είναι ο νέος, πνευματικός, Αδάμ. «Έτσι και έχει γραφεί. Έγινε ο πρώτος άνθρωπος Αδάμ σε ψυχή ζώσα. Ο έσχατος Αδάμ (Χριστός) σε πνεύμα που ζωοποιεί». (Α' Κορ. 15:45).

²³ Ο προδότης μαθητής ήταν από τη φυλή του Δαν από την οποία θα είναι και ο τελικός Αντίχριστος, συμπληρώνοντας τον κύκλο της αποστασίας. Δείτε και Γ τεύχος της Αποκάλυψης σελ. 14.

²⁴ Κατά τον άγιο γέροντα Παΐσιο τον Αγιορείτη (+1994), «Πνευματική αφύπνιση», Σουρωτή 1999, σελ. 176.

συγγραφέας της Αποκάλυψης: **«Αυτοί είναι οι δύο ελιές και οι δύο λυχνίες (του προφ. Ζαχαρία)²⁵ που στέκονται μπροστά στον Κύριο της γης»** (11:4). Ο ένας των προφητών είναι γνωστός μας από προηγούμενο κεφάλαιο της Αποκάλυψης. Είναι ο προφήτης Ηλίας, που έχει εξουσία να βοηθάει τους πιστούς στη Γη, και η δράση του αυξάνει όσο πλησιάζει το τέλος του κόσμου: **«είδα άλλο άγγελο να ανεβαίνει από την ανατολή του ηλίου»...** όπως χαρακτηριστικά λέει γι' αυτόν ο Ιωάννης. Ενώ ο Θεολόγος Ιωάννης είναι υπεύθυνος στο κήρυγμα και στην καταμέτρηση και πνευματική αξιολόγηση των πιστών, ο προφήτης Ηλίας είδαμε ήδη (7ο κεφ.) ότι έχει εξουσία στη γη και ότι είναι υπεύθυνος του Θεϊκού σφραγίσματος, με το οποίο οι πιστοί θα αντέξουν στις δοκιμασίες κατά την τελευταία περίοδο του κόσμου. (Βλ. Γ τεύχος).

Στο βιβλίο Σοφία Σειράχ της Αγίας Γραφής αναγράφεται τιμητικά για τον προφήτη Ηλία: **«Και ανέστη (παρουσιάσθηκε) Ηλίας ο προφήτης ως πυρ, και ο λόγος αυτού ως λαμπάς εκαίετο»...** (κεφ. 48). Επειδή τον Πρόδρομο και Βαπτιστή Του εκάλεσε ο Κύριος «Ηλίας», απέδωσε τα αυτά χαρίσματα και στους δύο, επιβεβαιώνοντας τα λόγια του αγγέλου για τον Πρόδρομο προς τον Ζαχαρία, τον πατέρα του, ότι θα προπορευθεί του Κυρίου **«εν πνεύματι και δυνάμει Ηλιού»**. (Λουκ. 1:17). Και είναι μεγαλειώδης ο τρόπος που ο Ηλίας αρπάχτηκε από το πύρινο άρμα **«ως εις τον ουρανόν»**, μη έχοντας εγκαταλείψει τη γη, γιατί δεν πέθανε αλλά ζει για να βοηθάει τους πιστούς των εσχάτων χρόνων: **«και ιδού άρμα πυρός και ίπποι πυρός και ξεχώρισαν τους δύο (Ηλίας και Ελισσαίο), και αρπάχτηκε ο Ηλίας μέσα σε σεισμό ως εις τον ουρανόν»**. (Δ' Βασ. 2:11).

Στον προφήτη Μαλαχία έχει προαναγγείλει ο Θεός την αποστολή του προφήτη Ηλία: **«...και ιδού εγώ θα σας αποστείλω τον Ηλία τον Θεσβίτη, πριν να έλθει η ημέρα Κυρίου η μεγάλη και επιφανής (της 2ας Παρουσίας), ο οποίος (Ηλίας) θα αποκαταστήσει καρδίαν πατρός προς υιόν, και καρδίαν ανθρώπου προς τον πλησίον αυτού, για να μη έλθω να πατάξω την γη άρδην (ολοκληρωτικά)»** (Μαλ. 4:4-5). «Γη» εδώ είναι οι αμαρτωλοί, όπως εξηγεί ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος. Και τονίζει:

«Είδες ακρίβεια προφητικού ρητού; Διότι καθώς τον Ιωάννη (τον Πρόδρομο) εκάλεσε ο Χριστός "Ηλία", για την συμμετοχή του στην διακονία, για να μην νομίσεις ότι το ίδιο λέγεται και από τον προφήτη (Μαλαχία), πρόσθεσε και την πατρίδα του, λέγοντας "ο Θεσβίτης". Ο Ιωάννης όμως δεν ήταν Θεσβίτης. Και άλλο ακόμη προσδιορισμό θέτει λέγοντας: Για να μην έλθω να πατάξω τη γη άρδην, φανερώνοντας την Δευτέρα Παρουσία Του, τη φοβερή. Διότι στην προηγηθείσα (1η παρουσία) δεν ήλθε να πατάξει τη γη: Διότι δεν ήρθα, λέγει, να κρίνω τον κόσμο, αλλά για να σώσω τον κόσμο. Φανερώνοντας λοιπόν, το είπε, ότι προ εκείνης (της 2ας) που έχει την κρίση (σαν σκοπό), έρχεται ο Θεσβίτης. Και μαζί, επίσης, την αιτία διδάσκει της παρουσίας αυτού (του Ηλία του Θεσβίτη). Ποια είναι η αιτία; Για να πείσει, ερχόμενος, να πιστεύσουν οι Ιουδαίοι στον Χριστό και να μην χαθούν πάντες καθ' ολοκληρίαν όταν (ο Χριστός) έρθει. Για αυτό λοιπόν και αυτός (ο Κύριος), παραπέμποντας αυτούς σε εκείνη την ενθύμηση λέγει: «Και θα τα αποκαταστήσει όλα». Που σημαίνει ότι θα διορθώσει την απιστία των Ιουδαίων, των τότε ευρισκομένων. Γι' αυτό και με πάρα πολύ μεγάλη ακρίβεια μίλησε. Διότι δεν είπε να αποκαταστήσει καρδιά υιού προς πατέρα, αλλά

²⁵ «Καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν· τί αἱ δύο ἐλαῖαι αὗται, αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐωνύμων; καὶ ἐπηρώτησα ἐκ δευτέρου καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν· τί οἱ δύο κλάδοι τῶν ἐλαιῶν οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο μωλωτῶν τῶν χρυσοῦν τῶν ἐπιχεόντων καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἐπαρυστρίδας τὰς χρυσαῖς; καὶ εἶπε πρὸς με· οὐκ οἶδας τί ἐστὶ ταῦτα; καὶ εἶπα οὐχί, κύριε. καὶ εἶπεν· οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πίότητος παρεστήκασιν Κυρίῳ πάσης τῆς γῆς». (Ζαχ. 4:11-14).

πατέρα προς υιό. Επειδή Πατέρες ήσαν των Αποστόλων οι Ιουδαίοι, γι' αυτό λέγει, **ότι θα αποκαταστήσει στα δόγματα των υιών τους δηλ. των Αποστόλων, τις καρδιές των πατέρων, δηλ. τη διάνοια του γένους των Ιουδαίων».**²⁶

Για τους δύο προφήτες, με βάση τους Καππαδόκες αγίους Ανδρέα και Αρέθα, γράφεται: «Όχι μόνο εδώ (στην Αποκάλυψη), αλλά **ήδη από την παλιά εποχή ο προφήτης Ζαχαρίας αυτούς τους δύο τους ονομάζει ελαίες και λυχνίες στον οίκο του Θεού.** Ελαιόδενδρα μεν για το λάδι που προέρχεται από τον καρπό τους, το οποίο είναι η τροφή **«του φωτός της γνώσης των θεαρέστων πράξεων»** (Ανδρέας). Λυχνίες δε, διότι έγιναν το όχημα της αλήθειας, που αφού σκλήνωσε σ' αυτούς το θείο φως, φωτίζουν και όσους τους πλησιάζουν. (Αρέθας). **Οι δύο αυτοί μάρτυρες βρίσκονται ενώπιον του Κυρίου της γης.** Αυτό σημαίνει ότι η παρουσία τους στη γη πραγματοποιείται πολύ κοντά στην Παρουσία του Κριτού ζώντων και νεκρών». (Αρέθας). Επίσης: «**Οι δύο μάρτυρες που εδώ αναφέρονται είναι ο Ενώχ και ο Ηλίας, «όπως πολλοί των διδασκάλων εννόησαν»** (Ανδρέας). Και το ότι θα έλθει ο Ηλίας ο προφήτης είναι φανερό **«επειδή η Γραφή το προείπε διά Μαλαχίου»** (Αρέθας)... **Για τον Ενώχ όμως «μαρτυρία μεν για την παρουσία του από την Γραφή δεν έχουμε»** (Αρέθας). Η Γραφή δεν αναφέρεται (συγκεκριμένα) στην παρουσία του Ενώχ κατά τη χρονική αυτή περίοδο, εκτός του ότι αναχώρησε από τον κόσμο διά μεταθέσεως (Γεν. 5:24, Σ. Σειράχ 41:16). Ο λόγος όμως που λέει για την εμφάνισή του **«προέρχεται από παράδοση, που φοιτά στην Εκκλησία απαρύτρεπτα»** (Αρέθας). Η παράδοση λοιπόν της Εκκλησίας λέει πως θα έλθει οπωσδήποτε ο Ενώχ και μάλιστα μαζί με τον Ηλία τον Θεσβίτη. Ο σκοπός του ερχομού τους θα είναι **«να δώσουν μαρτυρία σε όσους υπάρχουν τότε, να μην παρασυρθούν από τα απατηλά θαύματα του Αντιχρίστου».** Και θα κηρύττουν χίλιες διακόσιες εξήντα μέρες, δηλ. **τριάνμισυ χρόνια.** Θα είναι ντυμένοι με σάκκους για να φανεί η σκυθρωπότητα και το πένθος τους για εκείνους που απατώνται από τον Αντίχριστο. (Ανδρέας - Αρέθας).²⁷

Για τον Ενώχ ο απόστολος Παύλος λέει ότι λόγω της πίστης του στο Θεό μετετέθη και δεν είδε θάνατο. Διότι προ της μετάθεσής του μαρτυρείται από τη Γραφή ότι είχε με την ευσεβή ζωή του ευαρεστήσει τον Θεό.²⁸ Επειδή όμως, κατά τον απόστολο, στους ανθρώπους απόκειται να πεθάνουν άπαξ (μια φορά) και μετά να κριθούν για τα έργα τους (Εβρ. 9:27), αναμένεται ότι θα έλθει ο Ενώχ μαζί με τον Ηλία, ο οποίος επίσης δεν είδε θάνατο, για να διδάξουν τον κόσμο και να κάνουν μεγάλα θαύματα μέχρι να ολοκληρώσουν το έργο τους και να φονευθούν από τον Αντίχριστο. Ο Ηλίας επειδή έζησε μετά τον Μωυσή έλαβε περιτομή, ενώ ο Ενώχ που έζησε όχι μόνο προ του Μωυσή αλλά και προ του κατακλισμού δεν έχει περιτμηθεί. Ο Ηλίας ακολούθησε τον μοναχικό και εν παρθενία βίο, ενώ ο Ενώχ, πριν μετατεθεί, ήρθε σε γάμο και εγέννησε τον Μαθουσάλα, ευαρεστήσας τον Θεό μετά την γέννηση του υιού του 200 έτη.²⁹ Και λέει ο ιερός Χρυσόστομος για τον Ενώχ: **«Τον μετέθεσε και δεν τον άφησε να πεθάνει· όμως τότε δεν τον έκανε θάνατο ώστε να βγάλει τον φόβο (του θανάτου από τους ανθρώπους), αλλά μένει μεν χωρίς να έχει πεθάνει, όμως δεν είναι θάνατος, αλλά στο θνητό σώμα χάρισε μήκος ζωής, ανοίγοντας, όπως είπα, αμυδρά τις ελπίδες πριν από την ανάσταση».**³⁰

²⁶ Είς το κατά Ματθαίον, ομιλία. Περισσότερα: https://www.imdleio.gr/apocalypse/apocalypse_c.pdf

²⁷ Γ. Β. Μαυρομάτη «Η Αποκάλυψις του Ιωάννου», σελ. 194, 195.

²⁸ «Πίστει Ἐνώχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ ἠύρισκετο διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως μεμαρτύρηται εὐαρεστηκέναι τῷ Θεῷ, χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστήσαι, πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ θεῷ ὅτι ἔστιν καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται». (Εβρ. 11:5).

²⁹ Σχολιάζει ο ιερός Χρυσόστομος ότι δεν ήταν μικρή η περίοδος των 200 ετών που μετρήχεται την αρετή: «Μετὰ γὰρ τὸ γεννηθῆσαι, φησὶ, τὸν Μαθουσάλα, εὐηρέστησεν Ἐνώχ τῷ Θεῷ, καὶ οὐ βραχύν τινα ἀριθμὸν διήρκεσε τὴν ἀρετὴν μετῶν, ἀλλὰ, φησὶ, διακόσια ἔτη». Ομιλίες στην Γένεση, PG 53, σ. 180.

³⁰ «Τὸν γὰρ Ἐνώχ μετὰ ταῦτα γενόμενον οὐκ ἀφήκεν ἀποθανεῖν· καὶ φησὶ Παῦλος· Πίστει Ἐνώχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ ἠύρισκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός. Μετέθηκεν, καὶ οὐκ ἀφήκεν ἀποθανεῖν· οὐ μὴν ἀθάνατον τέως ἐποίησεν, ὥστε μὴ ἐκλύσαι τὸν φόβον, ἀλλὰ μένει μὲν οὐκ ἀποθανὼν, οὐ μὴν ἔστιν ἀθάνατος, ἀλλ' ἔν τῷ θνητῷ σώματι μήκος ζωῆς ἐχαρίσατο· παρανοοίων, ὡς εἶπον, ἀμυδρῶς πρὸ τῆς ἀναστάσεως τὰς ἐλπίδας». (PG 63, σ. 475). Ενώχ ερμηνεύεται χαριτωμένος.

Ο άγιος Εφραίμ ο Σύρος λέει για τους δύο προφήτες: «**Πριν όμως να γίνουν αυτά (τα γεγονότα της τυραννίας του Αντιχρίστου), αποστέλλει ο Κύριος τον Ηλία τον Θεσβίτη και τον Ενώχ, ως εύσπλαχνος, για να γνωρίσουν αυτοί στο γένος των ανθρώπων την ευσέβεια και να κηρύξουν με παρρησία (θαρρετά) την θεογνωσία σε όλους, για να μην πιστεύσουν (οι άνθρωποι) στον τύραννο από φόβο, αλλά θα φωνάζουν (οι προφήτες) δυνατά και θα λένε: Πλάνος είναι (ο Αντίχριστος) ω άνθρωποι· κανείς ας μην πιστεύσει σε οτιδήποτε από το σύνολο των λόγων του δηλ. κανείς να μην υπακούσει στον Θεομάχο· κανείς από σας να μην φοβηθεί, διότι γρήγορα καταργείται**».³¹

Ο άγιος Θεόδωρος ο Στουδίτης λέει ότι **δεν γνωρίζει αν θα παρίσταται, μαζί με τον Ηλία και Ενώχ, ο Ιωάννης ο Θεολόγος**: «...Γι' αυτό λίγοι θα είναι όσοι πρόκειται να σταθούν (στέρεοι στην πίστη). Γι' αυτό (έρχονται) ο Ηλίας και ο Ενώχ· **δεν γνωρίζουμε αν (έλθει) και ο Ιωάννης ο Θεολόγος και ευαγγελιστής**, αρωγοί της ανθρώπινης ασθένειας, και πρωτοστάτες, και αθλοφόροι της νίκης για την ομολογία του Χριστού» (PG 99, 1033).

Ο Μέγας Φώτιος θεωρεί ότι ο Ιωάννης ο Θεολόγος θα παρίσταται σωματικά, δηλ. χωρίς να έχει πεθάνει, τον καιρό των προφητών: «Στην δε ερώτηση του Πέτρου ερωτώντος περί του θανάτου που επρόκειτο να πεθάνει ο Ιωάννης, και του Σωτήρος απαντώντος: "εάν αυτόν θέλω να μείνει έως ότου να έρθω, τι σε νοιάζει εσένα"; πως δεν προλέγει την παραμονή (του Ιωάννη) μέχρι της (2ας) Παρουσίας Του, η Αλήθεια (ο Χριστός); Γι' αυτό και ο άγιος Κύριλλος το "ακολουθή με" δέχεται ότι έχει ειπωθεί από τον Σωτήρα περί του (μαρτυρικού) θανάτου του αγίου Πέτρου. Αυτό δε (που γράφεται) ότι "ακούσθηκε ο λόγος αυτός στους Μαθητές, ότι ο Μαθητής εκείνος δεν πεθαίνει" και τα λοιπά, όχι μόνο δεν συγκρούεται αλλά και συμφωνεί. **Διότι δεν λέει κάποιος ότι είναι αθάνατος (ο Ιωάννης), αλλά παραμένει μαζί με τον Ενώχ και τον Ηλία μέχρι την Δευτέρα Παρουσία**. Το οποίο και ο ίδιος ο Μαθητής (Ιωάννης) βεβαιώνει λέγοντας: "Δεν είπε σ' αυτόν ο Ιησούς ότι δεν αποθνήσκει, αλλά εάν αυτόν θέλω να μείνει μέχρι να έρθω, τι σε νοιάζει εσένα"; Και είναι φανερό ότι το μὲν να είναι αθάνατος το ανέτρεψε, το δε να παραμείνει μέχρι την 2α Παρουσία εβεβαίωσε».³²

Λέει για τον συγγραφέα της Αποκάλυψης και ευαγγελιστή Ιωάννη ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς: «Ο άγιος Ιωάννης κοινό έχει και το γνώρισμα του ευαγγελιστού μαζί με άλλους τρεις που συνέγραψαν ιερό Ευαγγέλιο, αν και **στη μεγαλοφωνία και στο ύψος της θεολογίας υπερτερεί κατά πολύ**. Αλλά υπάρχουν και γνωρίσματα που αποδίδονται μόνο στον Ιωάννη. Μόνον αυτός απ' όλους τους Αποστόλους και απ' όλους τους φημισμένους άνδρες της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης καλείται «Παρθένος». Διότι φύλαξε παρθενία σώματος, ψυχής, νου και αισθήσεων. Φύλαξε **«την ακριβή παρθενία»**, που είναι **«η προς πάσαν κακίαν ασυνδύαστος γνώμη»**. Μόνον αυτός απ' όλους τους Αποστόλους ονομάζεται «αγαπημένος». Διότι ζούσε ζωή καθαρότητας και αγιασμού και αγαπούσε τον άγιο Θεό με όλη την ψυχή και την καρδιά του. Γι' αυτό και αγαπήθηκε από τον Χριστό περισσότερο απ' όλους. Είναι «**ὁ μαθητὴς ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς**», «**ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δεῖπνῳ ἐπὶ τὸ στήθος αὐτοῦ**» (Ιω. 21:20). **Μόνον αυτός απ' όλους τους Αποστόλους ονομάζεται «υἱὸς Παρθένου»**,

³¹ Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου ἔργα, τ. 4ος. Το περιβόλι της Παναγίας, 1992, σ. 125.

³² «Τῆς δὲ τοῦ Πέτρου ἐρωτήσεως περὶ τοῦ θανάτου, ὃν ἔμελλεν ἀποθνήσκειν ὁ Ἰωάννης, ἐπερωτώντος, καὶ τοῦ σωτήρος εἰπόντος: «Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σε;», πῶς οὐχὶ τὴν μέχρι τῆς παρουσίας αὐτοῦ διαμονὴν ἢ ἀλήθεια προλέγει; Διὸ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Κύριλλος τὸ: «Ἀκολουθεὶ μοι» περὶ τοῦ θανάτου τοῦ ἁγίου Πέτρου εἰρησθαι τῷ σωτήρι ἐκδέχεται. Τὸ δὲ ὅτι: «Ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς μαθητάς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει» καὶ τὰ ἐξῆς οὐ μόνον οὐδὲν μάχεται, ἀλλὰ καὶ συνάδει. Οὐ γάρ τις αὐτὸν ἀθάνατον εἶναι φησιν, ἀλλὰ διαμένειν μετὰ Ἐνώχ καὶ Ἠλία μέχρι τῆς δευτέρας τοῦ δεσπότητος παρουσίας· ὃ καὶ ὁ μαθητὴς αὐτὸς βεβαιῶν φησιν ὅτι: «Οὐκ εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ'· ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σε;»· Καὶ φανερόν ὅτι τὸ μὲν ἀθάνατον εἶναι ἀνέτρεψε, τὸ δὲ μένειν ἕως τῆς παρουσίας εβεβαίωσεν» (PG 103, 985-988).

και μάλιστα της μητροπαρθένου και Θεομήτορος, αφού έγινε γι' αυτήν κατά χάριν ό,τι ο Χριστός της είναι κατά φύσιν. Εάν δε μόνον αυτός απέκτησε την ίδια με τον Χριστό μητέρα, είναι και ο μόνος αδελφός του επάνω από όλους και συγγενής και αφομοιωμένος με τον Υιό του Θεού».³³

Από τα λόγια του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά αντιλαμβανόμαστε την μεγάλη αξία του Ιωάννου σαν κορυφαίου Θεολόγου αλλά και, σαν κατ' εξοχήν αγαπημένου Μαθητή, γνώστη των μυστικών βουλών του Θεού, ιδιαίτερα αυτών που καταγράφηκαν από τον ίδιο³⁴ στην Αποκάλυψη. Δεν είναι περίεργο σε ένα πρόσωπο **«αφομοιωμένο με τον Υιό του Θεού»**, κατά τον άγιο Γρηγόριο, να συμβαίνουν και να αναγράφονται μεγάλα και υπερφυή, όπως στην περίπτωση του **Μελχισεδέκ**, που επίσης λέει ο Παύλος ότι ήταν **«αφομοιωμένος με τον υιό του Θεού»** (Εβρ. 7:3). Και επειδή ο Μελχισεδέκ προτύπωνε τον Ιησού σαν αρχιερέα και Υιό Θεού, αν και υπήρξε άνθρωπος και αυτός θνητός, η Γραφή δεν αναφέρει γι' αυτόν θάνατο ή ποιος ήταν ο πατέρας του στη γη, και τον δείχνει έτσι **«χωρίς πατέρα, χωρίς μητέρα, αγενεαλόγητο, μήτε να έχει αρχή ημερών μήτε να έχει τέλος ζωής, να είναι αφομοιωμένος δε με τον υιό του Θεού, (και να) μένει (έτσι όπως παρουσιάζεται) ιερέας εις το διηνεκές»**. (Εβρ. 7:1-10). Για τον Ιωάννη που είναι ο αρχηγός των Θεολόγων της Εκκλησίας, επειδή ο λόγος του Θεού μένει εις τον αιώνα³⁵ δεν είναι παράδοξο που ο Κύριος είπε **«εάν θέλω, αυτός μένει μέχρι να έρθω»**, και βλέπομε στην Αποκάλυψη ότι ο Ιωάννης διαδραματίζει ένα σημαντικό για τις ψυχές των πιστών ρόλο, ενώ η Εκκλησία μας εορτάζει στις 26 Σεπτεμβρίου **«μετάσταση του Ιωάννου του Θεολόγου»**, ο οποίος κατά το συναξάρι ετάφη, αλλά το σώμα του μετέστη:

«Ήταν πενήντα εξ ετών όταν έφυγε από τα Ιεροσόλυμα για το κήρυγμα ο επιστήθιος του Χριστού μαθητής. Πέρασε δε εννέα χρόνια κηρύττοντας έως ότου εξορίσθηκε. Στην εξορία, στο νησί της Πάτμου, πέρασε δεκαπέντε χρόνια. Ύστερα δε από την εξορία έζησε άλλα εικοσιέξι περίπου χρόνια στην Έφεσο. Ωστε όλα τα έτη της ζωής του ήσαν εκατόν πέντε και επτά μήνες. Πέρασε αρκετό χρόνο της ζωής του στο σπίτι του Δόμνου, τον οποίο ο ίδιος ανέστησε μαζί με τους επτά μαθητές του. Στο τέλος έφυγε μαζί μ' αυτούς από το σπίτι.

*Έφθασαν σ' ένα τόπο, και στους μεν μαθητές του παράγγειλε να καθίσουν εκεί, αυτός δε αφού προχώρησε μπροστά σε μικρή απόσταση, προσευχήθηκε. Ήταν ώρα που ξημέρωνε. Έπειτα, μόλις επέστρεψε, πρόσταξε τους μαθητές του να σκάψουν τη γη σε σχήμα σταυρού, τόσο μόνο, όσο ήταν το μέτρο του σώματός του. Αφού ξαπλώθηκε λοιπόν μέσα σ' εκείνο τον σκαμμένο τόπο, αποχαιρέτησε τους μαθητές του που έκλαιγαν πικρά και είπε: **«Σύρετε το χώμα της γης που είναι μητέρα μου και με αυτό σκεπάστε με»**. Εκείνοι αφού τον ασπάσθηκαν και τον αποχαιρέτησαν, σκέπασαν το σώμα του μέχρι τα γόνατα. Έπειτα πάλι αφού τον ασπάσθηκαν τον σκέπασαν μέχρι τον λαιμό. Και πάλι αφού για τρίτη φορά τον ασπάσθηκαν έβαλαν πάνω στο ιερό του πρόσωπο ένα μανδήλι. Και έτσι κλαίγοντας πικρά σκέπασαν όλο το σώμα του. Τότε ανέτειλε και ο ήλιος.*

*Αφού έκλαψαν οι μαθητές, γιατί έμειναν ορφανοί από τον δάσκαλό τους, γύρισαν στην πόλη διηγούμενοι τα σχετικά με τον Απόστολο. Οι άλλοι αδελφοί όταν τα άκουσαν αυτά επήγαν στον τάφο, και λίγες μέρες μετά, αφού έσκαψαν, δεν βρήκαν τίποτα. Τότε επέστρεψαν θαυμάζοντας και κλαίγοντας θερμά για τη στέρηση τέτοιου ποιμένου».*³⁶

Μόνο αγίασμα που έβγαζε μύρο ευωδιαστό έβγαινε από τον τόπο όπου προσωρινά

³³ Ομιλία 44η αφιερωμένη **«Είς τον άγιον άπόστολον καί εύαγγελιστήν καί τῷ Χριστῷ έξόχως ήγαπημένον Ιωάννην τόν θεολόγον»** (ΕΠΕ 11, 4650), εκφωνηθείσα κατά την εορτή της μεταστάσεώς του στις 26 Σεπτεμβρίου.

³⁴ Υπαγορευόντος του Ιωάννου καταγράφηκαν από τον μαθητή του, τον Πρόχορο.

³⁵ **«Ζων γαρ ο λόγος του Θεού...»** (Εβρ. 4:12). Και: **«το δε ρήμα Κυρίου μένει εις τον αιώνα. Τούτο δε εστί το ρήμα το ευαγγελισθέν εις υμάς»** (Πέτ. 1:25). Και βέβαια **«ο Υιός μένει εις τον αιώνα»** (Ιω. 8:35).

³⁶ Διαβάστε το βίο, σε συντομία, του Θεολόγου Ιωάννη: https://www.imdle0.gr/apocalypse/06/bio_Theologos_lw.pdf

δόθηκε για ταφή το σώμα του Ιωάννη, λέει ο άγιος Φώτιος.³⁷

Ο τρόπος της μετάστασης του σώματος του Ιωάννη, μετά το σκέπασμά του με γη, δείχνει ότι δεν παραμένει πλέον, όπως ο Ηλίας και Ενώχ, με το φθαρτό σώμα του. Όμως κατά το λόγο του Χριστού βρίσκεται κι αυτός στο γήινο χώρο. Είτε το σώμα του το ανέστησε ο Χριστός όπως της Παναγίας μητρός Του, είτε το μετέστησε έως ότου αναστηθεί κατά τη Δευτέρα Παρουσία, ο Ιωάννης βρίσκεται σε πνευματική κατάσταση, και κατά την Αποκάλυψη, όπως είδαμε, έχει κατά τον καιρό των δύο προφητών πνευματική διακονία, η οποία ακριβώς απαιτεί για να την διεκπεραιώσει, να βρίσκεται σε τέτοια κατάσταση. Δεν έχουμε μαρτυρία ότι ο Ιωάννης έλαβε σώμα άφθαρτο, όπως η Παναγία, την οποία **«τάφος και νέκρωσις ουκ εκράτησεν»**³⁸ αλλά τρεις ημέρες μετά την Κοίμησή της δεν βρέθηκε στον τάφο το άχραντο σώμα της, με το οποίο αναστημένο από τον Υιό της, εμφανίσθηκε στους Αποστόλους. **Ολόκληρη, ψυχικά και σωματικά, υπάρχει μήτηρ της ζωής** (δηλ. του Χριστού), οπότε όλη και μετέστη: **«Μετέστης προς την ζωήν, μήτηρ υπάρχουσα της ζωής»**, λέει και το απολυτίκιο της εορτής.³⁹

Ο ίδιος ο Ιωάννης, δεν συγκαταλέγει τον εαυτό του στους (φανερά) συμμετέχοντες στην αποστολή των δύο προφητών, και γι' αυτό **αναφέρει μόνο δύο μάρτυρες**, κατά τον λόγο του Κυρίου: **«Και θα δώσω στους δύο μάρτυρές Μου και θα προφητέψουν χίλιες διακόσιες εξήντα ημέρες...»** (11:3), θεωρώντας ότι δεν δίνει μαρτυρία κατά τον ίδιο τρόπο με αυτούς. **Για τα γραφόμενα στο ευαγγέλιό του λέει ο Ιωάννης ότι «αυτός είναι που τα έγραψε και δίνει μαρτυρία γι' αυτά».**⁴⁰ Επομένως θεωρεί ότι υπάρχει η μαρτυρία του (τότε που ζούσε σωματικά) που φθάνει σε μας μέσα από τα γραπτά κείμενά του (και την Αποκάλυψη), για τα οποία είτε τα μελετάμε οι ίδιοι, είτε τα μαθαίνουμε μέσω διδασκάλων, δεν υπάρχει ανάγκη να παρίσταται πλέον ο ίδιος σωματικά. Όμως **η παρουσία των δύο μαρτύρων θα είναι σωματική**, και γι' αυτό ο Αντίχριστος θα τους φονεύσει όταν θα έχουν ολοκληρώσει το κήρυγμά τους. Για τον Ιωάννη δεν αναφέρεται ότι τον φονεύει, διότι δεν παρίσταται με το φθαρτό σώμα του.

Αν υποθέσουμε ότι οι λόγοι του Χριστού απαιτούν η παρουσία του Ιωάννη να είναι με το φθαρτό σώμα του ως τη Συντέλεια, θα έπρεπε αυτός να κρύβεται για να μην φονευθεί από τον Αντίχριστο. Έτσι όμως ούτε μάρτυρας θα ήταν, ούτε προφήτης. Εξ άλλου ο Αντίχριστος φονεύει τους δύο προφήτες και όσους ανοικτά εναντιώνονται σ' αυτόν, στην αρχή της τυραννίας του, για να κυβερνήσει μετά για 3,5 χρόνια ανενόχλητος, δηλ. με «λυμένο» τον Σατανά που θα κατοικεί μέσα του. Άρα ο Ιωάννης δεν έχει πλέον φθαρτό σώμα, αλλά μένει μέχρι την 2α Παρουσία...

Επομένως η μαρτυρία του Ιωάννη είναι πνευματική, γίνεται μέσω του Ευαγγελίου, των Επιστολών του, και της ίδιας της Αποκάλυψης, χωρίς ο ίδιος να παρίσταται ορατά με φθαρτό σώμα, αν και **μπορεί όπως και οι άλλοι οι άγιοι να εμφανίζεται σε όσους χρειάζεται για να τους βοηθήσει**. Όσο οι δυσκολίες αυξάνουν οι άγιοι θα εμφανίζονται συχνότερα, και θα θαυματουργούν. Ο γέροντας Αμβρόσιος (+2006) της Μονής Δαδίου, το 1990 είχε πει ότι **«σύντομα ο Θεός, επειδή θέλει να στηρίξει τους ανθρώπους, θα αποκαλύπτει τους Αγίους Του οφθαλμοφανώς. Επειδή οι πειρασμοί θα είναι μεγάλοι και τα βάσανα δυσβάσταχτα, θα παραχωρήσει ο Κύριος να εμφανίζονται Άγιοι, και μάλιστα μεγάλοι, όπως ο Άγιος Δημήτριος ή ο Άγιος Γεώργιος. Θα ακούν οι άνθρωποι ότι τη μία εβδομάδα παρουσιάστηκε ο τάδε Άγιος στην Κρήτη, την άλλη ο τάδε στη Μακεδονία, άλλος εδώ, άλλος εκεί»** (σελ. 122).⁴¹

³⁷ «Κατατεθείς γάρ, φασί, κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐκείνου προτροπὴν ἔν τινι τόπῳ, ζητηθεὶς αἰφνίδιον οὐχ εὐρίσκετο, ἀλλὰ μόνον τὸ ἁγίασμα βρῦον ἐξ αὐτοῦ τοῦ τόπου ἐν ᾧ πρὸς βραχεῖαν ῥοπὴν ἐτέθη· ἀφ' οὗ πάντες, ὡς πηγὴν ἁγιασμοῦ, τὸ ἅγιον ἐκεῖνο μῦρον ἀρούμεθα». (Δείτε: PG 103, 985-988).

³⁸ Κοντάκιο της Κοίμησης: «Τὴν ἐν πρεσβείαις ἀκοίμητον Θεοτόκον, καὶ προστασίαις ἀμετάθετον ἐλπίδα, τάφος καὶ νέκρωσις οὐκ ἐκράτησεν ὡς γὰρ ζωῆς Μητέρα, πρὸς τὴν ζωὴν μετέστησεν, ὁ μήτραν οἰκήσας αἰπιάρθενον».

³⁹ Απολυτίκιο: «Ἐν τῇ γεννήσει (τοῦ Υἱοῦ σου) τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας, ἐν τῇ Κοιμῆσει, τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες Θεοτόκε. Μετέστης πρὸς τὴν ζωὴν, Μήτηρ υπάρχουσα τῆς ζωῆς, καὶ ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαις λυτρομένη, ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

⁴⁰ «Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ γράψας ταῦτα, καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ». (Ιω. 21:24).

⁴¹ Είναι το (02) από την Α συλλογή: https://www.imdleo.gr/diaf/2009/img/g_Ambrosios.pdf

1.3. Το έργο των δύο Μαρτύρων. Οι δύο μάρτυρες θαυματουργικά επιζούν από τις επιθέσεις των εχθρών εναντίον τους: **«Και αν κάποιος θέλει να τους βλάψει, φωτιά βγαίνει από το στόμα τους και κατατρώει τους εχθρούς τους. Και αν κάποιος θελήσει να τους βλάψει, με τον ίδιο τρόπο πρέπει αυτός να σκοτωθεί»** (11:5). Είναι φωτιά ο γεμάτος από τη χάρη του Αγίου Πνεύματος λόγος των δύο αγίων, που τους μεν πιστούς κρατά στη θαλπωρή του και παρηγορεί, ενώ τους εχθρούς κατακαίει, λεκτικά αν αυτοί μάχονται με λόγια μόνο ή και σωματικά αν μάχονται και με έργα την αποστολή των αγίων για τη σωτηρία των ανθρώπων. Κάνουν μεγάλα θαύματα οι δύο προφήτες, με την εξουσία που έχουν λάβει εκ Θεού, ώστε κανείς να μην μπορεί να πει ότι δεν άκουσε το κήρυγμά τους. **«Αυτοί έχουν την εξουσία να κλείσουν τον ουρανό, για να μην πέφτει βροχή κατά τις ημέρες της προφητείας τους. Και έχουν εξουσία πάνω στα νερά να τα μετατρέπουν σε αίμα και να χτυπήσουν τη γη με κάθε πληγή όσες φορές κι αν θελήσουν»** (11:6).

Επειδή, από πνευματική άποψη, «νερά» είναι οι βαπτισμένοι, και «γη» οι ασεβείς επειδή έχουν φρόνιμα γήινο, αυτό σημαίνει ότι οι δύο προφήτες έχουν εξουσία να τιμωρούν τόσο τους αποστάτες Χριστιανούς, όσο και τους ασεβείς, που εναντιώνονται στο κήρυγμά τους.

Ο π. Ιωήλ Γιαννακόπουλος γράφει: **«Το να μην είναι δυνατόν να προσβληθούν οι μάρτυρες αυτοί από τους εχθρούς τους, σημαίνει την θαυματουργική σωτηρία τους, μέχρις ωρισμένου χρόνου, εκ των εχθρών τους (στ. 6). Και εδώ (στην περίοδο αυτή του τέλους του κόσμου που αναφέρεται η Αποκάλυψη), συνεχίζεται η θαυματουργική δύναμη των δύο αυτών μαρτύρων, ώστε όπως ο προφήτης Ηλίας, έτσι κι αυτοί να δένουν και να λύνουν τις βροχές (Γ Βασ. 17:1), και όπως ο προφήτης Μωυσής (Εξ. 7:19) έτσι κι αυτοί να μεταβάλλουν τα ύδατα σε αίμα ή γενικά να θαυματουργούν (στ. 7). Όταν οι δύο αυτοί μάρτυρες Ηλίας και Ενώχ εκτελέσουν την αποστολή τους, θα φονευθούν από τον Αντίχριστο, ο οποίος παρομοιάζεται με θηρίο που ανεβαίνει από την θάλασσα».**⁴²

Ο μακαριστός π. Χαράλαμπος Βασιλόπουλος παρατηρεί: **«Στους δύο μάρτυρές Μου». Γιατί αναφέρει δύο; Διότι ο Ιουδαϊκός Νόμος απαιτούσε δύο μάρτυρες για να βεβαιώσουν ένα γεγονός (Δευτ. 19:15)... Και επί του ιδίου θέματος ο ιερός Ευαγγελιστής υπογραμμίζει (τον λόγο του Κυρίου προς τους Ιουδαίους): «Και στο νόμο δε τον δικό σας έχει γραφεί ότι δύο μαρτύρων η μαρτυρία είναι αληθής»** (Ιω. 8:17).⁴³ Οποσδήποτε οι δύο προφήτες θα συνοδεύονται από πιστούς που θα έχουν ενστερνισθεί το ζήλο τους, και θα μαρτυρούν και αυτοί την αλήθεια της πίστεώς μας και το ψεύδος και την υποκρισία των λόγων του Αντιχρίστου.

Το κήρυγμα των δύο προφητών θα γίνει με τρόπο που αρμόζει στο περιεχόμενό του και στις τότε συνθήκες θλίψης των πιστών. Λέει ο π. Χαράλαμπος: **«Θα είναι οι μάρτυρες περιβεβλημένοι σάκκους. Από το εξωτερικό αυτό γνώρισμα καταλαβαίνουμε ποιο θα είναι το κήρυγμά τους. Θα είναι η μετάνοια και η επιστροφή στον Χριστό. Ο σάκκος ήταν ένδυμα μετανοίας. Τότε οι μετανοούντες κάθονταν μέσα σε λάκκο και φορούσαν σάκκο τρίχινο, όπως οι Νινευίτες... «Και επίστευσαν οι άνδρες της Νινευή στον Θεό και εκήρυξαν νηστεία και φόρεσαν σάκκους από τους μεγάλους μέχρι τους μικρούς αυτών»** (Ιωνάς 3:5).⁴⁴ Η ασκητική διαγωγή και η πένθιμη ενδυμασία των προφητών ταιριάζει στον καιρό του γενικού πένθους, που προκαλείται από την εμφάνιση του ανθρωποκτόνου «θηρίου» της Αποκάλυψης. Ο λόγος τους θα είναι ελεγκτικός, και θα υποχρεώνουν με θαύματα όλο τον κόσμο να στρέψει το ενδιαφέρον του προς αυτούς και να τους ακούσει. Με τη σύγχρονη τεχνολογία το κήρυγμά τους θα φτάνει σε όλη τη γη. Γι' αυτό **«στέκονται μπροστά στον Κύριο της γης»**. Επί πλέον, κατά τον Αρέθα, οι δύο αυτοί μάρτυρες βρίσκονται ενώπιον του «Κυρίου της γης», διότι η μαρτυρία τους πραγματοποιείται πολύ κοντά στην 2α Παρουσία, οπότε ο Κύριος και όλος ο Ουράνιος κόσμος έρχεται για την Κρίση στον περίγειο χώρο.

⁴² «Ερμηνεία της Αποκαλύψεως», σελ. 112.

⁴³ «Η Αποκάλυψις εξηγημένη», το έκτο σάλπισμα, σελ. 164.

⁴⁴ Επίσης από το βιβλίο: «Η Αποκάλυψις εξηγημένη», το έκτο σάλπισμα, σελ. 166.

Για τη μαρτυρία των δύο προφητών λέει ο **Αιδέσιμος Μπηντ**: «Δείχνει ξεκάθαρα (η Αποκάλυψη), ότι όλα αυτά τα πράγματα λαμβάνουν χώρα πριν από την τελευταία δίωξη (των Χριστιανών), λέγοντας, **"όταν θα έχουν τελειώσει τη μαρτυρία τους"**. Δηλαδή, αυτό που κάνουν, μέχρι την αποκάλυψη του θηρίου, που πρόκειται να έρθει στο προσκήνιο από τις καρδιές των ασεβών. Δεν είναι ότι δεν προσπαθούν συνέχεια με τόλμη να αντισταθούν στον εχθρό με την ίδια μαρτυρία, αλλά ότι η Εκκλησία, όπως συμπεραίνεται, θα αφηθεί άπορος του δώρου των θαυμάτων (που γίνονται δημόσια), ενώ ο αντίπαλος (Αντίχριστος) θα είναι περίλαμπρος σ' αυτά μπροστά σε όλων τα μάτια, μέσω ψευδο-θαυμάτων... Πράγματι η εξόντωση των μαρτύρων υπό του Αντιχρίστου σημαίνει και την παύση των μεγάλων θαυμάτων που έκαναν δημόσια οι προφήτες. Οι πιστοί όμως, με ειδική πρόνοια του Θεού γι' αυτούς, θα ζουν στην κυριολεξία θαυματουργικά, χωρίς αυτό να γίνεται αντιληπτό από τους εχθρούς των.

Όταν ο Αντίχριστος φανερωθεί στον κόσμο, τότε οι άνθρωποι, με ελάχιστες εξαιρέσεις πιστών Χριστιανών, δεν θα ζουν σύμφωνα με τις εντολές του Θεού, αλλά οι ψυχές τους θα είναι άστατες σαν την θάλασσα, παρασυρόμενες από τους ανέμους των αμαρτωλών κοσμικών ιδεών που ελέγχει ο «άρχων του αέρος», δηλ. ο διάβολος. Έτσι ζώντας ο κόσμος, χωρίς διάκριση καλού και κακού, θα είναι έτοιμος να δεχθεί το πολυκέφαλο θηρίο της ανομίας που βγαίνει από τη θάλασσα, δηλ. από **τις καρδιές των ασεβών** όπως είπε ο Μπηντ (Βέδας). Και αυτό σημαίνει ότι πνευματικά ο κόσμος θα είναι έτοιμος να υπακούσει σε κάθε αντίθεο και ανήθικο πρόσταγμα που φανερά πλέον θα προωθείται από τον παγκόσμιο τύραννο Αντίχριστο. Ενωρίτερα οι άνθρωποι του θα έχουν προωθήσει την ανηθικότητα και την ασέβεια μέσω νόμων, στα περισσότερα κράτη. Στον καιρό αυτό της προετοιμασίας της οδού του Αντιχρίστου, τα πονηρά πνεύματα, λόγω των αμαρτιών των ανθρώπων, απελευθερώνονται σταδιακά από την άβυσσο όπου τα έκλεισε ο Σωτήρας Χριστός όταν σαρκώθηκε στη γη.

Κύριος υπεύθυνος του κακού, στις έσχατες μέρες μας, είναι **ένας σβησμένος αστέρας**, δηλ. ένας επίσκοπος στον οποίο μόνο η εξωτερική εμφάνιση δείχνει ποια έπρεπε να είναι η αποστολή του, ο οποίος πέφτοντας από πλάνη σε πλάνη φτάνει όπως είδαμε να ανοίξει το **«φρέαρ της αβύσσου»⁴⁵** δηλ. να απελευθερώσει τα πονηρά πνεύματα, επειδή κάνει παραχωρήσεις σε θέματα πίστεως χάριν των προσδοκομένων κερδών στο υλικό πεδίο, την εποχή μάλιστα που το ενδιαφέρον όλων των οικονομικά ισχυρών κρατών στρέφεται στα **υποθαλάσσια φρέατα άντλησης πετρελαίου, που αποτελούν τα αντίστοιχα «φρέατα της αβύσσου» στο υλικό πεδίο** και προδιαγράφονται στην 5η σάλπιγγα.⁴⁶ **Ο πάπας του Βατικανού** είναι αυτός που από την άμετρη ασέβειά του κατορθώνει να ξεκλειδώσει το φρέαρ της πνευματικής αβύσσου (δηλ. της Κόλασης), αν και ο ίδιος νομίζει, από υπερηφάνεια, ότι κατέχει τα κλειδιά του... Ουρανού. Τελευταίος βγαίνει από την άβυσσο ο αρχηγός των πονηρών πνευμάτων, που ονομάζεται Σατανάς για την εχθρότητά του προς τον άνθρωπο, αλλά και τον Θεό.

1.4. Η μάχη με τον Αντίχριστο, οι 1290 ημέρες, και οι σχετικές προφητείες. Αυτό το θηρίο που βγαίνει από την άβυσσο, που ήταν δεσμευμένο από τον Χριστό και ελευθερώθηκε από την ασέβεια του πάπα, πολεμούν οι δύο προφήτες. **«Και όταν επιτελέσουν τη μαρτυρία τους, το θηρίο που ανεβαίνει από την άβυσσο θα κάνει με αυτούς πόλεμο και θα τους νικήσει (στο υλικό πεδίο) και θα τους σκοτώσει».** Επομένως οι δύο προφήτες πολεμούν ουσιαστικά τα ασεβή δόγματα του παπισμού που συνέθεσαν την ψευδο-πνευματικότητα με την οποία παρουσιάζεται ντυμένο το θηρίο της αβύσσου, το οποίο όταν κατοικήσει στον Αντίχριστο, ονομάζεται πλέον **θηρίο που βγήκε από τη θάλασσα, επειδή βγαίνοντας στην επιφάνεια**

⁴⁵ Κεφ. Θ. Την πτωτική τροχιά του πάπα ερευνήσαμε ήδη αρκετά σε προηγούμενα τεύχη, και στο **«3 ΟΥΑΙ»**.

⁴⁶ Ο έλεγχος των φρεάτων άντλησης πετρελαίου στην ανατ. Μεσόγειο είναι το υλικό αίτιο που ξεκινάει η 1η Ουαί, δηλ. η 5η σάλπιγγα, και γίνεται το κατέβασμα των Ρώσων, και αρχίζει η αναμέτρηση των υπερδυνάμεων με τις ευλογίες του πάπα, γι' αυτό ο άγιος Κοσμάς έλεγε **«τον πάπα να καταράσθε γιατί αυτός θα είναι αιτία»**.

γίνεται φανερό σε όλους να έχει **«δέκα κέρατα και επτά κεφάλια»...** (13:1). Και ο μεν πάπας, σαν ψευδοπροφήτης, δίνει στο θηρίο μια (ψευδο) πνευματική κάλυψη, ενώ το ίδιο το θηρίο - Αντίχριστος προωθείται και σαν πολιτικός ηγέτης, μέσα από εωσφορικά κέντρα εξουσίας. Πιέζει τους ανθρώπους να τον δεχθούν (για λόγους ειρήνης, ευημερίας κλπ), σαν παγκόσμιο ηγεμόνα και να σφραγισθούν από αυτόν. Καταφέρνει τελικά να λάβει την υποστήριξή τους, και να γίνει παγκόσμιος τύραννος, παρά τις προειδοποιήσεις των δύο προφητών. Γι' αυτό γράφεται ότι κατάφερε το θηρίο - Αντίχριστος να «νικήσει» τους δύο προφήτες· και επειδή δεν διακατέχεται από κανένα αίσθημα φιλάνθρωπίας, θα τους φονεύσει.

Η πνευματική κατάσταση τότε θα είναι τέτοια, που ο Ιωάννης την Ιερουσαλήμ, στην οποία σταυρώθηκε ο Κύριος, ονομάζει **Σόδομα και Αίγυπτο**, δηλ. βλέπει προφητικά να ακμάζει τότε εκεί στο έπακρο **η ηθική διαφθορά και η ειδωλολατρία**. Μάλιστα χαίρονται οι διεστραμμένοι άνθρωποι όλης της γης να βλέπουν τους προφήτες, μέσα από τα σύγχρονα μέσα ενημέρωσης, να κείνται νεκροί. Γι' αυτό δεν επιτρέπουν την ταφή τους: **«Και το πτώμα τους θα κείττει στην πλατεία της πόλης της μεγάλης, που καλείται πνευματικά Σόδομα και Αίγυπτος, όπου και ο Κύριός τους σταυρώθηκε. Και βλέπουν (οι άνθρωποι) από τους λαούς και φυλές και γλώσσες και έθνη το πτώμα τους τρειςήμισι ημέρες, και δεν θα αφήνουν τα πτώματά τους να τεθούν σε μνήμα».** (11:8-9).

«Για να βρίσκεται λοιπόν σε αντίθεση το θαύμα της ζωοποίησης των μαρτύρων αυτών προς την ψευδή ζωοποίηση της εικόνας του θηρίου από τον ψευδοπροφήτη (κεφ. 13), πρέπει τα θαύματα των αληθινών αυτών μαρτύρων και η ζωοποίησή τους να είναι πραγματικά ορατά θαύματα» λέει ο π. Ιωήλ.⁴⁷

Για το διάστημα διακυβέρνησης του Αντιχρίστου ο Θεοδώρητος Κύρου λέει ότι ο θείος άγγελος που στάλθηκε στον Δανιήλ, είπε ότι θα είναι 3,5 χρόνια, και για την ακρίβεια 1290 ημέρες: **«Από τον καιρό που θα αλλάξει ο ενδεδειχισμός δηλ. η καθημερινή λατρεία του Θεού, και θα δοθεί το βδέλυγμα της ερήμωσης, ημέρες χίλιες διακόσιες ενενήντα».** Διότι όταν είδε ότι λέγοντας **«σε καιρό, και καιρούς, και μισό καιρό»** ο μακάριος Δανιήλ δεν κατάλαβε, (ο άγγελος) έκανε φανερό σ' αυτόν εκείνο που αγνοούσε, αναλύοντας το χρόνο σε ημέρες. Στα άλλα δε και έτσι τα πράγματα τα άφησε ασαφή. **Βδέλυγμα δε ερήμωσης αυτόν καλεί τον Αντίχριστο·** αλλαγή δε του ενδεδειχισμού την τάξη της εκκλησιαστικής λειτουργίας, διακοπτόμενη και (τελικά) παυόμενη από την μανία και λύσσα εκείνου. Σ' αυτά συμπληρώνει ο θείος άγγελος: **«μακάριος είναι εκείνος που θα υπομείνει και θα φθάσει σε ημέρες χίλιες τριακόσιες τριάντα πέντε (1335)»...** Και από αυτά (τα λόγια) μπορούμε να καταλάβουμε ακριβώς, ότι κανένα απ' αυτά δεν ταιριάζει στον Αντίοχο. **Διότι σε εκείνον μεν είπε δύο χιλιάδες τριακόσιες ημέρες, στον δε Αντίχριστο ότι η συμφορά θα κρατήσει χίλιες διακόσιες ενενήντα (ημέρες).** Ωστε και η διαφορά του χρόνου να μαρτυράει την διαφορά των προσώπων και των γεγονότων». ⁴⁸

⁴⁷ «Ερμηνεία της Αποκαλύψεως», υπό του π. Ιωήλ, σελ. 114, με προσαρμογή του εδαφίου στη δημοτική υπό ΛΜΔ. Η ζωοποίηση της εικόνας του θηρίου, δηλ. του Αντιχρίστου, δεν είναι ανάγκη να περιλαμβάνει, όπως λέει ο π. Ιωήλ, και αγάλματα άλλων ψευδοθεών.

⁴⁸ Τὸν δὲ μακάριον Δανιήλ ἅγιον ὄντα, καὶ εὖνουν τοῦ Δεσπότης θεράποντα, ὁ θεῖος ἄγγελος διδάσκει τῆς τοῦ Ἀντιχρίστου τυραννίδος τὸν χρόνον, καὶ φησιν· ια'. **«Ἀπὸ καιροῦ παραλλάξεως τοῦ ἐνδεδειχισμοῦ, καὶ δοθῆναι βδέλυγμα ἐρημώσεως, ἡμέραι χίλιαι διακόσιαι ἐνενήκοντα».** Ἐπειδὴ γὰρ εἰρηκῶς «εἰς καιρὸν, καὶ καιρούς, καὶ ἡμισυ καιροῦ», εἶδε μὴ νενοηκότα τὸν μακάριον Δανιήλ, ἀναλύσας εἰς ἡμέρας τὸν χρόνον, δῆλον αὐτῷ τὸ ἀγνοούμενον πεποίηκε, τοῖς δὲ ἄλλοις καὶ οὕτως ἀσαφῆ τὸν λόγον κατέλιπε. Βδέλυγμα δὲ ἐρημώσεως αὐτὸν καλεῖ τὸν Ἀντίχριστον· ἐναλλαγὴν δὲ τοῦ ἐνδεδειχισμοῦ, τῆς ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας τὴν τάξιν, ὑπὸ τῆς ἐκείνου μανίας καὶ λύπης σκεδαννυμένην τε καὶ παυομένην. Τούτοις ἐπιφέρει ὁ θεῖος ἄγγελος· ιβ'. **«Μακάριος ὁ ὑπομένων, καὶ φθάσας εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε»...** Καὶ ἐντεῦθεν δὲ ἔστι μαθεῖν ἀκριβῶς, ὡς οὐδὲν τούτων ἀρμόττει τῷ Ἀντιόχῳ. Ἐπ' ἐκείνου μὲν γὰρ **δισχιλίας τριακοσίας** ἡμέρας ἔφη, ἐπὶ δὲ τοῦ Ἀντιχρίστου χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα κρατήσιν τὴν συμφορὰν· ὥστε καὶ τοῦ χρόνου τὴν διαφορὰν μαρτυρεῖν τῆ τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων διαφορᾷ». (Ερμηνεία στον Δανιήλ. PG 81, σ. 1540).

Όμως ο Αντίοχος ο Επιφανής υπήρξε τύπος του Αντιχρίστου, και ο άγιος **Ιωάννης ο Χρυσόστομος** θεωρεί ότι ταιριάζει σ' αυτόν, στο κρισιμότερο διάστημα, η αναφορά των χιλίων διακοσίων ενενήντα (1290) ημερών: **«επειδή λοιπόν κατέλυσε αυτή την τάξη, και την άλλαξε, λέει ο άγγελος ότι από του καιρού της αλλαγής του ενδελειχισμού, δηλ. από την κατάλυση της θυσίας αυτής (στο ναό του Σολομώντος), ημέρες χίλιες διακόσιες ενενήντα, το οποίο είναι τρία και μισό χρόνια, και λίγο περισσότερο... Ενδελειχισμό λέγοντας τις συνεχείς θυσίες τις καθημερινές· και θα δώσουν σ' αυτόν (τον ναό) βδέλυγμα, και αυτούς που παρανομούν στην Διαθήκη (του Θεού) δηλ. τους παραβάτες από τους Ιουδαίους θα απομακρύνουν (από την ορθή πίστη) με ολίσθημα, και θα τους λάβουν μαζί τους και θα τους μετατρέψουν (σε ειδωλολάτρες), και ο λαός που γνωρίζει τον Θεό του (οι ευσεβείς) θα υπερισχύσουν· αναφέρεται στα γεγονότα του καιρού των Μακκαβαίων, τα σχετικά με τον Ιούδα, και τον Σίμωνα και τον Ιωάννη...».**⁴⁹

Τα γεγονότα της εποχής του Αντιχρίστου δεν υπάρχει αμφιβολία ότι μοιάζουν με αυτά των χρόνων του Αντιόχου. Όμως έχει σημασία αν η αναφορά των 1290 ημερών έχει ειπωθεί κυρίως για την εποχή του Αντιχρίστου ή όχι. Αν πρώτιστα η αναφορά των 1290 ημερών γίνεται για τον Αντίοχο, τότε μπορεί να μην αφορά και την περίοδο του Αντιχρίστου.

Ο Ιουδαίος ιστορικός Ιώσηπος, εξετάζει όπως και ο Χρυσόστομος τα προφητευόμενα από τον Δανιήλ με τη σειρά τους. Γι' αυτό ο άγιος, συνεχίζοντας, επισημαίνει: **«Ότι μεν λοιπόν οι τρεις αιχμαλωσίες προειπώθηκαν, η μεν (πρώτη) που κράτησε τετρακόσια χρόνια, η δε (δεύτερη) εβδομήντα, η δε (τρίτη) τρία και μισό (χρόνια) αυτό αρκετά από εκεί (την Γραφή) μας αποδείχθηκε. Ας έλθουμε λοιπόν να πούμε και για την τρέχουσα. Ότι και περί αυτής προείπε ο προφήτης, αυτόν τον ίδιο μάρτυρα πάλι θα παραθέσω τον Ιώσηπο, τον φρονούντα ό,τι και εκείνοι (οι Ιουδαίοι). Διότι μόλις είπε εκείνα, άκουσε τι λέει μετά: "Κατά τον αυτό τρόπο ο Δανιήλ και περί της ηγεμονίας των Ρωμαίων έγραψε, και ότι από αυτούς θα καταληφθούν τα Ιεροσόλυμα, και ο ναός θα ερημωθεί." Εσύ δε παρατήρησε, ότι αν και Ιουδαίος ήταν ο άνδρας που τα έγραψε αυτά, όμως δεν ανεχόταν να ακολουθήσει την δική σας (των Ιουδαίων που δεν εμπιστεύονται τις Γραφές) φιλόνηκη στάση. Διότι ειπών ότι θα καταληφθούν τα Ιεροσόλυμα δεν ετόλμησε να προσθέσει και να πει ότι θα ξαναγίνουν πάλι (ιερή πόλη των Ιουδαίων, όπως πριν), ούτε χρόνο έγραψε (γι' αυτό) καθορισμένο. Αλλά επειδή αντελήφθη ότι ο προφήτης δεν όρισε χρόνο (λατρευτικής αποκατάστασης των Ιουδαίων), αν και πιο πάνω είπε για την νίκη του Αντιόχου και για την ερήμωση, και τις ημέρες και τα χρόνια, όσα επρόκειτο να διαρκέσει η αιχμαλωσία, για την αντίστοιχη των Ρωμαίων τίποτα δεν είπε παρόμοιο. Αλλά ότι μεν θα ερημωθούν τα Ιεροσόλυμα και ο ναός, το έγραψε (ο Ιώσηπος), ότι όμως κάποτε θα σταματήσει η ερήμωση, δεν πρόσθεσε, διότι ούτε τον προφήτη είδε να το προσθέτει...»**⁵⁰ Επίσης:

⁴⁹ «Ἐπεὶ οὖν ἔλθων ὁ Ἀντίοχος τοῦτο τὸ ἔθος κατέλυσε, καὶ περιήλλαξεν αὐτὸ, φησὶν ὁ ἄγγελος, ὅτι ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἀλλάξεως τοῦ ἐνδελειχισμοῦ, τούτέστιν, ἀπὸ τῆς καταλύσεως τῆς θυσίας ταύτης, ἡμέραι χίλια διακόσια ἐνενήκοντα, ὅπερ ἐστὶν ἔτη τρία καὶ ἥμισυ καὶ μικρὸν τι προσ... ἐνδελειχισμὸν λέγων τὰς συνεχεῖς θυσίας τὰς καθημερινάς· καὶ δώσουσιν εἰς αὐτὸν βδέλυγμα, καὶ τοὺς ἀνομοῦντας διαθήκην, τούτέστι τοὺς παραβαίνοντας τῶν Ἰουδαίων, ἀπάξουσιν ἐν ὀλίσθημασι, καὶ μεθ' ἑαυτῶν ἔξουσιν, καὶ μεταστήσουσιν, καὶ ὁ λαὸς ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν αὐτοῦ κατισχύσουσι· τὰ ἐπὶ τῶν Μακκαβαίων λέγει, τὰ ἐπὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος καὶ Ἰωάννου... (Κατὰ Ἰουδαίων ομιλίαις 1-8, τ. 48, σ. 894, 895)

⁵⁰ «Ὅτι μεν οὖν αἱ τρεῖς προαναγορευθήσαν αἰχμαλωσίαι, ἡ μὲν τετρακόσια ἔτη ἔχουσα, ἡ δὲ ἐβδομήκοντα, ἡ δὲ τρία καὶ ἥμισυ, τοῦτο ἰκανῶς ἐντεύθεν ἡμῖν ἀποδέδεικται. Φέρε δὴ λοιπὸν καὶ περὶ ταύτης εἴπωμεν. Ὅτι γὰρ καὶ περὶ ταύτης προανεφώνησεν ὁ προφήτης, αὐτὸν τοῦτον πάλιν παρέξομαι μάρτυρα τὸν Ἰώσηππον, τὸν τὰ ἐκείνων φρονούντα. Ἐπειδὴ γὰρ εἶπεν ἐκεῖνα, ἄκουσον τί φησι μετὰ ταῦτα· Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον Δανιήλ καὶ περὶ τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας ἀνέγραψε, καὶ ὅτι ὑπ' αὐτῶν αἰρεθήσεται τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ ναὸς ἐρημωθήσεται. Σὺ δὲ μοι σκόπει, ὡς εἰ καὶ Ἰουδαῖος ἦν ὁ ἀνὴρ ὁ ταῦτα γράψας, ἀλλ' οὖν οὐκ ἠνέσχετο τὴν ὑμετέραν ζηλώσαι φιλονεικίαν. Εἰπὼν γὰρ ὅτι αἰρεθήσεται τὰ Ἱεροσόλυμα, οὐκ ἐτόλμησε προσθεῖναι καὶ εἰπεῖν, ὅτι ἀναστήσεται πάλιν, οὐδὲ χρόνον γράψαι διωρισμένον· ἀλλ' ἐπειδὴ συνείδε τὸν προφήτην οὐχ ὀρίσαντα χρόνον, καίτοι ἀνωτέρω εἰπὼν ἐπὶ τῆς Ἀντιόχου νίκης καὶ τῆς ἐρημώσεως καὶ ἡμέρας καὶ ἔτη, ὅσα ἔμελλεν ἡ αἰχμαλωσία κρατεῖν, ἐπὶ τῆς Ῥωμαίων μὲν

«Και πάλι, μιλώντας (ο Δανιήλ) για την αιχμαλωσία αυτή, λέει: **"θα σταματήσει το θυμίαμα και η σπονδή"**· και επί πλέον όλων αυτών στο ιερό (θα στηθεί) βδέλυγμα της ερήμωσης, και μέχρι του καιρού της Συντελείας, τέλεια θα είναι η ερήμωση. Όταν δε ακούσεις ω Ιουδαίε, Συντέλεια, τι λοιπόν άλλο προσδοκάς;

Και "επί τούτοις" (δηλ. επί πλέον όλων αυτών). Τι όμως σημαίνει "επί πλέον όλων αυτών"; Αυτό (σημαίνει) πλέον όλων όσων ειπώθηκαν, της παύσης της θυσίας και της σπονδής, άλλο κακό μεγαλύτερο θα γίνει. Ποιο λοιπόν είναι αυτό; **"Στο ιερό (θα στηθεί) βδέλυγμα της ερήμωσης."** Ιερό ονομάζει τον Ναό (των Ιουδαίων στην Ιερουσαλήμ), βδέλυγμα δε ερήμωσης τον ανδριάντα τον οποίο έστησε μέσα στον ναό, αυτός που κατέλαβε την πόλη. **Και μέχρι την Συντέλεια, λέει, ερήμωση.** Γι' αυτό ο Χριστός, που ήρθε κατά σάρκα μετά τον Αντίοχο τον Επιφανή, προλέγοντας την μελλοντική να γίνει αιχμαλωσία, και υποδεικνύοντας ότι γι' αυτή προφήτευσε ο Δανιήλ, λέει: **"Όταν δείτε το βδέλυγμα της ερήμωσης, το οποίο είπε ο Δανιήλ ο προφήτης να στέκεται σε τόπο άγιο· όποιος το διαβάξει ας το εννοήσει"**. Επειδή λοιπόν κάθε είδωλο και κάθε αποτύπωση ανθρώπου ονομαζόταν από τους Ιουδαίους "βδέλυγμα", φανερώνοντας αινιγματικά εκείνο τον ανδριάντα, προείπε μαζί και το πότε και από ποιον θα γίνει εκείνη η αιχμαλωσία. Το ότι δε αυτά ειπώθηκαν περί των Ρωμαίων, και ο Ιώσηπος, όπως αποδείξαμε προηγουμένως, το έχει πει». ⁵¹

Ο άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων, λαμβάνοντας υπόψιν την προφητεία του Δανιήλ, αφήνει ανοικτό το θέμα της διάρκειας της τυραννίας του Αντιχρίστου σε ημέρες, λέγοντας ότι γνωρίζουμε πως αυτή θα διαρκέσει τρία και μισό χρόνια, και ότι πιθανόν (τάχα) θα είναι, όπως το εξέλαβαν μερικοί (ερμηνεύοντας την προφητεία), **1290 ημέρες: «Διότι θα είναι τότε θλίψη μεγάλη, τέτοια που δεν έχει γίνει από την αρχή (της δημιουργίας) του κόσμου έως τώρα, ούτε πρόκειται να γίνει (πάλι). Αλλά στον Θεό οφείλομε τη χάρη, που έχει περικόψει το μέγεθος της θλίψης σε διάρκεια λίγων ημερών, διότι λέει: Για τους εκλεκτούς θα κολοβωθούν οι ημέρες εκείνες. Βασιλεύει δε ο Αντίχριστος τρία και μισό έτη μόνο. Δεν το λέμε από βιβλία απόκρυφα, αλλά από τον Δανιήλ, που λέει: "και θα δοθεί στα χέρια του (η εξουσία) μέχρι καιρού και καιρών και μισού καιρού"**. Καιρός μεν είναι ο ένας χρόνος, κατά τον οποίο θα ισχυροποιηθεί η παρουσία του, καιροί δε τα υπόλοιπα δύο έτη της παράνομης (σε σχέση με το νόμο του Θεού) εξουσίας του, που συμπληρώνουν μαζί τρία χρόνια, και μισός καιρός που είναι ένα εξάμηνο. Και πάλι σε άλλο σημείο το ίδιο λέει ο Δανιήλ: **"Και ορκίσθηκε στον Ζώντα αιωνίως (Θεό), ότι σε καιρό και καιρούς και μισό καιρό"**. **Σ' αυτό δε, ίσως, μερικοί να εξέλαβαν (ερμηνεύοντας την προφητεία), και το ακόλουθο: "Ημέρες 1290", και "μακάριος ο υπομένων και φθάσας στις χίλιες τριακόσιες τριάντα πέντε (1335) ημέρες"**. Γι' αυτό πρέπει να κρυβόμαστε και να φεύγουμε. Διότι ίσως δεν θα έχομε τελειώσει την φυγή από πόλη σε πόλη του Ισραήλ, μέχρι να έρθει ο Υιός του ανθρώπου». ⁵²

οὐδὲν τοιοῦτον εἶπεν· ἀλλ' ὅτι μὲν ἐρημωθήσεται τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ ναὸς, ἔγραψεν, ὅτι δὲ στήσεται πάλιν τὰ τῆς ἐρημώσεως, οὐκ ἔτι προσέθηκεν, ἐπεὶ μηδὲ τὸν προφήτην εἶδε τοῦτο προσθέντα». (Κατὰ Ιουδαίων ομ. 1-8, τ. 48, σ. 897)

⁵¹ «Καὶ πάλιν λέγων τὴν αἰχμαλωσίαν ταύτην φησίν· Ἀρθήσεται θυμίαμα καὶ σπονδή· καὶ ἐπὶ τούτοις ἐπὶ τὸ ἱερόν βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, καὶ ἕως συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν. Ὅταν δὲ ἀκούσης, ὦ Ἰουδαίε, συντέλειαν, τί λοιπὸν ἔτερον προσδοκᾷς; Καὶ ἐπὶ τούτοις. Τί δὲ ἔστιν, Ἐπὶ τούτοις; Τουτέστι, πρὸς τούτοις τοῖς εἰρημένοις, τῇ τῆς θυσίας ἀναιρέσει καὶ τῆς σπονδῆς, ἔτερον ἔσται τι μείζον κακόν. Ποῖον δὲ τοῦτο; Ἐπὶ τὸ ἱερόν βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως· ἱερόν τὸν ναὸν καλῶν, βδέλυγμα δὲ ἐρημώσεως τὸν ἀνδριάντα, ὃν ἔστησεν ὁ τὴν πόλιν καθελὼν ἔνδον ἐν τῷ ναῷ. Καὶ ἕως συντελείας, φησίν, ἐρήμωσις. Διὰ τοῦτο φησίν ὁ Χριστὸς, μετὰ Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ παραγενόμενος τὸ κατὰ σάρκα, καὶ προαναφωνῶν τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι αἰχμαλωσίαν, καὶ δεικνύς ὅτι περὶ αὐτῆς ὁ Δανιήλ προεφήτευσεν, φησίν· Ὅταν ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, ὃ εἶπε Δανιήλ ὁ προφήτης, ἔστω ἕν τῷ τόπῳ ἁγίῳ· ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω. Ἐπειδὴ γὰρ ἅπαν εἶδωλον, καὶ πᾶν τύπωμα ἀνθρώπου παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις βδέλυγμα ἐκαλεῖτο, αἰνιγματικῶς ἐμφαίνων τὸν ἀνδριάντα ἐκεῖνον, ὁμοῦ καὶ πότε καὶ ὑπὸ τίνος ἢ αἰχμαλωσία ἔσται, προανεφώνησεν. Ὅτι δὲ περὶ Ῥωμαίων ταῦτα εἴρηται, καὶ ὁ Ἰώσηπος, καθάπερ ἔμπροσθεν ἀπεδείξαμεν εἴρηκεν». (Ἀγίου Ιω. του Χρυσοστόμου ομ. 1-8, κατὰ Ιουδαίων τ. 48, σ. 899)

⁵² «Ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, οἷα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ μὴ γένηται. ἀλλὰ τῷ Θεῷ χάρις τῷ τὸ μέγεθος τῆς θλίψεως εἰς ὀλίγας ἡμέρας περιγράψαντι. λέγει γὰρ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. βασιλεύει δὲ ὁ Ἀντίχριστος τρία καὶ ἡμισυ ἔτη μόνα. οὐκ ἐξ ἀποκρύφων λέγομεν,

Ο άγιος ιερομάρτυς Ιππόλυτος λέει, στον λόγο του για τη Συντέλεια του κόσμου, περί Αντιχρίστου: «Ἐπειτα, όταν (ο Αντίχριστος) ανυψώνεται στη βασιλεία του, θα παραταχθεί σε πόλεμο και τρεις βασιλείς μεγάλους θα πατάξει με θυμό· των Αιγυπτίων, Λιβύων και Αιθίοπων. (Δηλ. Δυτικής Ασίας, Βορείου και Ανατολικής Αφρικής). Και κατόπιν θα φτιάξει τον ναό των Ιεροσολύμων και θα τον ανεγείρει γρήγορα και θα τον αποδώσει στους Ιουδαίους. Μετά θα υψωθεί στην καρδιά του πάνω απ' όλους τους ανθρώπους, αλλά και εναντίον του Θεού θα λαλήσει βλάσφημα (λόγια), νομίζοντας ο άθλιος ότι στο εξής θα είναι αιώνιος βασιλιάς πάνω στη γη, μη γνωρίζοντας ο ταλαίπωρος ότι η βασιλεία του καταργείται γρήγορα και θα λάβει ταχέως το ετοιμασμένο πυρ γι' αυτόν και για όσους πείθονται σ' αυτόν και δουλεύουν σ' αυτόν. Διότι όταν ο Δανιήλ είπε: "Εβδομάδα μία θα θέσω την Διαθήκη Μου", τα επτά έτη δήλωσε· το μισό της εβδομάδας για να κηρύξουν οι προφύτες και το μισό της εβδομάδας, ήτοι τα τρία και μισό (3,5) έτη, για να βασιλεύσει ο Αντίχριστος πάνω στη γη. Και μετά αυτό (το διάστημα) θα παύσει η βασιλεία του και η δόξα».⁵³

Σε άλλο λόγο του ο άγιος Ιππόλυτος διακρίνει δύο βδελύγματα. Το ένα ονομάζει «αφανισμού» και το άλλο της «ερήμωσης»: «Δύο λοιπόν βδελύγματα προείπε ο Δανιήλ· ένα μεν του αφανισμού, ένα δε (άλλο) της ερήμωσης. Ποιο είναι του αφανισμού παρά εκείνο που έστησε εκεί (στην Ιουδαία) στον καιρό του ο Αντίοχος; Και ποιο της ερήμωσης παρά το καθολικό (προς όλους), όταν θα έρθει ο Αντίχριστος; Όπως λέει ο Δανιήλ: "και αυτός θα σταθεί (στην εξουσία) για να απωλέσει πολλούς, και τη γη θα διαμοιράσει με δώρα και θα βάλει χώμα σ' αυτήν, και η γη της Αιγύπτου δεν θα γλυτώσει, και αυτοί θα σωθούν από το χέρι του: οι Εδώμ και Μωάβ, και η ηγεσία των υιών Αμμών". Διότι αυτοί είναι οι συμμαχούντες με αυτόν για την συγγένεια (προς τον Αντίχριστο) και αυτοί πρώτοι τον αναγορεύουν σε βασιλιά τους»⁵⁴ ...

Και για το χρονικό διάστημα της εξουσίας του Αντιχρίστου λέει στη συνέχεια της ερμηνείας του στον προφήτη Δανιήλ, ο ιερομάρτυς Ιππόλυτος: «Αυτός λοιπόν όταν αναγορευθεί βασιλιάς απ' αυτούς (τους λαούς) και δοξασθεί από όλους, και γίνει βδέλυγμα της ερήμωσης για τον κόσμο, θα κρατηθεί στην εξουσία χίλιες διακόσιες ενενήντα ημέρες· όπως λέει και ο Δανιήλ: "Και θα δώσουν βδέλυγμα ερήμωσης (για) χίλιες διακόσιες ενενήντα (1290) ημέρες· μακάριος είναι αυτός που θα υπομείνει και φθάσει σε χίλιες τριακόσιες τριάντα πέντε (1335) ημέρες". Διότι όταν έλθει το βδέλυγμα (δηλ. ο Αντίχριστος) και πολεμάει τους Χριστιανούς, όποιος θα ξεπεράσει τις ημέρες της τυραννίας του

ἀλλ' ἐκ τοῦ Δανιήλ. φησὶ γάρ· καὶ δοθήσεται ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ ἡμισυ καιροῦ. καιρὸς μὲν ὁ εἶς ἐνιαυτός, ἐν ᾧ τέως αὔξει ἡ παρουσία αὐτοῦ, καιροὶ δὲ τὰ ἐπίλοιπα δύο ἔτη τῆς παρανομίας εἰς τρία ὁμοῦ συναριθμούμενα, καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ καιροῦ ἡ ἐξάμηνος. Καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ τὸ αὐτὸ φησὶν ὁ Δανιήλ· καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἡμισυ καιροῦ. τάχα δὲ τινες εἰς τοῦτο ἐξέλαβον καὶ τὸ ἐξῆς· ἡμέραι χίλια διακόσια ἐνενήκοντα, καὶ τὸ μακάριος ὁ ὑπομένων καὶ φθάσας εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε. διὰ τοῦτο δεῖ παρακαλύπτεσθαι καὶ φεύγειν. ἴσως γὰρ οὐ μὴ τελέσωμεν τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου». Αγίου Κυρίλλου Ιεροσολύμων Κατήχηση 15η, κεφ. 16ο.

⁵³ «...Ἐπειτα ἀνυψούμενος εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν παρατάξει πόλεμον καὶ τρεῖς βασιλεῖς μεγάλους πατάξει ἐν θυμῷ, Αἰγυπτίων, Λιβύων καὶ Αἰθιοπῶν. καὶ μετὰ ταῦτα ποιήσει τὸν ναὸν τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἀναστήσει αὐτὸν ἐν τάχει καὶ ἀποδώσει αὐτὸν τοῖς Ἰουδαίοις. εἶτα ὑψωθήσεται τῇ καρδίᾳ κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ θεοῦ βλάσφημα λαλήσει, δοκῶν ὁ δόλιος ὅτι τὸ λοιπὸν βασιλεύς ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τοῦ αἰῶνος, μὴ γίνωσκων ὁ ταλαίπωρος ὅτι ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐν τάχει καταργεῖται καὶ ἀπολήσεται τὸ ἡτοιμασμένον πῦρ αὐτῷ ἐν τάχει σὺν πᾶσι τοῖς πειθομένοις αὐτῷ καὶ δουλεύουσιν αὐτῷ. τοῦ γὰρ Δανιήλ εἰπόντος "εβδομάδα μίαν θήσομαι τὴν διαθήκην μου" τὰ ἐπτά ἔτη ἐδήλωσεν, τὸ ἡμισυ τῆς εβδομάδος τοῦ κηρύξαι τοὺς προφήτας καὶ τὸ ἡμισυ τῆς εβδομάδος ἦγουν τὰ τρία ἡμισυ ἔτη βασιλεύσει ὁ ἀντίχριστος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ μετὰ τοῦτο ἀρθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα». Λόγος περὶ τῆς Συντελείας του κόσμου.

⁵⁴ «Δύο οὖν βδελύγματα προεῖρηκεν Δανιήλ, ἐν μὲν ἀφανισμοῦ, ἐν δὲ ἐρημώσεως. Τί τὸ τοῦ ἀφανισμοῦ ἄλλ' ἢ ὁ ἔστησεν ἐκεῖ κατὰ τὸν καιρὸν ὁ Αντίοχος; καὶ τί τὸ τῆς ἐρημώσεως ἄλλ' ἢ τὸ καθ' ὅλου, ὡς παρέσται ὁ ἀντίχριστος; Ὡς λέγει Δανιήλ· καὶ αὐτὸς ἐπὶ ἀπωλείᾳ πολλῶν στήσεται, «καὶ γῆν διελεῖ ἐν δώροις» καὶ βαλεῖ εἰς αὐτὴν χώμα, «καὶ γῆ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται εἰς σωτηρίαν», «καὶ οὗτοι σωθήσονται ἐκ χειρὸς αὐτοῦ Ἐδώμ καὶ Μωὰβ καὶ ἀρχὴ υἱῶν Ἀμμών». Οὗτοι γὰρ εἰσὶν οἱ συνηρόμενοι αὐτῷ διὰ τὴν συγγένειαν καὶ βασιλέα αὐτὸν πρῶτοι ἀναγορεύοντες». Αγίου Ιππολύτου, ερμηνεία στον προφήτη Δανιήλ (Βιβ.4ο, κεφ. 54ο).

και φθάσει σε (επί πλέον) σαράντα πέντε (45) ημέρες κοντά στη πεντηκοστή (50ή) των ημερών, έφθασε στην βασιλεία των Ουρανών. Διότι φθάνει ο Αντίχριστος μέσα στο διάστημα των 50 ημερών (προ της 2ας Παρουσίας) σαν να επρόκειτο να κληρονομήσει την βασιλεία μαζί με τον Χριστό. Γι' αυτό ο Ησαΐας λέει: **"Ας εκδιωχθεί ο ασεβής, για να μην δει την δόξα του Κυρίου"**. Και ο Παύλος στην προς τους Θεσσαλονικείς επιστολή λέει: **"...τον οποίο ο Κύριος θα φονεύσει με το φύσημα του στόματός Του, και θα καταργήσει με την φανέρωσή Του στην (2α) Παρουσία"**, την δε βασιλεία οι άγιοι μέλλουν να κληρονομήσουν μαζί με τον Χριστό».⁵⁵

Πρέπει πρώτα να επισημανθεί, από τα λόγια του αποστόλου Παύλου και των Πατέρων, ότι ο **Αντίχριστος καταργείται από τον Χριστό κατά την Δευτέρα Παρουσία Του**. Δεν υπήρξε ποτέ διάστημα κοσμικής βασιλείας του Χριστού πάνω στη Γη, ούτε θα υπάρξει μετά τον Αντίχριστο, όπως λένε κάποιιοι, που για το λόγο αυτό επιθυμούν να έρθει ο Αντίχριστος ...για να ακολουθήσει η δήθεν βασιλεία του Χριστού ως κοσμικού άρχοντος στη γη! Αντίθετα ο Δανιήλ λέει, όπως και η Αποκάλυψη, ότι μετά τον Αντίχριστο και τον πόλεμό του εναντίον των Χριστιανών, ακολουθεί η οριστική Κρίση της 2ας Παρουσίας: **«Κοίταζα, και το κέρατο εκείνο (ο Αντίχριστος) έκανε πόλεμο με τους αγίους, και υπερίσχυσε προς αυτούς, έως ότου ήλθε ο Παλαιός των ημερών (δηλ. η ώρα της Κρίσης από τον προαιώνιο Θεό), και το κρίμα (δηλ. το ρόλο του δικαστή) έδωσε στους αγίους του Υψίστου...»** (Δαν. 7:21-22). Γι' αυτό και ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος τονίζει: **«Δεν τον διαδέχεται (τον Αντίχριστο) πλέον άλλη βασιλεία, αλλά αυτός ο Θεός την καταλύει»**.⁵⁶

Μετά την **«μεγάλη θλίψη»** (Ματθ. 24:21) των ημερών του Αντιχρίστου, θα συμβούν φοβερά ουράνια φαινόμενα και θα εμφανισθεί στον ουρανό ο Σταυρός του Χριστού, πριν να έλθει ο Κριτής. Επομένως υπολείπονται κάποιες ημέρες ως την Κρίση: **«Αμέσως δε μετά την θλίψη των ημερών εκείνων ο ήλιος θα σκοτισθεί και η σελήνη δεν θα δώσει το φως της, και οι αστέρες θα πέσουν από τον ουρανό και οι δυνάμεις των ουρανών θα σαλευθούν. Και τότε θα φανεί το σημείο του Υιού του ανθρώπου (δηλ. ο Τίμιος Σταυρός) στον ουρανό, και τότε θα κλάψουν με κοπετό (δηλ. έντονα), όλες οι φυλές της γης και θα δουν τον Υιό του ανθρώπου (Ιησού Χριστό) να έρχεται πάνω σε νεφέλες του ουρανού, με δύναμη και δόξα πολύ»**...⁵⁷

Το διάστημα ανάμεσα στον θάνατο του Αντιχρίστου και την 2α Παρουσία μπορεί να είναι **45 ημέρες**, εφ' όσον όμως και το διάστημα των **1290 ημερών** μπορεί, εκτός από τον Αντίοχο, να αναφέρεται και στον ακριβή αριθμό των ημερών της τυραννίας του Αντιχρίστου. Είδαμε ότι ο **Θεοδώρητος Κύρου** είναι αυτής της άποψης, ενώ ο **άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων** το θεωρεί απλώς πιθανό. Ο **άγιος Ιππόλυτος δέχεται σαν «βδέλυγμα» τον Αντίχριστο**, θεωρώντας ότι αυτός εκπροσωπεί την «ερήμωση», οπότε 1290 ημερών είναι η διάρκεια της τυραννίας του.

⁵⁵ Οὗτος ὑπ' αὐτῶν βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς καὶ ὑπὸ πάντων δοξασθεὶς καὶ βδέλυγμα ἐρημώσεως τῷ κόσμῳ γενηθεὶς, κρατήσῃ ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα· ὡς καὶ Δανιὴλ λέγει· «Καὶ δώσουσιν βδέλυγμα ἐρημώσεως ἡμέραι χίλια διακόσαιο ἐνενήκοντα· μακάριος ὁ ὑπομείνας καὶ φθάσας εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε». Τοῦ γὰρ βδελύγματος παραγενομένου καὶ πολεμοῦντος τοὺς ἀγίους, ὃς ἂν ὑπερβῇ τὰς ἡμέρας αὐτοῦ καὶ ἐγγίση εἰς ἡμέρας τεσσαράκοντα πέντε ἐτέρας ἐγγιζούσης πεντηκοστῆς, ἔφθασεν εἰς βασιλείαν οὐρανῶν. Ἔρχεται γὰρ ὁ ἀντίχριστος εἰς μέρος πεντηκοστῆς ὡς τὴν βασιλείαν ἅμα Χριστῶ κληρονομεῖν μέλλων. Καὶ διὰ τοῦτο Ἡσαΐας λέγει· «Ἀρθήτω ὁ ἀσεβής, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν κυρίου». Καὶ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Θεσσαλονικεῖς φησιν· «Ὁν ὁ κύριος Ἰησοῦς ἀνελεῖ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ», τὴν δὲ βασιλείαν οἱ ἅγιοι ἅμα Χριστῶ κληρονομεῖν μέλλουσιν. (Βιβ.4ο, κεφ. 55ο).

⁵⁶ «Οὐκέτι βασιλεία διαδέχεται τοῦτον, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Θεὸς καταλύει». (Χρυσόστομος, Ερμηνεία στον Δανιήλ τ.56, σ. 230).

⁵⁷ «Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτισθῆσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν οὐρανῶ, καὶ τότε κόμονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς (Ματθ. 24: 29). **Και από τον Λουκά:** «Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἔθνων ἐν ἀπορίᾳ ἠχούσης θαλάσσης καὶ σάλου, ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται». (Λουκά 21:26)

Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος δεν διαφωνεί ότι ο Αντίχριστος είναι «βδέλυγμα», όχι όμως και το μοναδικό. Επί πλέον αποδεικνύει ότι η τελική «ερήμωση», της εγκατάλειψης από τον Θεό των Ιουδαίων, ξεκινάει πολύ πριν⁵⁸ τον Αντίχριστο. Από τη μεριά των Ιουδαίων βδέλυγμα εθεωρείτο το άγαλμα που έστησαν στο ναό τους της Ιερουσαλήμ οι Ρωμαίοι, τον οποίο τελικά κατάστρεψαν λίγο αργότερα, το 70 μ.Χ., και η ερήμωση συνεχίζεται χωρίς διακοπή μέχρι τη Συντέλεια· οπότε, 3,5 χρόνια πριν από αυτήν, εγκαθίσταται ο Αντίχριστος σαν Μεσσίας στον ναό τον ξαναφτιαγμένο από τον ίδιο. Δηλ. κατά τον Χρυσόστομο δεν είναι μόνο η περίοδος των 3,5 χρόνων της τυραννικής εξουσίας του Αντιχρίστου που χαρακτηρίζεται «ερήμωση», και δεν είναι μόνο ο Αντίχριστος «βδέλυγμα». Αυτός είναι όμως το μεγαλύτερο και τελικό βδέλυγμα.⁵⁹

Ο λόγος του Χριστού προς τους Ιουδαίους: **«Ιδού αφήνεται ο οίκος σας έρημος»** αναφέρεται σε ερήμωση πνευματική, η οποία δεν παύει, παρά μόνο όταν πουν προς Αυτόν **«ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου»**, όπως λένε όλοι όσοι ανήκουν στην Εκκλησία. Συνολικά, σαν λαός, οι Ιουδαίοι δεν θα δεχθούν τον Κ. Ι. Χριστό, ενώ θα δεχθούν τον Αντίχριστο: **«Εγώ ήλθα στο όνομα του Πατρός μου και δεν με δέχεσθε. Αν άλλος έλθει στο δικό του όνομα, αυτόν θα τον δεχτείτε».**⁶⁰ Αν και από το λόγο αυτό προκύπτει ότι ποτέ οι Εβραίοι δεν θα κάνουν Χριστιανικό κράτος, όμως θα προσέλθουν αρκετοί από αυτούς στον Χριστιανισμό, προς το τέλος του κόσμου, μετά τα έθνη. Χαρακτηριστικό σημάδι ότι ήδη ήρθε αυτή η εποχή που οι Εβραίοι προσέρχονται (ομαδικότερα) στην πίστη, επομένως και η ένδειξη ότι η Συντέλεια είναι κοντά, είναι ότι η Ιερουσαλήμ έγινε Εβραϊκή,⁶¹ σύμφωνα με το λόγο του Κυρίου: **«...Και θα είναι η Ιερουσαλήμ καταπατούμενη από τα έθνη, μέχρι να συμπληρωθούν οι καιροί των εθνών».** (Λουκ. 21:24).

Η περίοδος που καλούνται τα έθνη στην πίστη αρχίζει από την Ανάσταση του Σωτήρος, λέει ο Μέγας Βασίλειος: «Διότι μετά την αγία Ανάσταση, όταν συμπληρώθηκαν τα 483 (=69x7) χρόνια (δηλ. οι 69 εβδομάδες του προφήτη Δανιήλ) χωρίς να έχουν (οι Ιουδαίοι) μετανοήσει, δίνει στους Μαθητές Του εντολή με τα λόγια: Πορευθέντες κάνετε μαθητές σας απ' όλα τα έθνη, βαπτίζοντάς τους στο όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Το οποίο ακριβώς μυστήριο των συμπληρωμένων χρόνων γνωρίζοντας οι Μαθητές έλεγαν προς τους Ιουδαίους: Σε σας ήταν αναγκαίο να κηρυχθεί πρώτα ο λόγος του Θεού. Επειδή όμως τον απωθείτε, και οι ίδιοι κρίνετε τους εαυτούς σας ανάξιους να

⁵⁸ Μία εβδομάδα ετών (7 χρόνια) μετά τα Πάθη, Ανάσταση και Ανάληψη του Κυρίου, όπως προφητεύθηκε από τον Δανιήλ και επαληθεύτηκε από τα γεγονότα. Δήλωση εγκατάλειψης (υπό του Κυρίου) ήταν και το σκίσιμο του καταπατάσματος του Ναού κατά την Σταύρωση (Λουκ. 23:44-45). Δείτε επίσης το Α τεύχος σελ. 15-16: https://www.imdleio.gr/apocalypse/apocalypse_a.pdf Και ο Μέγας Βασίλειος λέει ότι τα επτά έτη (μία εβδομάδα) μετά την Ανάληψη, δόθηκαν στους Ιουδαίους για να δουν τα θαύματα του Χριστού και να πιστεύσουν: **«Εξήκοντα εννέα οὖν εβδομάδες ἐτῶν εἰπὼν ὁ ἄγγελος εἰς τὴν τοῦ Σωτῆρος ἀνάληψιν, καὶ ἑτέραν μίαν ἐβδομάδα παρέχων εἰς μετάνοιαν τοῖς Ἰουδαίοις· ὅπως ἰδόντες τὰ σημεῖα, καὶ τὰ τέρατα μετὰ τὴν ἀνάστασιν, κἂν οὕτως πιστεύσωσιν. Ὅπερ καὶ αὐτὸς ὁ Σωτὴρ ἔλεξε τοῖς Ἰουδαίοις· Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε».** (Ἀπόδειξις κατὰ Ἰουδαίων περὶ τῆς τοῦ Σωτῆρος παρουσίας, γ').

⁵⁹ Ο χαρακτηρισμός από τον Ιππόλυτο σαν «βδελύγματος αφανισμού» αυτού του Αντιόχου, είναι περιττός και μάλλον μπερδεύει τα πράγματα, διότι κάθε καταστροφή αναφέρεται σαν αφανισμός, πχ αυτές των Ρωμαίων: «καί ἕως τέλους πολέμου συντετημένου τάξει ἀφανισμοῖς» (Δαν. κεφ. 9, 26).

⁶⁰ «Εγώ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐ λαμβάνετε με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψετε». (Ιω 5:43)

⁶¹ Δεν έχουμε στιγμιαία επαλήθευση των προφητειών, ότι πχ οι Ιουδαίοι ακριβώς από την κατάληψη της παλιάς πόλης στις 7-6-1967 αρχίζουν ομαδικότερα να γίνονται Χριστιανοί. Μιλάμε για πνευματικά γεγονότα που ανήκουν στον «πνευματικό χρόνο», ο οποίος, όπως και στην ζωή μεμονωμένων ατόμων, εκτυλίσσεται σταδιακά. Είναι ενδιαφέρον ότι όταν το 1917 το μεγάλο βασίλειο της Ρωσίας αποστατεί από τον Χριστιανισμό και γίνεται επίσημα κομμουνιστικό, τότε γίνεται και από τον Άγγλο υπουργό Εξωτερικών Μπάλφουρ η διακήρυξη για την ίδρυση Εβραϊκού κράτους, ώστε αργότερα οι Εβραίοι να έχουν την δυνατότητα και σαν κράτος να δεχθούν ή όχι ως Μεσσία τον Ιησού Χριστό.

λάβουν την αιώνια ζωή, ιδού στρεφόμεθα στα έθνη. Διότι έτσι μας έδωσε εντολή ο Θεός».⁶²

Δεν είναι ο Θεός που εμποδίζει τους Εβραίους να φτιάξουν Χριστιανικό κράτος, δηλ. να πιστεύσει η συναγωγή στον Χριστό. Αντίθετα μάλιστα αφήνει τη «**συκή**», που συμβολίζει τη συναγωγή,⁶³ να αναπτυχθεί, και αυτό το κάνει γνωστό σαν εσχατολογικό σημάδι στους Μαθητές του: **«Από δε της συκής μάθετε την παραβολή. Όταν ήδη ο κλάδος της γίνει τρυφερός και βγάζει φύλλα, γνωρίζετε ότι πλησιάζει το θέρος. Έτσι και εσείς όταν τα δείτε όλα αυτά, να γνωρίζετε ότι είναι κοντά (το τέλος), στην είσοδο (έτοιμο να μπει)».** (Ματθ. 24:32-33).

Και ότι το σημάδι της συκής αφορά τα έσχατα είναι προφανές, διότι αποτελεί απάντηση του Κυρίου στους Μαθητές Του, που ρωτούσαν: **«Πες μας πότε θα γίνουν αυτά (που αφορούσαν την καταστροφή του ναού της Ιερουσαλήμ) και ποιο είναι το σημάδι της (Δευτέρας) Παρουσίας Σου και της Συντέλειας του αιώνος»;** (Ματθ. 24:3). Τότε τους ανέφερε διάφορες καταστάσεις που θα προηγηθούν, άλλες περιγραφικά και άλλες παραβολικά, θέλοντας να τους κάνει να μην ενδιαφέρονται για τον μηχανικό χρόνο, αλλά για την αναγνώριση με πνευματικό τρόπο των γεγονότων κάθε εποχής, και αυτής της Συντελείας.⁶⁴

Είχαμε αναφέρει σε προηγούμενο τεύχος⁶⁵ ότι η συναγωγή αρχίζει να ξαναπροβάλλει και να οργανώνεται γύρω στα 1750 μ.Χ. Στην αρχή εκτός του Εβραϊκού κράτους, και κατόπιν και εντός. Συνεπώς στην Κρίση οι Εβραίοι που δεν πίστεψαν δεν θα έχουν δικαιολογία ότι φταίει, για την παραμονή τους στην απιστία, η έλλειψη δικής τους θρησκευτικής οργάνωσης και δικού τους κράτους. Την απόδοση της Ιερουσαλήμ σ' αυτούς προείπε, πολλούς αιώνες πριν, και ο άγιος Ανδρέας ο διά Χριστόν σαλός: **«Ότι μεν λοιπόν (τους Εβραίους) θα τους συνάξει ο Θεός στην πόλη Ιερουσαλήμ, και θα τους αποδώσει τα δικά τους, είναι φανερό, για να τους κόψει την πρόφαση της απωλείας τους στο τέλος (του κόσμου). Διότι επρόκειτο να πουν ότι εάν μας μάζευες στην Ιερουσαλήμ, και μας αποκαθιστούσες όσα ήταν δικά μας, γρήγορα θα πιστεύαμε στον Χριστό, έχοντας βγάλει (από μέσα μας) την αφορμή του φθόνου για το ότι προτιμήθηκαν τα έθνη περισσότερο από εμάς. Τώρα όμως συναχθέντες (στη γη τους) και**

⁶² «Μετά γάρ τὴν ἀγίαν ἀνάστασιν, ὅτε ἡ συμπλήρωσις τῶν υπγ' (483) ἐτῶν ἐγένετο, μὴ μετανοησάντων αὐτῶν, ἐντέλλεται τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς λέγων· Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅπερ μυστήριον τῶν χρόνων συμπληρωθέντων ἐπιστάμενοι οἱ μαθηταὶ ἔλεγον πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν, καὶ ἀναξίους ἑαυτοὺς κρίνετε τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη· οὕτω γὰρ ἐνέταται ἡμῖν ὁ Θεός». (Λόγος λη. «Ἀποδείξεις κατὰ Ἰουδαίων περὶ τῆς τοῦ Σωτῆρος παρουσίας». σ. 425).

⁶³ Γράφεται ότι ο Ισραηλίτης μαθητής του Κυρίου Ναθαναήλ, ήταν πριν **«υπό την συκή»**: **«Εἶδε ο Ἰησοῦς τὸν Ναθαναήλ ἐρχόμενο πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ. Ἰδοὺ ἀληθῶς Ἰσραηλίτης στον ὁποῖο δεν υπάρχει δόλος. Λέγει σ' αὐτὸν ὁ Ναθαναήλ: Ἀπὸ ποῦ με γνωρίζεις; Ἀπήντησε καὶ εἶπε σ' αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς: Πριν να σε φωνάξει ὁ Φίλιππος σε εἶδα να εἶσαι ὑπὸ τὴν συκή».** (Ιω. 1:48-49). Το άρθρο (την) προσθέτει ιδιαίτερη σημασία στη συκή. Λέει ο άγιος Γρηγόριος Νύσσης: **«Γι' αυτό εγκαταλείψας ὁ Ναθαναήλ τὴ συκή του (Μωσαϊκού) νόμου, τῆς ὁποίας ἡ σκιά ἐμπόδιζε τὴν μετουσίαν τοῦ φωτός, καταλαμβάνει αὐτὸν (δηλ. τὸν Χριστό) που ἀποξηραίνει τὰ φύλλα τῆς συκῆς, λόγω τῆς ἀκαρπίας τῆς σε ἀγαθά».** (Ομιλία 15η στο Ἄσμα Ἀσμάτων). **Ἄρα συμβολίζει ἡ συκία τὴν συναγωγή, ἀλλὰ ὄχι πάντα.** Ἄλλοτε δηλώνει γενικά τὴν αμαρτωλὴ ψυχὴ, ἢ με τὰ φύλλα τῆς τις επιπτώσεις τῆς αμαρτίας κλπ. Λένε οἱ πατέρες: **«Συκὴν ἔθος τῆ Γραφῆ καλεῖν τὴν ἐν ἀμαρτίαις ψυχὴν· ἀμπελῶνα δὲ τὴν τῶν πιστῶν Ἐκκλησίαν· ἀμπελουργοὺς δὲ τοὺς ἀγγέλους».** (Ερωτήσεις στις ιερές Γραφές, τοῦ Χρυσόστομου λς', τ. 28, σ.721). Ἄλλοτε ἡ «συκή» εὐδοκίμει: **«...καὶ κατῶκει Ἰουδα καὶ Ἰσραὴλ πεπειθότες ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν συκὴν αὐτοῦ, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἐορτάζοντες ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών».** (Γ' Βασ. Β 46η'). Ἄλλοτε, ὅπως στον Ἀμβακούμ, μένει ἀκαρπῆ: **«Διότι συκὴ οὐ καρποφορήσει»**, κλπ. Ὁ Δίδυμος στην ερμηνεία του στον Ἰώβ θεωρεῖ τὴ «συκή» σύμβολο του πρακτικοῦ βίου καὶ τὴν «ἀμπελο» του θεωρητικοῦ, λόγω τῆς ευφροσύνης που προκαλεῖ (στο νου) ὁ καρπὸς τῆς τελευταίας. Γενικά, πρέπει ἀπὸ τὰ συμπραζόμενα να καταλάβομε σε κάθε περίπτωση τι ἰσχύει.

⁶⁴ Ὁ Κύριος ἀπαντᾷ πνευματικά, με τὸν «πνευματικὸ χρόνο». **Σε σχέση με τὸν καιρὸ τῶν μεγάλων θλίψεων, ἡ παραβολὴ τῆς συκῆς μπορεῖ να υπονοεῖ ὡς τὴν Συντέλεια κάποιες ἡμέρες (ίσως τις 45 του προφήτη Δανιὴλ) βάσει τῶν ὅσων λέει ὁ ιερὸς Χρυσόστομος: «Ἐπειδὴ (ὁ Κύριος) εἶπε, ὅτι ἀμέσως (θα εἶναι ἡ 2α Παρουσία) μετὰ τὴν θλίψη τῶν ἡμερῶν ἐκείνων (του Ἀντιχρίστου), αὐτοὶ ὅμως (οἱ Μαθητές) ζητοῦσαν να μάθουν ἐκεῖνο (δηλ.) τὸ μετὰ ἀπὸ πόσο χρόνο, καὶ αὐτὴ μάλιστα τὴν ἡμέρα (τῆς 2ας Παρουσίας!), γι' αὐτὸ τοὺς δείχνει με τὸ παράδειγμα τῆς συκῆς ὅτι δεν εἶναι μεγάλο τὸ ἐνδιάμεσο διάστημα, ἀλλὰ στα ἐπόμενα (μετὰ τὸν Ἀντίχριστο) θα τοὺς βρεῖ ἡ Παρουσία»** (PG 58, 701).

⁶⁵ Δείτε Γ τεύχος σελ. 34: https://www.imdleio.gr/apocalypse/apocalypse_c.pdf

έχοντας λάβει τα δικά τους μέρη και παραμείναντες στην απιστία πως θα σωθούν; Διότι **αμέσως μόλις εξέλθει ο Αντίχριστος σε εκείνον θα πιστεύσουν (οι Εβραίοι σαν έθνος) κατά την φοβερή φωνή του Θεού. Διότι ο Θεός δεν ψεύδεται, ο Μονογενής που είπε: Εγώ είμαι η αλήθεια και η ζωή**» (Ιωαν. 14:6).⁶⁶

Πρέπει να υπενθυμισθεί ότι η λατρεία του Θεού από τους Ιουδαίους δεν επιτρεπόταν από τον Μωυσή να γίνεται σε πολλά μέρη, αλλά μόνο εντός του Ναού της Ιερουσαλήμ. Επομένως **οι συναγωγές βοηθούν**, αν διδάσκεται σωστά η Παλαιά Διαθήκη, τους Ιουδαίους να πληροφορηθούν απ' αυτήν για τον Μεσσία και αν θελήσουν να προσέλθουν στην πίστη στον Χριστό, **όμως δεν αποτελούν λατρευτικό χώρο**.⁶⁷ Έτσι η Ιερουσαλήμ, κατά την παράδοση των Ιουδαίων, θεωρείται ότι παραμένει πνευματικά έρημη όσο δεν υπάρχει ο ναός όπου μόνο επιτρέπεται να γίνεται η λατρεία του Θεού, και κατά τον Χρυσόστομο αυτό θα διαρκέσει έως της Συντελείας: **«και μέχρι του καιρού της Συντελείας, τέλεια θα είναι η ερήμωση»**. Διότι και αν ακόμη από ανθρώπινη προσπάθεια (αδύνατον βέβαια αν δεν θέλει ο Θεός) κατάφερναν οι Ιουδαίοι να κτίσουν τον ναό, **θα έπρεπε πάντως το πυρ του θυσιαστηρίου να δοθεί εκ Θεού**. Γι' αυτό λέει ο ιερός Χρυσόστομος:⁶⁸ **«Έστω δε, Ιουδαίοι, ότι ο βασιλεύς (Ιουλιανός, τότε) σας έδινε τον ναό και τον βωμό αποκαθιστούσε, καθώς εσείς μάταια σκέπτεσθε. Μήπως και το πυρ άνωθεν ήταν δυνατός να σας δώσει από τους ουρανούς; Μη υπάρχοντας δε αυτού, η θυσία σας θα ήταν βδελυκτή και ακάθαρτη. Γι' αυτό ακριβώς απωλέσθησαν τα παιδιά του Ααρών, επειδή έφεραν (στο βωμό) ξένο πυρ»**.

Όταν η αποστασία των πρώην Χριστιανικών λαών συναντηθεί με την επίμονη άρνηση των Ιουδαίων να δεχθούν τον Χριστό, τότε ο κόσμος θα δεχθεί τον Αντίχριστο, ο οποίος θα κάνει ψευτο-θαύματα μαζί με τον Ψευδοπροφήτη, μεταξύ των οποίων θα είναι και το κατέβασμα φωτιάς από τον «ουρανό»: **«και κάνει θαύματα μεγάλα, ώστε και πυρ να κατεβαίνει από τον ουρανό στην γη ενώπιον των ανθρώπων»**. (Αποκ. 13:13). Τότε θα μιμείται ο Αντίχριστος τα θαύματα του Θεού. Όπως ο Χριστός γεννήθηκε από Παρθένο, αυτός θα γεννηθεί από την γενετική επιστήμη με κλωνοποίηση, η οποία καλείται επίσης «**παρθενογένεσις**».⁶⁹ Θα κτίσει και τον ναό των Ιουδαίων και με την χρήση προηγμένης, αλλά ήδη υπάρχουσας τεχνολογίας, θα κατεβάσει φωτιά από τον ουρανό, και όποιος δεν είναι πνευματικά έτοιμος και δεν έχει φωτισθεί από τη διδασκαλία των δύο προφητών Ηλία και Ενώχ, θα πλανηθεί απ' αυτόν και θα τον ακολουθήσει στην απώλεια.

Αλλά από την κακία των καρδιών των ανθρώπων θα λάβει εξουσία ο Αντίχριστος, όπως είπε ο Μπηντ, και εκείνο τον καιρό **όλα τα έθνη της γης θα συνταχθούν μαζί του κατά της Εκκλησίας**, όχι μόνο οι Εβραίοι. Αυτό επισημαίνοντας ο ευαγγελιστής Λουκάς δεν περιορίζεται μόνο στη «συκή», αλλά προσθέτει ότι και όλα τα «δένδρα» θα βλαστήσουν, όταν πλησιάζει η Συντέλεια: **«Δείτε την συκή και όλα τα δένδρα. Μόλις αρχίσουν να βλασταίνουν, καταλαβαίνετε από μόνοι σας ότι ήδη είναι κοντά το θέρος. Όταν τα δείτε αυτά να γίνονται να γνωρίζετε ότι είναι κοντά η βασιλεία του Θεού»** (Λουκά 21:29-31). Και επειδή το βλάστημα των εθνών στο τέλος του κόσμου⁷⁰ δεν θα στηρίζεται στο νόμο του Θεού, παρόλο

⁶⁶ Περισσότερα από τον άγιο Ανδρέα: https://www.imdle0.gr/diaf/files/proph/gen/agAndreas_salos.pdf και ακόμη: https://www.imdle0.gr/diaf/files/proph/gen/agANDREAS_salos_agior.pdf ή γενικά: <https://www.imdle0.gr/html/proph1a.htm#05>

⁶⁷ Κατά τους κοσμικούς νόμους ή κάποιες αντιλήψεις ανθρώπων μπορεί οι συναγωγές να θεωρούνται τόποι λατρείας, αλλά όχι κατά την Ιουδαϊκή παράδοση και με βάση όσα ορίστηκαν από το Θεό.

⁶⁸ «Έστω δε, Ιουδαίοι, ότι βασιλεύς τόν ναόν έδίδου, και τόν βωμόν άνίστα, καθάπερ ύμεις ύποπτεύετε μάτην· μή και τὸ πύρ άνωθεν ύμίν άφείναι έκ τών ούρανών δυνατός ήν; τούτου δε ούκ όντος, έναγής και άκάθαρτος ήν ή θυσία ύμύν. Διά τούτο γούν οί παΐδες Ααρών άπώλοντο, έπειδή πύρ άλλότριον είσήνεγκαν». (PG 48, 901).

⁶⁹ Διαβάστε από τον άγιο Νείλο το Μυροβλύτη: https://www.imdle0.gr/diaf/2007/062_st_Nilus-AX-notes-genetics.pdf

⁷⁰ Τότε η παγκοσμιοποίηση θα βρίσκεται στην τελική της φάση. Αλλά από το 1990 περ. που άρχισε επίσημα η προσπάθεια, μπορούμε να δούμε ότι αρχίζει από την πλευρά των εθνών η τελική φάση της ανθρωπότητας, κατ' αντιστοιχία προς το 1967 που αρχίζει η τελική φάση για τους Ιουδαίους. Εξ άλλου πριν τον 3ο Παγκ. Πόλεμο τα γεγονότα θα μοιάζουν με αυτά της τελικής εποχής του Αντιχρίστου, θα είναι μια πρόβα που θα αποτύχει όπως έχομε άλλοτε αναφέρει.

που θα υπάρχουν ειρηνευτικοί οργανισμοί και όλοι θα λένε «ειρήνη - ειρήνη», αυτά θα είναι υποκρισία, γι' αυτό και παντού θα υπάρχουν διαμάχες και θα γίνονται πόλεμοι. **«Διότι (λέει ο προφήτης Ησαΐας), ο θυμός του Κυρίου στρέφεται εναντίον όλων των εθνών, και η οργή Του εναντίον του συνόλου αυτών, για να απωλέσει τους ανθρώπους των και να τους παραδώσει σε σφαγή. Αυτά προείπε και για την Συντέλεια στα ιερά ευαγγέλια ο δεσπότης (Χριστός): Θα εγερθεί έθνος εναντίον έθνους και βασιλεία εναντίον βασιλείας και θα γίνονται σεισμοί και λοιμικές ασθένειες. Αυτά εδίδαξε και ο προφητικός λόγος. Και πρόσθεσε ότι η γη θα γεμίσει από τραυματίες και νεκρούς και η δυσοσμία τους θα γεμίσει τον αέρα και το αίμα θα καταβρέξει τη γη».**⁷¹

Αυτά θα γίνονται πριν τον καιρό (των μεγαλύτερων συμφορών) του Αντιχρίστου και τη φανέρωση των δύο προφητών που θα τον ελέγξουν. Οι προφήτες εμφανίζονται 3,5 χρόνια πριν να αναλάβει την παγκόσμια εξουσία στα χέρια του ο Αντίχριστος, ο οποίος είναι ο «άνθρωπος της αμαρτίας, ο υιός της απωλείας» κατά τον απόστολο Παύλο (2η Θεσ. 2:3), που θα ερημώσει τα πάντα κατά την διάρκεια της τυραννίας του, θα προκαλέσει στην ανθρωπότητα **«θλίψη μεγάλη, τέτοια που δεν έγινε ποτέ από δημιουργίας κόσμου, ούτε θα ξαναγίνει»**, και **«αν δεν κολοβώνονταν οι ημέρες εκείνες δεν θα απέμενε κανείς ζωντανός»** (Ματθ. 24:21-22). Επειδή μέσα στον Αντίχριστο θα κατοικεί ο Σατανάς, θα είναι όχι μόνο ως προς τους ανθρώπους υπερόπτης και περιφρονητής, αλλά και **«θα αντιτίθεται και υπερυψώνεται πάνω από κάθε ονομαζόμενο θεό ή σέβασμα»**, ώστε **«θα καθίσει στον ναό του Θεού σαν Θεός»**, προσπαθώντας (με ψευδοθαύματα) **«να αποδείξει ότι είναι... Θεός»** (2η Θεσ. 2:4).

Ο Αντίχριστος λοιπόν είναι άνθρωπος,⁷² από την Εβραϊκή φυλή του Δαν, όχι κάποιο σύστημα πραγμάτων ούτε κάποια φανταστική μορφή του Σατανά, και **βγαίνει στο προσκήνιο όταν ο κόσμος χωριστεί σε 10 βασιλεία** που δηλώνονται από τα 10 κέρατα του θηρίου που βγαίνει κατά την Αποκάλυψη από τη θάλασσα, και αναφέρονται ακριβώς σαν 10 κέρατα και στο όραμα του Δανιήλ, από τα οποία ξεπηδάει σαν **νέο, μικρό αρχικά, κέρας - θηρίο**, ξεριζώνοντας τρία από τα προηγούμενα. **«Είναι προφανές ότι το θηρίο⁷³ είναι ο Αντίχριστος»** μας βεβαιώνει ο Μέγας Αθανάσιος.⁷⁴

Θα καθίσει στον Ιουδαϊκό ναό σαν Θεός. **«Δεν θα έρθει σε εμάς (λέει ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός), αλλά θα έρθει στους Ιουδαίους. Όχι υπέρ του Χριστού αλλά κατά του Χριστού και των (ανθρώπων) του Χριστού, γι' αυτό και Αντίχριστος λέγεται».**⁷⁵ Και προσθέτει: **«Κάθε ένας μεν που δεν ομολογεί τον Υιό του Θεού και Θεό να έχει λάβει σάρκα (γενόμενον άνθρωπο), και να είναι Θεός τέλειος και παραμένοντας Θεός να έχει γίνει άνθρωπος τέλειος, είναι Αντίχριστος. Όμως κατά ιδιαίτερο τρόπο και εξάιρετο,**

⁷¹ Από το υπόμνημα στον προφήτη Ησαΐα του Θεοδωρήτου Κύρου: «Διότι ο θυμός Κυρίου επί πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἡ οργὴ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν τοῦ ἀπολέσει αὐτοὺς καὶ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς σφαγὴν. Ταῦτα καὶ περὶ τῆς συντελείας ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐαγγελίοις ὁ δεσπότης προείρηκεν· Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν καὶ ἔσοντ(αι) σεισμοὶ) καὶ λοιμοί. Ταῦτα καὶ ὁ προφητικὸς ἐδίδαξε λόγος. Καὶ προστέθεικεν ὅτι καὶ τραυματιῶν ἢ γῆ καὶ νεκρῶν πληρωθήσεται καὶ ἡ δυσοσμία αὐτῶν τὸν αἶρα κεράσει καὶ τὸ αἷμα τὴν γῆν καταβρέξει».

⁷² Και ο Οικουμένιος, λέει ότι άνθρωπος είναι ο Αντίχριστος κατά τον Παύλο: «...ἄνθρωπος γὰρ ὁ ἀντίχριστος, οὗ ἔστιν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Διαβόλου, ὡς τῷ σοφωτάτῳ Παύλῳ δοκεῖ». (Υπόμνημα στην Αποκάλυψη, σ. 155).

⁷³ Γράφεται σχετικά στον Δανιήλ: «Καὶ ἰδοὺ θηρίον τέταρτον φοβερόν ...καὶ κέρατα δέκα αὐτῷ. προσενόουν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ κέρας ἕτερον μικρὸν ἀνέβη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξερριζώθη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὡσεὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπου ἐν τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα. ...ἐθεώρουν τότε ἀπὸ φωνῆς τῶν λόγων τῶν μεγάλων, ὧν τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐλάλει, ἕως οὗ ἀνηρέθη τὸ θηρίον καὶ ἀπώλετο, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός». (Δαν. 7:7-11).

⁷⁴ Προς τον Δούκα Αντίοχο: **«Ἐθεώρουν τότε ἀπὸ φωνῆς τῶν λόγων τῶν μεγάλων, ὧν τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐλάλει, ἕως ἀνηρέθη τὸ θηρίον καὶ ἀπώλετο, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός. Πρόδηλον δὲ, ὅτι τὸ θηρίον ὁ Αντίχριστός ἐστιν».** (τ. 28, σ. 700).

⁷⁵ Αγίου Ιω. του Δαμασκηνού, έκθεση περί πίστεως: «Οὐ γὰρ ἡμῖν, ἀλλὰ τοῖς Ἰουδαίοις εἰσελεύσεται· οὐχ ὑπὲρ Χριστοῦ ἀλλὰ κατὰ Χριστοῦ καὶ τῶν τοῦ Χριστοῦ, διὸ καὶ ἀντίχριστος λέγεται».

Αντίχριστος λέγεται ο ερχόμενος κατά την Συντέλεια του αιώνας».⁷⁶

Το ερώτημα είναι γιατί θα επιτρέψει ο Θεός στον Αντίχριστο να καθίσει στο ναό των Ιουδαίων, μάλιστα παριστάνοντας τον "Θεό", ενώ πριν εμπόδιζε ακόμη και την ανέγερση του ναού (όπως πχ επί Ιουλιανού); Αυτό εξηγεί ο ιερός Χρυσόστομος: «Για να μην μπορούν να πουν (οι Ιουδαίοι), ότι επειδή έλεγε τον εαυτό του Θεό ο Χριστός, αν και δεν το είπε πουθενά φανερά, αλλά οι μετέπειτα (απόστολοι) το εκήρυξαν, δεν πιστεύσαμε. Επειδή ακούσαμε ότι ένας είναι ο Θεός εκ του οποίου (έγιναν) τα πάντα, γι' αυτό δεν πιστέψαμε. Αυτή λοιπόν την πρόφαση (των Ιουδαίων) ο Αντίχριστος θα ανατρέψει».⁷⁷ Διότι, λέει ο Χρυσόστομος, «εάν δεν πιστεύεις (Ιουδαίε) στον Χριστό (επειδή δεν θέλεις να δεχθείς ότι ένας άνθρωπος μπορεί να είναι και Θεός), πολύ περισσότερο δεν έπρεπε να πιστέψεις στον Αντίχριστο. Εκείνος μεν (ο Χριστός) έλεγε ότι απεστάλη από τον Πατέρα, αυτός το αντίθετο (αυτοπροβάλλεται σαν Θεός). Γι' αυτό έλεγε ο Χριστός: Εγώ ήλθα στο όνομα του Πατρός και δεν με δέχεσθε. Αν άλλος έλθει στο δικό του όνομα (αυτοπροβαλλόμενος) εκείνον θα προτιμήσετε».⁷⁸

Τότε θα συμβεί σε κάθε άτομο της συναγωγής αλλά και σε κάθε αποστάτη Χριστιανό που θα δεχθεί τον Αντίχριστο στον οποίο μέσα κατοικεί ο Σατανάς, το ψαλμικό: **«αγάπησε κατάρα και θα έλθει σ' αυτόν· και δεν θέλησε ευλογία και θα απομακρυνθεί απ' αυτόν»** (ψαλμ. Ρη 17). Ιδιαίτερα τότε εκπληρώνεται και ο λόγος του προφήτη Ησαΐα **«η Σιών έγινε σαν έρημος, η Ιερουσαλήμ σε κατάρα»** (Ησ. Ξδ 8). Γι' αυτό από την Εκκλησία η μνημόνευση της άκαρπης συκής, την οποία καταράστηκε ο Κύριος, γίνεται τη Μεγάλη Δευτέρα, λίγες μέρες πριν την Σταύρωση, δηλώνοντας ότι δεν είναι γενική και διαχρονική η κατάρα της Συναγωγής,⁷⁹ αλλά αφορά μόνο όσους από αυτήν επιλέξουν την «κατάρα», δηλ. τον εχθρό (Σατανά) του ανθρώπινου γένους, απορρίπτοντας οριστικά την «ευλογία» δηλ. τον Ιησού Χριστό. Αυτό συνέβη όταν οι Αρχιερείς και οι άρχοντες των Ιουδαίων είχαν αμετανόητα αποφασίσει τον θάνατο του Κυρίου Ιησού με συνεργό τον προδότη φιλάργυρο μαθητή. **Ακολούθησαν τότε τα γεγονότα των αχράντων Παθών του Κυρίου, τα οποία σε κάποια αναλογία θα επαναληφθούν στο «Σώμα του Χριστού» δηλ. την Εκκλησία, επί Αντιχρίστου.**

Έλεγε, γι' αυτή την αναλογία των θλίψεων του Χριστού προς αυτές των πιστών στον καιρό του Αντιχρίστου, ο άγιος Σεραφείμ του Σαρώφ, ότι **«οι πιστοί που θα έχουν απομείνει, πρόκειται να βιώσουν οι ίδιοι, κάτι σαν αυτό που βιώθηκε από τον ίδιο τον Κύριο, όταν κρεμάμενος επί του Σταυρού, όντας τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, αισθάνθηκε τον Εαυτό του τόσο εγκαταλειμμένο από τη Θεότητά Του, που εκραύγασε προς αυτήν: Θεέ μου, Θεέ μου, ίνα τι με εγκατέλειπες»;**⁸⁰

⁷⁶ Επίσης εκ του ανωτέρω συγγράματος: «Πᾶς μὲν οὖν ὁ μὴ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ θεὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθέναι καὶ εἶναι θεὸν τέλειον καὶ γενέσθαι ἄνθρωπον τέλειον μετὰ τοῦ μείναι θεὸν ἀντίχριστός ἐστιν. Ὅμως ἰδιωτρόπως καὶ ἐξαιρέτως ἀντίχριστος λέγεται ὁ ἐπὶ τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος ἐρχόμενος».

⁷⁷ «Ἴνα γὰρ μὴ μέλλωσι λέγειν, ὅτι: Ἐπειδὴ Θεὸν ἔλεγεν ἑαυτὸν ὁ Χριστὸς, καίτοι γε οὐδαμοῦ εἶπε φανερώς, πλὴν ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ μετὰ ταῦτα ἐκήρυξαν, οὐκ ἐπιστεύσαμεν· ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι εἷς Θεὸς ἐξ οὗ τὰ πάντα, διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιστεύσαμεν· ταύτην οὖν αὐτῶν τὴν πρόφασιν ὁ Ἀντίχριστος ἀναιρήσει». (Στη 2η προς Θεσ/κείς, ομιλίες 1-5, τ. 62,487).

⁷⁸ «Εἰ γὰρ τῷ Χριστῷ οὐ πιστεύεις, πολλῶ μᾶλλον οὐκ ἐχρῆν τῷ Ἀντιχρίστῳ πιστεῦσαι· ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἔλεγε παρὰ τοῦ Πατρὸς πεπεμφθαι, οὗτος δὲ τούναντίον. Διὰ τοῦτο ἔλεγεν ὁ Χριστὸς, Ἐγὼ ἦλθον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς, καὶ οὐκ ἐδέξασθέ με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε». (Από το ως άνω κείμενο).

⁷⁹ Η κατάρα της συκιάς δεν είναι τυχαία γιατί **«δεν υπήρξε κάτι που πραγματώθηκε από τον Χριστό, το οποίο δεν είχε μυστήριο»** λέει ο Χρυσόστομος. Ὅμως προσθέτει ότι δεν πρόκειται για (γενική) κατάρα της συναγωγής, «δεν είναι αυτό ακριβώς το νόημα»: «Ταύτην τὴν συκὴν οἱ πολλοὶ τῶν ἐρμηνέων εἰρήκασιν τῇ τῶν Ἰουδαίων συναγωγῇ παρεικασμένην εἶναι... Ἐγὼ δὲ τῇ ἐρμηνείᾳ ταύτῃ πειρῶμαι ἀντιλέγειν, ἀγαπητοί· οὐ γὰρ οὕτως ἔχει ἡ ἀκρίβεια τοῦ νοήματος»... Ἄν ὅμως κάποιος ἀντιλέγει, ας μας πει, λέει ο Χρυσόστομος, πως ἡ ξεραθείσα ἀπὸ τὴ ρίζα συκιά ἐβλάστησε τὸν Παῦλο. Ἀλλὰ καὶ ὁ Στέφανος ἀπὸ αὐτὴν προερχόταν: «Εἰ δὲ τις ἐπι ἀντιλέγει καὶ φιλονεικεῖ, λέγων, τῇ τῶν Ἰουδαίων συναγωγῇ παρεικασμένην εἶναι τὴν συκὴν ἀκριβῶς, λεγέτω πῶς ἢ ἀπὸ ριζῶν ξερανθεῖσα συναγωγὴ τοιοῦτον ἔγκαρπον κλάδον ἐβλάστησε, τὸν γλυκύτατον Παῦλον. Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἐπιστρέψαντας ἔγνωμεν ἐκ τῆς τῶν Ἰουδαίων συναγωγῆς· καὶ γὰρ καὶ Στέφανος ὁ λιθασθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἐξ ἐκείνης τῆς συναγωγῆς ἐτύγχανε». Λόγος σὴν παραβολῇ τῆς συκῆς (PG 59, 587).

⁸⁰ Περισσότερα στο Β τεύχος: https://www.imdleio.gr/apocalypse/apocalypse_b.pdf

Αν και η αίσθηση της εγκατάλειψης των πιστών από τον Θεό θα είναι προσωρινή και εξωτερική, θα προέρχεται δηλ. από τη συμπεριφορά των άλλων ανθρώπων και τις καταστροφές του περιβάλλοντος, όμως οι πιστοί θα υποφέρουν εκτός από το σώμα και στην ψυχή. Για πολλούς η μεγαλύτερη θλίψη θα είναι όταν βλέπουν ότι συγγενικά τους πρόσωπα παρασυρόμενα από τον Αντίχριστο μένουν στις πόλεις και σφραγίζονται από αυτόν, και δεν τους ακολουθούν στη φυγή τους στα όρη, όπως θα έχουν συμβουλευσει οι προφήτες.

Τότε θα χρησιμοποιεί ο Αντίχριστος τα πονηρά πνεύματα, για να προβάλλουν με τη συνεργασία της τεχνολογίας και των μέσων ενημέρωσης, την εντύπωση ιδανικού ηγέτου για τον εαυτό του, δημιουργώντας δηλ. τεχνητή γοητεία γύρω από το πρόσωπό του. Γι' αυτό λέει ο **στάρετς Λαυρέντιος (+1950)** από το Τσέρνικοφ της Ρωσίας: **«Ο Αντίχριστος θα είναι πολύ καλός γνώστης κάθε σατανικής τέχνης, και θα κάνει ψευδή σημεία (ψευτοθαύματα). Όλος ο κόσμος θα τον ακούει και θα τον βλέπει... Μακάριος και τρισμακάριος ο άνθρωπος που δεν θα δει το Θεομίσητο πρόσωπο του Αντιχρίστου και δεν θα ακούσει τα βλάσφημα λόγια του, που θα υπόσχονται κάθε γήινη ευλογία. Αυτοί που θα τον ακούσουν, θα πεισθούν και θα τρέξουν να τον υπηρετήσουν. Και θα τιμωρηθούν μαζί με αυτόν, τόσο, όσο διαρκεί η αιωνιότητα. Θα καίγονται στην αιωνιότητα!»**

Αλλά τους πιστούς που ασκούνται στην **«Ευχή του Ιησού»**, δηλ. την αδιάλειπτο προσευχή **«Κύριε Ιησού Χριστέ, Υιέ του Θεού ελέησόν με»** ο Αντίχριστος δεν θα μπορεί να τους βλάψει, όπως λέει επίσης ο στάρετς Λαυρέντιος: **«Κατ' εκείνες τις ημέρες θα υπάρχουν ισχυροί πολεμιστές, σύλοι Ορθόδοξοι, που θα καλύπτονται υπό την πανίσχυρη επίδραση της «Ευχής του Ιησού». Ο Κύριος θα τους καλύψει με το μέγα του έλεος, και δεν θα δουν εκείνα τα ψευτοσημεία που θα είναι για όλους (τους άλλους) ανθρώπους».**⁸¹

Είναι σωτήριο λοιπόν να έχουν εσωτερική εργασία οι πιστοί, και γι' αυτό ακριβώς μας προειδοποιεί ο Ιωάννης, λέγοντας ότι η **«αυλή η έξω του ναού»** θα δοθεί στα έθνη, δηλ. οι πιστοί χωρίς εσωτερική εργασία θα παρασυρθούν από τις μεθοδεύσεις του Αντιχρίστου και θα χαθούν. Και ο **Αιδέσιμος Μπηντ** λέει πολύ χαρακτηριστικά: **«Αυτοί που μόνο κατ' όνομα είναι ενωμένοι με την Εκκλησία, και οι οποίοι ούτε πλησιάζουν στο θυσιαστήριο (την εν μετανοία προσευχή) ούτε στον πιο ιερό τόπο (τα άγια Μυστήρια), αποβάλλονται από τον κανόνα του Ευαγγελίου, και ενώνονται με τα έθνη. Γιατί «όλη η δόξα της θυγατρός του Βασιλέως είναι έσωθεν».**⁸²

Το πιο σημαντικό γεγονός την εποχή πριν τον Αντίχριστο είναι η έλλειψη προσωπικοτήτων θρησκευτικών και κοσμικών που να μπορούν να αντισταθούν στην έλευσή του. Σαν αντιστάθμισμα έρχεται, εκ Θεού, η εμφάνιση των δύο προφητών Ηλία και Ενώχ. Ο Αντίχριστος γεννάται, λέει ο άγιος Νείλος ο Μυροβλύτης, όταν **«θα δυστυχεύσει ο κόσμος από την χάρη του Αγίου Πνεύματος... Και πρώτον θα δυστυχεύσει ο κόσμος από την αγάπη, ομόνοια και σωφροσύνη· δεύτερον θα δυστυχεύσει κάθε χώρα και κάστρον, και να χαθούν τα υποκείμενα κεφάλαια από τα κάστρη και χώρας και περίχωρα (δηλ. οι κατά τόπους ικανοί ηγέτες), και θέλει δυστυχεύσει και η Εκκλησία του Χριστού από Αρχιερείς και ποιμένες πνευματικούς, καθώς από τώρα ήρχισε· και ύστερον από αυτήν την δυστυχίαν θα γεννηθεί ο ακάθαρτος από την κοιλίαν της ακαθαρσίας...»**⁸³

Ο Ιωάννης μας μίλησε ενωρίτερα για την πτώση των «αστέρων» από τη θέση τους στον ουρανό κάτω στη γη (6:13): **«Και οι αστέρες του ουρανού έπεσαν στη γη όπως η συκιά ρίχνει τα άγουρα πρώιμα σύκα της, όταν σείεται από δυνατό άνεμο».** Και είδαμε⁸⁴ την εξήγηση που έδωσε ο αρχιεπίσκοπος Αβέρκιος: **«Και το ότι οι αστέρες έπεσαν όπως επίσης**

⁸¹ Βλ. και από στάρετς Λαυρέντιο στον Επίτομο υπό ΛΜΔ: https://www.imdle0.gr/diaf/files/proph/2_epitomos_parts/26_prof_me_leptom.pdf

⁸² **«Πᾶσα ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως (Εκκλησίας) ἔσωθεν, ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη, πεποικιλμένη».** Ψαλμός 44ος, στ.14

⁸³ «Περί Αντιχρίστου», με σημειώσεις υπό ΛΜΔ, σελ. 14-15: www.imdle0.gr/diaf/2007/062_st_Nilus-AX-notes-genetics.pdf

⁸⁴ Περισσότερα για την πτώση των αστέρων: https://www.imdle0.gr/apocalypse/apocalypse_b.pdf σελ.29 και εξής.

έχει γραφτεί και σχετικά με όσους εξαπατήθηκαν από τον Αντίοχο, δηλώνει ότι **όλοι εκείνοι που θεωρούν τους εαυτούς των φώτα του κόσμου θα πέσουν, θα συντριβούν και θα ηττηθούν από τα όσα θα συμβαίνουν εκείνη την εποχή - την εποχή κατά την οποία όπως ο Κύριος έχει πει, θα επιχειρήσουν να πλανήσουν εάν είναι δυνατόν και τους εκλεκτούς λόγω των μεγάλων δοκιμασιών**». Επομένως οι προφήτες έρχονται πράγματι στην πιο δύσκολη περίοδο για την ανθρωπότητα.

Το ότι το κήρυγμα των δύο προφητών γίνεται για 1260 ημέρες, πέρα από το δηλούμενο χρονικό διάστημα, **σημαίνει:**

α. Ότι απευθύνεται στον λαό που γνωρίζει τις δέκα εντολές, διότι το 1.000 είναι πολλαπλάσιο του δέκα, και διότι ο καιρός της νομικής λατρείας, που ήδη έπαυσε μετά την καταστροφή του ναού των Ιουδαίων, διήρκεσε 1.000 χρόνια κατά τον Μ. Αθανάσιο: **«Διότι από του Σολομώντος που ανήγειρε τον οίκο (του Θεού) μέχρι την πολιορκία που έγινε μετά τον Τίμιο Σταυρό, είναι περίπου χίλια χρόνια»**.⁸⁵ Επομένως το κήρυγμα αφορά τους Ιουδαίους, αλλά και τους Χριστιανούς που έχουν από τον Χριστό συμπληρωμένες με τρόπο πνευματικό τις δέκα εντολές.⁸⁶ Αντίστοιχα σαν «1.000 χρόνια» αναφέρεται από την Αποκάλυψη το διάστημα που οι άγιοι, όσοι τήρησαν τις εντολές, συμβασιλεύουν πνευματικά με τον Χριστό στη Γη, δηλ. όλο το διάστημα στο οποίο υπάρχει η Εκκλησία στη Γη, μέχρι την Δευτέρα Παρουσία. (Απ. 20:3-4) Αυτό βεβαιώνει ο ίδιος ο Κύριος: **«Ιδού Εγώ είμαι μαζί σας όλες τις ημέρες ως την Συντέλεια του αιώνος»**. (Ματθ. 28:20).

β. Το κήρυγμα απευθύνεται και σε εκείνους που με το νόμο που υπάρχει μέσα στην φύση μας, δηλ. **τη συνείδηση**, μπορούν να καταλάβουν και να δεχθούν τον λόγο των προφητών. Επειδή ο αριθμός διακόσια (200) σημαίνει συχνά τη φύση μας, λέει ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής: **«Διότι λένε τον αριθμό διακόσια πολλές φορές (όπου απαντάται στις Γραφές) να σημαίνει την φύση, ως υπάρχουσα από ύλη και είδος· επειδή βέβαια η ύλη είναι τετραδική για τα τέσσερα στοιχεία, το δε είδος πενταδικό για την αίσθηση (που έχει), η οποία το υλικό φύραμα μετασχηματίζει σε είδος»**.⁸⁷ Εξ άλλου ο Ενώχ, που έζησε πριν από το Νόμο, γράφεται ότι **200 έτη ευαρέστησε τον Θεό**. (Γεν. Ε 22). Και

γ. Δείχνεται η δύναμη που έχει ο λόγος των προφητών, στο να ενισχύει όσους τον δεχθούν στην εφαρμογή των εντολών του Θεού. **«Διότι ο εξήντα (60)»**, λέει ο άγιος Μάξιμος, **«σημαίνει την κατά φύση υπάρχουσα δύναμη να πράττομε τις εντολές, ολοκληρωμένη με τους λόγους των αρετών»**.⁸⁸

Η «νίκη» αντίστοιχα του «θηρίου» επί των προφητών, που θα φέρει τυραννία ανεμπόδιστη για 1260 ημέρες, σημαίνει την επιτυχή εξαπάτηση της συντριπτικής πλειοψηφίας

⁸⁵ Από την ερμηνεία στο ψαλμικό **«Ότι χίλια έτη έν όφθαλμοῖς σου, Κύριε... Τόν καιρόν τῆς έν νόμῳ λατρείας φησί, καθ' όν μάλιστα έπιτελεσθέντος τοῦ θείου ναοῦ ήνθησεν. Από γάρ Σολομώντος τοῦ τόν οἶκον έγείραντος μέχρι τῆς πολιορκίας τῆς μετά τόν τίμιον γενομένης σταυρόν είς τοῦτο συντείνει έτη χίλια»**. (τ. 27, σ. 396)

⁸⁶ Γι' αυτό και ο Μπηντ ερμηνεύοντας την αναφορά στον προφήτη Ζαχαρία της Αποκάλυψης, λέει: **«Η Εκκλησία έχει την φωτοβολία από το φως των δύο Διαθηκών, και πάντα στηρίζεται πάνω στις εντολές του Κυρίου. Έτσι και ο προφήτης Ζαχαρίας είδε μία λυχνία με επτά κλάδους, και αυτά τα δύο ελαιόδεντρα, δηλαδή τις Διαθήκες, να ρίχνουν λάδι στην λυχνία. Αυτή είναι η Εκκλησία με το λάδι, το οποίο ποτέ δεν εκλείπει, που την κάνει να λάμπει επειδή είναι το φως του κόσμου»**. Αλλά τον καιρό του Αντιχρίστου ελαιόδενδρα κατά την Αποκάλυψη είναι οι δύο προφήτες, γιατί κανείς άλλος δεν τολμά τότε να διδάξει τον νόμο του Θεού.

⁸⁷ **«Φασίν γάρ τόν διακόσια πολλάκις σημαίνειν άριθμόν τήν φύσιν, ως έξ ύλης και είδους υπάρχουσας, εἴπερ ή ύλη τετραδική διά τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, τὸ δε είδος πενταδικόν διά τήν αἴσθησιν τήν τὸ υλικόν πρὸς είδος σχηματίζουσας φύραμα. Πεντάκις γάρ συνθείς τόν τεσσαράκοντα ή τετράκις τόν πενήτηκοντα ποιείς τόν διακόσια»**. (Προς Θαλάσιον)

⁸⁸ Εκ του προηγουμένου, προς Θαλάσιον: **«Ό δε εξήκοντα τήν κατά φύσιν ποιητικήν τῶν έντολῶν σημαίνει δύναμιν τετελειωμένην τοῖς λόγοις τῶν άρετῶν. Εί γάρ ό έξ τήν ποιητικήν σημαίνει τῆς φύσεως δύναμιν, ως τέλειος και έκ τῶν ίδίων μερῶν συνιστάμενος -διὸ και έν έξ ήμέραις πεπιοηκέναι τόν θεόν τόν κόσμον γέγραπται-, ό δε δέκα τὸ τέλειον τῆς έν ταῖς έντολαῖς άρετῆς δηλοῖ, άρα ό εξήκοντα τήν κατά φύσιν δεκτικήν τῶν έν ταῖς έντολαῖς θείων λόγων σαφῶς παραδηλοῖ δύναμιν»**...

των ανθρώπων που:

1. ενώ γνωρίζουν τις εντολές του Θεού, σε κάποιο βαθμό, δεν τις τηρούν,
2. καταπιέζουν τη συνειδησή τους για να μην τους ελέγχει για τις αμαρτίες τους, και
3. χρησιμοποιούν με κακή προαίρεση τη φυσική τους δύναμη, πράττοντας πονηρά αντί αγαθών.

1.5. Ο φόνος των προφητών και η ανάστασή τους. Οι προφήτες θα δώσουν μεγάλη μάχη για να πείσουν τον κόσμο να μην δεχθεί τον Αντίχριστο. Λίγοι θα είναι όμως όσοι θα δεχθούν τον λόγο των προφητών, και έτσι, το «**θηρίο που ανεβαίνει από την άβυσσο**», ο Σατανάς, τελευταίος μετά τα άλλα πονηρά πνεύματα που είδαμε να ελευθερώνει ανοίγοντας το «**φρέαρ της άβυσσου**»⁸⁹ ο σβησμένος και υποβρύχιος πλέον αστέρας του Βατικανού, θα βρει ευκαιρία διά του Αντιχρίστου μέσα στον οποίο θα κατοικεί, να τους σκοτώσει. Είναι η αμετανοησία του κόσμου που θα χαρίσει στον Αντίχριστο τη νίκη επί του υλικού πεδίου, οπότε σαν τύραννος πλέον, θα φονεύσει τους προφήτες και θα εξαπολύσει παντού διωγμό κατά των Χριστιανών... Αυτό σημαίνει ότι **οι προφήτες θα κηρύξουν και κάποιες ημέρες, ίσως τριάντα, μετά την άνοδο του Αντιχρίστου στην εξουσία.** Οπότε στο σύνολό της η διακυβέρνησή του θα διαρκέσει **1260+30=1290 ημέρες.** Γι' αυτό και ο Μπηντ σχολιάζει: «**Αλλά (ως προς τις 1260 ημέρες της Αποκάλυψης) ο Δανιήλ γράφει, ότι οι ημέρες της ίδιας περιόδου κατά την οποία το βδέλυγμα της ερήμωσης πρόκειται να στηθεί είναι χίλιες διακόσιες ενενήντα (1290), δηλ. οι 1260 είναι χωρίς τον έλεγχο των προφητών.**»

Οι τότε άνθρωποι δεν αφήνουν να γίνει ταφή των σωμάτων των προφητών, γιατί θέλουν να φαίνονται αυτά σαν τρόπαιο νίκης όχι μόνο κατά των προσώπων τους αλλά και κατά της διδασκαλίας τους, που έλεγχε την αμαρτωλότητά τους: «**Γιατί αυτοί οι δύο προφήτες βασάνισαν (με το ελεγκτικό τους κήρυγμα και τα θαύματα που προκαλούσαν φόβο) όσους κατοικούν πάνω στη γη.**» Και με τα σύγχρονα μέσα ενημέρωσης, οι αμαρτωλοί άνθρωποι που θα χρησιμοποιούν την τεχνολογία η οποία θα βρίσκεται πλέον στα χέρια του Αντιχρίστου θα τους βλέπουν νεκρούς από παντού και θα χαίρονται: «**Και βλέπουν (οι άνθρωποι) από τους λαούς και φυλές και γλώσσες και έθνη το πτώμα τους τρεισήμισι ημέρες, και δεν θα αφήνουν τα πτώματά τους να τεθούν σε μνήμα**» (11:9).

Αναφερόμενος στα γεγονότα αυτά ο Αιδέσιμος Μπηντ μας υπενθυμίζει κατ' αρχάς το λόγο του Κυρίου: «**Αν Εμέ εδίωξαν, λέει, «και εσάς θα διώξουν, επίσης.**» Και συνεχίζει: «**Δεν είναι περίεργο, λοιπόν, αν η πόλη των ασεβών, που δεν φοβόταν να σταυρώσει τον Κύριο, έχει επίσης τους δούλους Του στον χλευασμό, ακόμη και όταν φονεύθηκαν. Και τέτοια πράγματα όπως αυτά, αναφέρεται στην εκκλησιαστική ιστορία, ότι έχουν συμβεί συχνά.**»

Προαναγγέλλοντας όμως ο Θεός την συντριβή των δυνάμεων του κακού και τη δόξα της Εκκλησίας κατά την κοινή ανάσταση, ζωοποιεί με το πνεύμα Του μετά 3,5 ημέρες τους προφήτες που κείτονταν νεκροί και τους μεταφέρει μέσα σε νεφέλη στον ουρανό: «**Και μετά τις τρεισήμισι ημέρες, πνεύμα ζωής από το Θεό εισήλθε μέσα τους, και στάθηκαν πάνω στα πόδια τους, και μεγάλος φόβος έπεσε πάνω σ' αυτούς που τους έβλεπαν. Και άκουσα φωνή μεγάλη από τον ουρανό να τους λέει. Ανεβείτε εδώ. Και ανέβηκαν στον ουρανό μέσα στη νεφέλη, και τους είδαν οι εχθροί τους.**» (11:11-12). Έλαβαν επομένως άφθαρτα

⁸⁹ Είναι ενδιαφέρον ότι η προειδοποίηση για την 5η σάλπιγγα, δόθηκε όπως είπαμε με την έκρηξη του φρέατος πετρελαίου στον Κόλπο του Μεξικού στις 20-4-2010, που έφερε το χαρακτηριστικό όνομα «**Deepwater Horizon**», πληροφορώντας μας ότι τότε **είμασταν στον ορίζοντα της άβυσσου** (κοντά στο άνοιγμα της κόλασης πνευματικά, στα βαθιά σαν χωρίς βυθό νερά υλικά). Το Φεβρ. του 2013 η είδηση μιας πρώτης δίκης στις ΗΠΑ για το πώς συνέβη αυτή η τραγωδία μας υπενθύμισε (και χωρίς να θέλει) το πνευματικό μέρος από το εδάφιο της Αποκάλυψης: «**Κατά την αγόρευσή του ο Michael Underhill, ο δικηγόρος που αντιπροσώπευε το Υπουργείο Δικαιοσύνης την ΗΠΑ, είπε ότι η (η κατασκευάστρια εταιρία) BP γνώριζε ότι έκανε γεώτρηση ενός "Φρέατος της Κόλασης"...**» [Deepwater trial: U.S. prosecutors say BP knew it was drilling 'well from hell'](#)

σώματα οι προφήτες, και αρπάχτηκαν στον ουρανό προς το Θεό, όπως οι δίκαιοι στην Συντέλεια θα αρπαγούν προς τον Θεάνθρωπο Κύριο Ιησού Χριστό, χαροποιώντας τους πιστούς και προειδοποιώντας τους αμαρτωλούς με το γήινο φρόνημα, ότι κατά την Κρίση δεν πρόκειται να αρπαγούν.⁹⁰ (Α Θεσ. 4:16-17). Γιατί λέει και ο Βέδας: **«αυτό είναι το ίδιο που ο απόστολος (Παύλος) είπε: Θα αρπαγούμε σε σύννεφα στον αέρα, σε συνάντηση του Κυρίου».**

Η φωνή του Θεού, η ανάσταση των προφητών, η νεφέλη, και μετά ο καταστροφικός σεισμός δηλώνουν μια μερική κρίση, ένα μικρό δείγμα αυτού που θα γίνει στην Συντέλεια. Στα πρόσωπα των προφητών που ο Θεός ανιστά σε 3,5 ημέρες, επιβεβαιώνεται αυτό που θα ακολουθήσει σε 3,5 χρόνια, οπότε οι δίκαιοι θα αναστηθούν με ανάλαφρα φωτεινά σώματα και θα αρπαγούν σε συνάντηση του Κυρίου στον αέρα για να κληρονομήσουν την βασιλεία των ουρανών. Οι αμετανόητοι όμως αμαρτωλοί θα μείνουν με σκοτεινά και βαριά σώματα στη γη και θα υποστούν αιωνίως τις συνέπειες των πράξεών τους, το οποίο αμυδρά προδηλώθηκε από τον θάνατο επτά χιλιάδων ανθρώπων από το σεισμό: **«Και εκείνη την ημέρα έγινε μεγάλος σεισμός, και έπεσε το ένα δέκατο της πόλης, και σκοτώθηκαν κατά το σεισμό επτά χιλιάδες άνθρωποι, και οι λοιποί (επειδή) γέμισαν από φόβο, τότε έδωσαν δόξα στο Θεό του ουρανού»** (11:13).

Όσοι από τους ανθρώπους συνήργησαν, ακόμα και με λόγο, στον θάνατο των προφητών και δεν μετάνιωσαν μετά τον φόνο τους από τον Αντίχριστο, αλλά τον θεωρούσαν ευεργεσία γι' αυτούς, παρέβησαν μία από τις δέκα εντολές, αυτήν που απαγορεύει το φόνο. Γι' αυτό τιμωρείται το **«ένα δέκατο»** της αμετανόητης πόλης, διότι **πνευματικά «η πόλη», κάθε άνθρωπος και όλη η οικουμένη στηρίζεται στις δέκα εντολές, που αποτελούν το πνευματικό της θεμέλιο.** Όταν μία ή περισσότερες εντολές παύσουν να τηρούνται στην «πόλη», τότε δημιουργείται «σεισμός» από την απώλεια του θεμελίου της, που συμπαρασύρει σε καταστροφή την ανωδομή. Επομένως **σκοτώνονται στο «σεισμό» επτά χιλιάδες άνθρωποι,** για τους οποίους δεν ενδιαφέρει τόσο ο σωματικός, όσο ο πνευματικός τους θάνατος, δηλ. η τιμωρία τους στην αιωνιότητα.

Δεν ήταν τυχαίοι άνθρωποι αυτοί, αλλά είχαν «καλό όνομα» στην τότε κοινωνία,⁹¹ γι' αυτό στο πρωτότυπο κείμενο αναφέρονται σαν **«ονόματα ανθρώπων»:** **«και φονεύθηκαν στον σεισμό ονόματα ανθρώπων χιλιάδες επτά».** Η Αποκάλυψη υπενθυμίζομε ότι επικεντρώνεται στο πνευματικό μέρος κάθε ζητήματος, χωρίς να παραλείπει να μας πληροφορήσει και για τις υλικές συνέπειες των πνευματικών μας επιλογών, φανερώνοντας τα υλικά σαν εικόνα και τύπο ή σκιά των πνευματικών. Το ότι **«φονεύθηκαν τα ονόματα»** σημαίνει επί πλέον ότι **σβήσθηκαν από τη βίβλο της ζωής.**

Το είδος των τιμωρηθέντων ανθρώπων δηλώνεται και από τον αριθμό τους. Διότι το επτά είναι ο αριθμητικός μέσος του τέσσερα και του δέκα. Και πνευματικά το τέσσερα εκπροσωπεί το λόγο του Θεού που δια των τεσσάρων ευαγγελίων διδάσκει στους πιστούς τις δέκα εντολές, που είπαμε ότι είναι το θεμέλιο της Εκκλησίας και κάθε πνευματικού ανθρώπου και κοινωνίας. **Το έμψυχο μέσο όμως για να διδαχθούν οι πιστοί το νόμο του Θεού, δηλ. τις εντολές του, είναι οι κήρυκες της Εκκλησίας.** Όταν λοιπόν αυτοί που είχαν όνομα ότι ζουν, αποστατήσουν από την πίστη με την διαγωγή τους, τότε, ακόμη και να συνεχίσουν να ζουν σωματικά,

⁹⁰ Διότι ο Κύριος λέει ότι τότε ένας παραλαμβάνεται και ένας αφήνεται (Ματθ. 24:40), όπως το υπενθυμίζει ο **ιερός Χρυσόστομος:** **«Ποῖος ἄρα τρόμος ἔξει, ποῖος φόβος τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς ἀπομένοντας; Μία γὰρ ἀρπάζεται, καὶ μία καταλιμπάνεται· καὶ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ εἷς ἀφίεται. Τίς ἔσται ἡ ψυχὴ ἐκείνων, ὅταν τοὺς μὲν αἰρομένους ὀρῶσιν, ἑαυτοὺς δὲ ἀφιμένους; ἄρα οὐ πάσης γεέννης φοβερῶτερον αὐτοὺς ταῦτα διασαλεύσει δυνήσεται;»** (Ομιλία 8η στην 1η προς Θεσ., PG 62,111) Και ο **ἅγιος Εφραίμ ο Σύρος** λέει ότι τρισάθλιος είναι ο μη αρπαζόμενος, ως αμαρτωλός (ή και) ασεβής: **«Μακάριος γὰρ ἔστιν ἐν νεφέλαις συναντῶν τῷ Βασιλεῖ τῆς δόξης, ὥσπερ οὖν τρισάθλιος ὁ ἀποστερούμενος ἐκείνης τῆς ἀρπαγῆς· οἱ γὰρ μὴ ἀρπασθέντες ἐν ἐνδόξοις νεφέλαις σημαίνουσιν ὑπάρχειν ἀσεβεῖς ἀμαρτωλοί».** (Λόγος περὶ κρίσεως καὶ ἀναστάσεως).

⁹¹ Την άκρως διεφθαρμένη πάντως κοινωνία, που είδαμε να ονομάζεται **«Σόδομα και Αίγυπτος»** (11:8). Αυτή η διαφθορά παρέσυρε και τους πρώην κήρυκες του λόγου του Θεού, στην εκκοσμίκευση και αποστασία.

πνευματικά είναι νεκροί, όπως είπε ο Κύριος για τον επίσκοπο της Εκκλησίας των Σάρδεων: **«Ξέρω τα έργα σου· διότι όνομα έχεις ότι ζεις, αλλά είσαι νεκρός»** (Αποκ. 3:1). Επομένως στην κοινωνία που διοικεί ο Αντίχριστος, οι εμφανιζόμενοι πλέον σαν κήρυκες του λόγου του Θεού είναι πνευματικά νεκροί, οι αληθινοί κήρυκες ή γίνονται μάρτυρες ή φεύγουν στα όρη.

Με την κατά βάση πνευματική ερμηνεία του εδαφίου της Αποκάλυψης που δώσαμε πριν, ο σεισμός στο υλικό πεδίο θα υπάρξει για να αναιρέσει και ορατά την βλάσφημη καύχηση των τότε ανθρώπων κατά του νόμου του Θεού και των προφητών, και πρέπει να θεωρηθεί σαν ένα συμβάν από πολλά, που όλα μαζί απαρτίζουν μια εικόνα (ή αποτύπωση) της πνευματικής διάστασης των τότε γεγονότων. Επομένως πρέπει να δούμε τον σεισμό σαν μια μερική εκδήλωση της γενικότερης αποσταθεροποίησης που θα συμβεί τα χρόνια του Αντιχρίστου σε όλους τους τομείς.

Αυτά περίτρανα αποδεικνύουν ότι **ποτέ δεν παύει να ισχύει ο πνευματικός νόμος**, αλλά αυτό μπορούν να το αντιληφθούν μόνο όσοι είναι συνειδητοί Χριστιανοί, και ιδιαίτερα όσοι μελετούν τις Γραφές και τα κείμενα των αγίων πατέρων που τις επεξηγούν. Οι άλλοι των ανθρώπων, χωρίς την γνώση που δωρίζει ο Θεός, δεν μπορούν να έχουν διάκριση, γι' αυτό και πέφτουν στα άκρα είτε θεωρώντας ότι όλα τα γεγονότα είναι τυχαία, είτε ότι όλα υπακούουν σε κάποιο τυφλό προορισμό (ειμαρμένη ή κισμέτ). Όμως αν και όλα τα προγνωρίζει ο Θεός, δεν τα οδηγεί σε κάποιο αναγκαστικό προορισμό όλα, γιατί δεν θα υπήρχε τότε αυτεξούσιο σε μας ούτε λόγος να κριθούμε για τις πράξεις μας. Γι' αυτό αν και **η Αποκάλυψη μας δείχνει ότι όλα τα προγνωρίζει ο Θεός**, αυτό δεν σημαίνει ότι μας έχει αφαιρεθεί το αυτεξούσιο. **«Η θεία πρόγνωση δεν αναιρεί το αυτεξούσιον»** λέει ο άγιος Θεόδωρος ο Στουδίτης. **«Διότι δεν πράττομε ότι προγνωρίζει ο Θεός, αλλά (απλώς) προγνωρίζει ότι θα πράξομε...»** Και: **«Διότι σε όσα δεν ανήκουν στην εξουσία μας προηγείται ο καθορισμός από τον Θεό και του χρόνου και του τόπου και του τρόπου, για όσα όμως εξαρτώνται από εμάς, που έχομε το αυτεξούσιο, πάντα επομένη είναι η του Θεού πρόγνωση και επί της αρετής και επί της κακίας...».**⁹²

Επομένως, όπως ο Κύριος στο Ευαγγέλιο και οι Απόστολοι στις επιστολές τους, η Αποκάλυψη φανερώνει τις καταστάσεις που θα συναντήσομε στο μέλλον για **να είμαστε πνευματικά έτοιμοι** και να τοποθετηθούμε στα γεγονότα κατά τρόπο θεάρεστο. Μας προδήλωσε τα γεγονότα της «2ης Ουαί» (δηλ. το 2ο Αλλοίμονο), που ονομάζονται έτσι γιατί αφορούν εποχή με πολύ παραστρατημένους από το δρόμο του Θεού ανθρώπους, οι οποίοι καταλήγουν υπό την κυριαρχία των πονηρών πνευμάτων, με τελευταίο όπως είδαμε τον αρχηγό τους που θα κατοικήσει στον Αντίχριστο. **«Το ουαί (αλλοίμονο) το δεύτερο πέρασε· ιδού, το ουαί το τρίτο έρχεται γρήγορα»** (11:14).

Ο Μπηντ (Βέδας) μας υπενθυμίζει: **«Το δεύτερο αλλοίμονο (η 6η σάλπιγγα) δεν ανήκει στην ανακεφαλαίωση, αλλά στη μάχη των ίππων, που υποκινήθηκε από την σάλπιγγα του έκτου αγγέλου. Γιατί ο αετός είχε προείπει τρία δεινά, από τη φωνή των τριών σαλπίγγων που ήταν να έρθουν...»**. Δηλ. με το **«2ο Αλλοίμονο»** ο Θεολόγος Ιωάννης δεν κάνει ανακεφαλαίωση των λεχθέντων, αλλά μας μιλάει για τη «μάχη των ίππων» που, μεταξύ άλλων, στο υλικό πεδίο περιλαμβάνει τον 3ο Παγκόσμιο Πόλεμο, κυρίως όμως την μάχη των προφητών κατά του Αντιχρίστου, την πρόσκαιρη (κοσμική) επικράτηση του τελευταίου, και την τελική δικαίωση των προφητών υπό του Θεού με την φανερή, μπροστά σε όλους τους ανθρώπους της Γης, ανάστασή τους.

⁹² Αγίου Θεοδώρου Στουδίτου επιστολή «Ευδοκίμω σπαθαρίω» (527). «...ὅτι ἡ θεία πρόγνωσις οὐκ ἀναιρεῖ τὸ αὐτεξούσιον· καὶ γὰρ οὐχ ὅτι προγινώσκει πράττομεν ἢ πράττομεν, ἀλλ' ὅ τι πράξομεν προγινώσκει, καὶ ἔρρωται ἐν τούτῳ καὶ ὁ τῆς προγνώσεως ὄρος καὶ ὁ τοῦ αὐτεξουσίου λόγος. ἐν μὲν γὰρ τοῖς οὐκ ἐφ' ἡμῖν προηγούμενός ἐστιν ὁ τοῦ θεοῦ ὄρος ἐπὶ τε χρόνου καὶ τόπου καὶ τρόπου, ἐπὶ δὲ τῶν ἐφ' ἡμῖν, ἐφ' οἷς τὸ αὐτεξούσιον, οἰονεὶ ἐπομένη ἐστὶν ἢ τοῦ θεοῦ πρόγνωσις ἐπὶ τε ἀρετῆς καὶ κακίας».

Είμαστε ευτυχείς σαν Ορθόδοξοι Χριστιανοί που με την βοήθεια των αγίων Πατέρων μπορούμε να διεισδύουμε στα νοήματα της Αγίας Γραφής και ιδιαίτερα της Αποκάλυψης, η οποία αποδεικνύεται εξόχως πνευματικό βιβλίο, με θεμελίωση θεολογική.⁹³

Όλα τα τεύχη της ερμηνείας:

- A. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_a.pdf
- B. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_b.pdf
- Γ. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_c.pdf
- Δ. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_d.pdf
- E. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_e.pdf
- ΣΤ. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_f.pdf (αυτό το τεύχος)
- Z. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_g.pdf
- H. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_h.pdf
- Θ. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_9.pdf
- I. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_10.pdf
- ΙΑ. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_11.pdf
- ΙΒ. https://www.imdleo.gr/apocalypse/apocalypse_12.pdf

Γενικά, επί πλέον τεύχη και video:

<https://www.imdleo.gr/apocalypse/ap/apoc.html>

συνεχίζεται...

25-7 / (7-8-2013)+, Αγίας Άννης μητρός της Θεοτόκου
Λεόντιος Μοναχός Διονυσιάτης

www.imdleo.gr

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α :

Ε ν ό τ η τ ε ς :		Σελίς
Η μέτρηση του ναού και οι δυο μάρτυρες (11:1 - 11:14)		
1.1.	Σύνδεση με τα προηγούμενα και η μέτρηση του ναού	3
1.2.	Ποιοι είναι οι δύο Μάρτυρες και για τον Ιωάννη	10
1.3.	Το έργο των δύο Μαρτύρων	16
1.4.	Η μάχη με τον Αντίχριστο, οι 1290 ημέρες, και οι σχετικές προφητείες	17
1.5.	Ο φόνος των προφητών και η ανάστασή τους	30

⁹³ Η αληθινή ερμηνεία της Αποκάλυψης δεν είναι υλικού τύπου, γιατί κυρίως αφορά, όπως και όλη η Γραφή, τις ψυχές που είναι αιώνιες. Τα γήινα απλώς επιβεβαιώνουν τα Ουράνια! Αντίθετα στο βιβλίο πχ που κυκλοφόρησε το 1997 ο γνωστός προτεστάντης Χωλ Λίντσεϋ (Hal Lindsey) «**Apocalypse code**» (Ο κώδικας της Αποκάλυψης) γράφεται: «Αν κάποιος σωστά "αποκωδικοποιεί" το Βιβλίο της Αποκάλυψης ανακαλύπτει ότι ο απόστολος Ιωάννης περιγράφει πράγματα όπως αεριωθούμενα αεροσκάφη με "έξυπνα" όπλα, σύγχρονα άρματα μάχης, βαλλιστικούς πυραύλους μέσου βεληνεκούς με πυρηνικά με ικανότητα MIRV (Multiple Independently Targeted Reentry Vehicles), βόμβες νετρονίων, βιολογικά και χημικά όπλα, διαστημικούς σταθμούς και δορυφόρους, λέιζερ, αεροπλανοφόρα, πυρηνικά υποβρύχια, και "το νέο σούπερ μυστικό οπλικό σύστημα HAARP (High frequency Active Auroral Research Program), που μπορεί να αλλάξει τις καιρικές συνθήκες σε ολόκληρες ηπείρους, να προκαλέσει εμπλοκή παγκόσμια σε συστήματα επικοινωνίας, να διαταράξει τις διανοητικές διεργασίες, να χειραγωγήσει τα ανώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας της Γης", και ούτω καθεξής». Hal Lindsey, Apocalypse code (Palos Verdes, CA: Western Front, 1997), 36-37.